

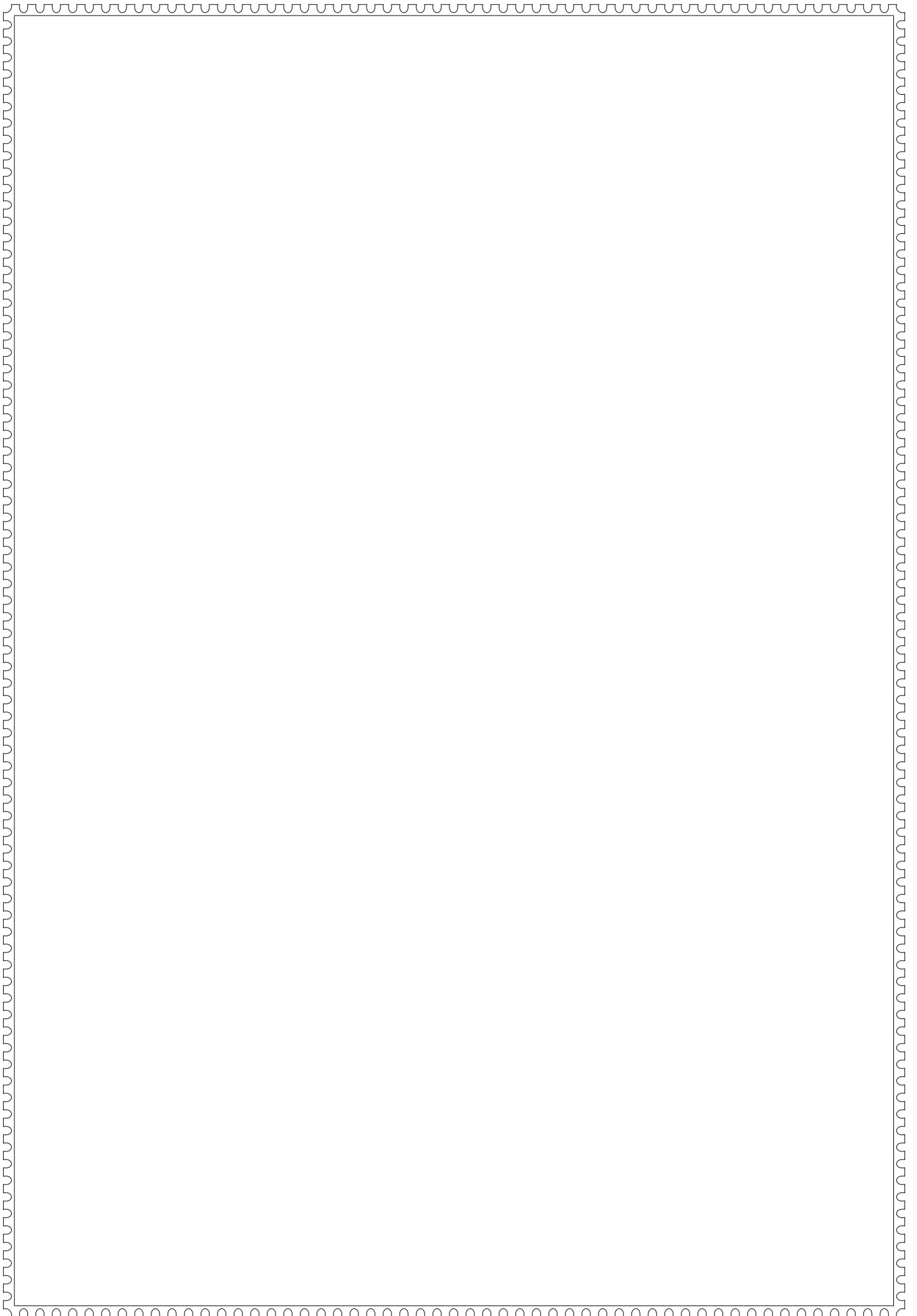
Templul Cuvintelor

COLEGIUL NAȚIONAL IAȘI

Clasa a IX-a A

nr. 5-6 din octombrie 2009 - aprilie 2010

CUPRINS ȘI INFORMAȚII DESPRE REVISTĂ

Colectivul de redacție:

- Redactor șef: Hodorog Andrei
- Redactor adjunct: Iașu Cornelia
- Cantemir Amalia
- Dimitriu Andreea
- Chițimuș Diana
- Foszto Monica
- Petrușcă Monica
- Szabo Sabrina

Profesor coordonator: Martinuș Carmen

CUPRINS ȘI INFORMAȚII DESPRE REVISTĂ

	Prezentarea clasei a IX-a A de la Colegiul Național Iași.....	3
I.	Poesis.....	5
II.	Proză scurtă.....	16
III.	Eseuri.....	45

PREZENTAREA CLASEI A IX-A A

Clasa a IX-a A și-a creat în decursul anilor renumele unui colectiv format din elevi de elită, premianți la numeroase olimpiadele și concursurile județene, interjudețene, naționale, internaționale și selectați pentru participarea în proiecte europene. Cele mai notabile rezultate din anul școlar 2009-2010 sunt enumerate mai jos:

Olimpiada județeană de limba și literatura română:

Szabo Sabrina – Premiul I
Petrușcă Monica – Premiul I
Cantemir Amalia – Premiul II
Chițimuș Diana – Premiul II
Foszto Monica – Premiul II
Guzu Miruna – Premiul II
Ștefan Ioana Alexandra – Premiul III
Irimia Antonia – Premiul III
Toma Florina – Premiul III
Iațu Cornelia – Premiul III

Olimpiada județeană de fizică:

Chițimuș Diana – Premiul I
Petrușcă Monica – Premiul II
Foszto Monica – Premiul II
Toma Florina – Premiul II
Flueraru Bogdan – Premiul III
Rotaru Monica – Mențiune

Olimpiada națională de fizică:

Chițimuș Diana – Mențiune

Olimpiada județeană de informatică:

Munteanu Bogdan – Premiul II
Brezulianu Razvan – Premiul III

Olimpiada națională de informatică:

Munteanu Bogdan – Medalie de bronz
Brezulianu Razvan – Medalie de bronz

PREZENTAREA CLASEI A IX-A A

Olimpiada județeană de matematică:

Toma Florina – Premiul I
Petrușcă Monica - Premiul I
Szabo Sabrina – Premiul I
Foszto Monica – Premiul I
Catană Alexandru – Premiul II
Dimitriu Andreea – Premiul II
Flueraru Bogdan – Premiul II
Chițimuș Diana – Premiul III
Marcu Cătălin – Mențiune

Olimpiada națională de matematică:

Toma Florina – Mențiune, Medalie de aur
Foszto Monica – Mențiune, Medalie de argint
Szabo Sabrina – Medalie de bronz

Olimpiada județeană de geografie:

Bernevic Elsa – Premiul II

Olimpiada județeană de limba engleză:

Dimitriu Andreea – Premiul II

Elevi selectați pentru participarea în proiectul Leonardo Da Vinci:

Chițimuș Diana
Dimitriu Andreea
Filip Smaranda
Flueraru Bogdan
Foszto Monica
Hodorog Andrei
Munteanu Bogdan
Petrușcă Monica
Ștefan Ioana
Szabo Sabrina
Toma Florina

POESIS

PRIMĂVARA

Primăvara din noi
A făcut ca florile să rasă,ă,
Iară și iară
Cu mândre culori.
Cu roșu aprins,
Ca macul nestins,
Cu galben și verde,

Covor necuprins
Ca-n visele mele
Cu lună și stele
Și dor neatins
Un rai pe pământ
În cer și în gând.

BERNEVIC ELSA

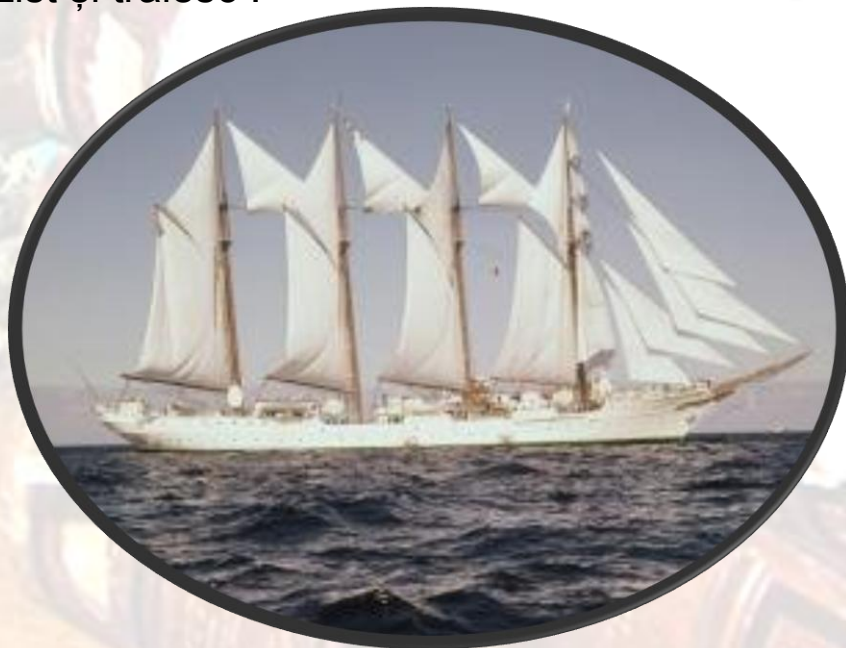

CORABIA VIETII

Pe un ocean nesfârșit,
Dar îngrădit,
Sunt la cârma corăbiei
Ce înfruntă valurile,
Când vesel, când trist.

Sunt al meu, al tău,
Sunt al lor,
Sunt al lui, al oceanului.

Sunt jos, sunt sus
Liniștit plutesc,
Apoi vine furtuna...
Dar rezist și trăiesc !

MI-AȘ DORI...

Mi-aș dori să iubesc în neștiință
Știind cât de tare doare nepăsarea
Să pot să găsec o alta ființă
Care să-mi ucida disperarea.
Neguri albe îmi invadează supărarea
Și nu sunt tristă...chiar deloc
Sunt însă foarte fericită
Sperând să-mi găsec un loc...
Un fulg își cauta sfârșitul
În pumnul unui visător
Așa cum caut eu iubirea
În cel mai nepotrivit loc.

CANTEMIR AMALIA

PRIMĂVARA

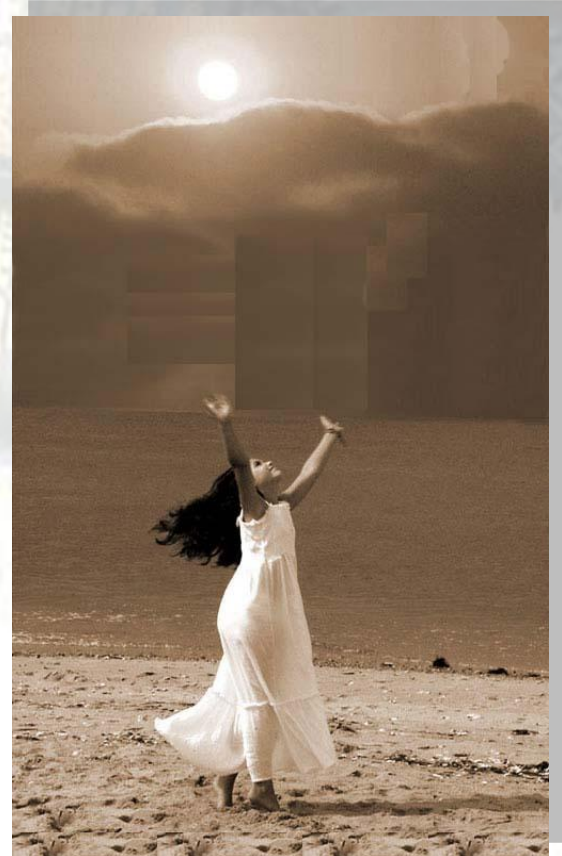
Un firicel de rază
A străbătut prin nori
Și s-a oprit în treacă
Asupra unei flori
I-a pipăit corola
Și gingașa tulpină
I-a dăruit cu drag
Întreaga sa lumină
Un nor din a sa umbră
Revarsă pe-o făptură
Stropi gingași de ploaie
De-o tainică culoare.

CANTEMIR AMALIA

PRINTRE CUVINTE...

Am vrut să rămân,
Dar am plecat.
Am vrut să te iubesc,
Dar te-am uitat.
O altă lume să găsec din nou
Să mă refugiez într-un ecou.
Să fiu un înger muritor
Asupra unui gânditor.
Să pot să sper și să pot crede
Pe cel ce crede, dar nu vede
Și între norii cei timizi
Eu am doar un singur vis...
O scânteie de lumină
Să-și facă loc în viața mea
Și-un strop albastru de speranță
Să pătrundă undeva.
Să pot ucide tot ce-i trist
Să dau culoare, mare-artist...
Să fiu un gând pătrunzător
În drumul unui călător.
Să pot culege raze de lumină
Bătute sus pe o colină.
Să pot fura gânduri străine
Să știu o tain-a fericirii
Și să le-o pot împărtăși
Toți celor care pot iubi
Să pot crea o lume-a fanteziei,
Să pot răpi versurile poeziei
Ce mi-au deschis cândva demult
O amintire de neconceput.
Iar între cer și-ntre pământ
Există doar un singur gând...
Un gând al meu, rătăcitor
Fiind un mare călător...

CANTEMIR AMALIA

TOAMNĂ...

Miroase a must și a toamnă.

Ce cer înnorat
Ca un altar plin de lacrimi înecat
Totul e veșted
Atât de pustiu
Încât nici umbra nu o mai știi.
Și de ce totu-i plin de venin?
O crud destin
O crud destin...
A muri înseamnă
A trăi din nou
Alături de vieți fără de ecou.
Eu nu-s maestru printre cuvinte,
Ele mă duc printre morminte.
Morminte pline de recunoștință
Nu pline de dorință și nerecunoștință.
Da, recunosc...
E trist,
Dar nu asta e tot
Ci doar o poartă fără de soroc.
E doar o dorință uitată în subconștient,
A venit toamna și-n sufletul meu.

IAȚU CORNELIA

DIAMANT DE PORȚELAN

Diamant de porțelan

Șlefuit ca-n marțipan.
El a scris istorie, știi
Și nu-i adorat printre gingașele bijuterii.

E ca o gheață opacizată
Și ca o rană abia cicatrizată,
Lăsată în urma unor bățai
Dintre sentimente și năbădăi.

O puritate neasemuită
Atât de ideală și nedescoperită.
E ca un fir de porțelan
Înghețat de cuvinte din mangan.

O lacrimă se strecoară ușor,
Plină de praf ca un covor
Scos dintr-un cufăr plin cu amintiri
Ca o nouă carte plină cu vechile-i povestiri.

IAȚU CORNELIA

TRECEREA

Trecutul și-a îmbrăcat haina
Țesută din ceața chipurilor uitate.
Și-a încheiat nasturii
Din amintiri.
A pășit dincolo
Închizând în urma lui
Ușa spre ieri.

HODOROG ANDREI

UN ALT FEL DE PASĂRE

Totul se destramă
Și nici măcar nu avem un pisc
Pe care să-l numim
Al singurătății noastre.

Abia am pășit mai departe
Iar urma vechiului pas
S-a și șters.

Nu trece pasărea cu aripa ei
Ci ea însăși ia ființă
Din destrămarea pasului nostru.

Sau poate că pășim
Pe aripa ei
Și mereu va fi începută înaintea noastră
Și sfârșită după noi.

Și nu vom ști
Dacă am ajutat-o
Dând sens aripii ei.

HODOROG ANDREI

UITARE...

În mine pier pașii celor pe care i-am cunoscut.

Zgomot metallic.
Sau poate țipat.

Trupul meu mutilat, fără aripi
Înconjura fărăma de eternitate
În care am crezut.

Se naște amărăciunea liniștită
A unei clepsidre uitate.

HODOROG ANDREI

CAND NU A MAI FOST...

O zi din viața mea.

Tristețea e copleșitoare.

E o tristețe egoistă.

Aceeași senzație de ireal.

Privind din exterior la o tristă șaradă.

A mea.

De fapt, fără vină.

Mă întrebam unde ar trebui să stau.

Care e locul meu?

Ce rol joc eu în acele momente?

Nu am găsit răspuns.

Știam că trebuie să fiu acolo, să susțin ceva,

Pe tine poate,

Dar tu aveai deja pe cineva care să te susțină.

Eu mă simțeam într-un fel vinovat, fără vină poate în același timp.

Am greșit cândva, am greșit mai apoi și greșeam și în acele momente poate.

Încercam să trimit mai departe gândurile mele cele mai intense, spre tine.

Era bizar, era nepotrivit, era anacronic.

Dar ce poți cere de la un om obișnuit, ca mine?

Și rândurile acestea sunt poate o greșeală.

Dar pot fi șterse.

Negate.

Și nimic nu va rămâne.

HODOROG ANDREI

PESTE TOT...LUNA!

Luna apare de cate ori vreau eu

Apare și ziua căci asta-mi doresc
Apare și noaptea caci asta gândesc
Că luna mi-e leagăn în care plutesc.

Apare la mare și se oglindește-n ea,
Apare pe boltă pe lângă o stea,
Și sufletul meu de lună-i legat
E tainicul vis la care-am visat
Să zboare spre lună doar gându-mi uitat!

BERNEVIC ELSA

PROZĂ SCURTĂ

ȘCOALA - ÎNTRE LIBERTATE ȘI CONSTRÂNGERE

Ce credeți că rezolvați schimbând tot sistemul?

Sau, așa credeți voi că faceți, când de fapt scoateți câte puțin din fiecare materie, schimbați modurile de testare, și dați câte o lege care să îi revolte pe profesori!

V-ați pus vreodată în locul nostru, să înțelegeți prin ce schimbări trecem an de an, câte informații avem de aprofundat și câte ne vor trebui sau ajuta? Sau nu, dați în fiecare an o lege care ne schimbă destinele!

Nu că nu ne dorim să fim competitivi, să facem față oricăror dificultăți, să ne adaptăm ușor la orice sistem de învățământ, dar am dori ca școala să ne ajute în viață, nu să învățăm mult (din punct de vedere cantitativ) și după o săptămână să nu mai știm nimic, ci să discernem ceea ce ne reprezintă, ceea ce dorim în viață și să insistăm asupra acelor materii.

Ceea ce a fost înainte de '89, din punct de vedere al învățământului, era mult mai bine față de situația din zilele de azi. Chiar dacă părinții ne povesteau cum dimineața cântau „Tricolorul”, și cum defilau în ziua de 1 mai și 23 august, cum scriau poezii și cântece în care preamăreau cultul personalității, putem totuși desprinde ideea că tinerilor li se implementa iubirea de țară, de patrie.

O altă parte bună era exigența acelor timpuri - nu puteai să „negociezi” cu profesorii, nu puteai să le răspunzi sau să întârzi. Totodată, nota 10 era foarte rară, mai mult pentru profesori și 8-9 pentru cei mai buni.

La școala de azi respectul se pierde din ce în ce mai repede ...toți cred că este epoca libertinismului, că poți face ce vrei,

dar oare e așa ...sau suntem totuși constrânși de familie, de rasă și totodată de deciziile pe care le luăm?

Matricolele ce au terorizat generații întregi, acum ni se par imposibile, dar totuși zeci de oameni au „ieșit” mult mai respectuoși, mai cizelați de frică să nu fie divulgați și să-și compromită viitorul. O altă problemă cu care ne confruntăm acum, este relația elev-profesor, bazată cel mai des pe respect și ascultare (sau cel puțin așa ar trebui).

Înainte nu aveai curaj să nu-ți faci tema, să întârzi, să vorbești în oră, sau să pleci de la orele ce nu-ți convin sau nu te interesează. Și materia era mult mai bine structurată înainte de revoluție, erai pregătit pentru viață, materia teoretică se îmbina cu cea practică, din care înțelegeai că dacă vrei să progresezi trebuie să muncești cu seriozitate, căci altfel rămâi la munca câmpului, care nu e de fel înjositoare, dar e grea, e susținută și nu întotdeauna bine plătită. Nici pământul nu-ți dă întotdeauna pe măsura muncii tale, așa încât mereu trebuie să o iei de la capăt în munca istovitoare a lucrării pământului.

Dacă înainte exista un singur fel de manual pentru toți elevii ce erau la același nivel, acum au apărut manualele alternative, pe care unii profesori le preferă, alții nu, în care autori de renume sunt omiși din programă, în detrimentul celor fără opere notabile. Ar contribui la cultura generală introducerea unor autori universali, ce ar ridica nivelul de pregătire actual al tinerilor în diferitele situații ivite: burse, studii în străinătate, diferite proiecte sau teste, concursuri.

Chiar dacă ideea de uniformă înseamnă pentru unii rigiditate, purtarea acesteia putea

PROZĂ SCURTĂ

fi un motiv de mândrie, fie că școala avea rezultate, fie că multe personalități s-au perindat prin acele locuri, fie că a dat promoții de oameni ce au făcut cunoscut numele țării și chiar al orașului.

O uniformă înseamna respectul de sine, și pentru cei din jur, o ofensă-n minus față de profesori, o mândrie că ești elev.

Dacă înainte accentul era pus și pe educație și pe informație, acum e doar informație, căci educația o percepe fiecare după placul său. Unii sunt rebeli, alții nonconformiști, unii „bazați” ce se cred atotștiutori, teribiliști, și alții bine crescuți și care lasă de la ei pentru a evita conflictele. Unii refuză educația părinților, făcându-și de cap, cu atât mai mult sfaturile profesorilor care li se par depășite și de prisos. Dacă părinții acceptă ca odraslele lor să fumeze, sa bea sau să întârzie acasă deoarece merg noaptea prin cluburi, ce relevanță ar avea amestecul profesorilor în viața personală?

Respectul elevilor față de profesori și invers, era mult mai mare acum câteva

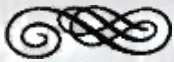
generații, dascălii fiind exemple pozitive pentru elevii lor, păstrând cu aceștia relații afective, copiii simțind în profesorii lor un alt părinte protector.

În zilele noastre însă, profesorii sunt mai rezervați în fața elevilor. Nici pregătirea unora dintre ei (a dascălilor) nu e la nivelul așteptărilor, astfel încât nu se fac iubiți, dar nici apreciați de cei din spatele băncilor. Un profesor trebuie să-și iubească elevii, nu să-i urască sau să-i subaprecieze, nici nu trebuie să-i denigreze, ci să se bucure de realizările lor și de ce ajung aceștia peste ani, de pe mâinile lor.

Nu sunt adepta învățământului comunist, pentru că sunt vremuri de „tristă amintire” pe care nici nu le-am trăit, dar o nouă gândire, o nouă organizare ce să dureze, care să nu mai creeze haos în rândul elevilor an de an, care să-i facă să nu mai urască școala, ar trebui aplicată, începând de la miniștri și până la acei dascăli proaspăt ieșiți de pe băncile facultății.

BERNEVIC ELSA

VIATA, UN ȘIR DE EXPLOZII...

Mă lupt și încerc să ies...

Privesc, dar nu văd nimic; mă mișc, dar rămân în același loc; simt o atingere, dar locul era pustiu. Sistemul nervos și funcția de

relație a organismului meu cu mediul exterior sunt puternic afectate. Era ciudat și de neexplicat; trăiam prizonieră într-un loc inundat de întuneric.

Însă, dincolo de această ceață implementată asupra minții mele, disting un sunet alert al unui ritm cardiac accelerat asemenea unei furtuni ce chinuie marea. În cele din urmă, reușesc să mă trezesc. Mintea mea nu era ocupată cu nimic, amintirea visului nefiind consolidată, visul nefiind depozitat în memorie. Subconștientul și inconștientul se jucau cu mine. Mă trăgeau într-o fisură a ordinii existențiale provocându-mi o stare de

incertitudine, de ezitare, de dezechilibru psihic. Dar nu îmi aminteam niciun amănunt până nu se întâmpla ceva.

Deși visul este o a doua viață, pentru mine însemna o completare a primei vieți, o completare care îmi chinuia memoria. Dar viața nu este un joc de șah, unde victoria o obține cel care se pricepe cel mai bine; este o partidă de cărți, în care trebuie să scoți cât mai mult din pachetul primit în mână. Revenind la visurile mele care îmi tulburau nopțile și erau atât de ciudate, trebuie să vă povestesc că nu se întâmplau periodic; pot spune că erau un fel de „déjà vu”. De exemplu, ceea ce mi se întâmpla cel mai des era faptul că unele obiecte îmi atrăgeau atenția inexplicabil, iar în timp foarte scurt se întâmpla ceva cu ele: ori se stricau, unele dispăreau și nu le mai găseam... Totul părea un puzzle, doar că nu aveam imaginea de pe capacul cutiei ca să mă ghidez pentru a asambla piesele. Pe lângă aceasta, nu eram sigură că aveam toate fragmentele. Odată am reușit să-mi amintesc un vis în momentul când m-am trezit.

Îmi aduc aminte și acum... Trăiam într-o lume paralelă foarte asemănătoare cu realitatea. Mă plimbam prin locuri familiare având mereu impresia că cineva era lângă mine, deși eram singură...

O persoană omniscientă și omniprezentă care îmi coordona mișcările... uneori îmi spunea să fac ceea ce e bine, alteori îmi spunea să fac ceea ce e rău. Nu puteam să mă decid dacă era un înger sau un demon. Însă, în realitate, reușeam să-mi impun propriile decizii împotriva vocii, împotriva alter egoului. Aici era cel mai ciudat... el reușea să evadeze din frontierele visului, urmărindu-mă și în viața reală...

În prezent se întâmplă rar să mai am astfel de vise. Dar visurile cu siguranță nu se opresc aici...

CANTEMIR AMALIA

SPERANȚA

Vântul bate puternic...deși alerg, rămân în același loc...Acum, îmi doresc să mă opresc, dar alerg involuntar. O scânteie de lumină îmi inundă retina, vibrațiile întunericului făcând contact cu sistemul meu nervos, producându-mi diverse halucinații. Dorința de a scăpa de acele umbre ale întunericului, mă ajută să ajung acolo, în locul ce mă va teleporta într-o lume vie, lipsită de negru. Totuși mă îndrept spre o iluzie optică hipnotizantă. Acum singurul lucru ce mă mai ține în viață, șoptindu-mi să lupt până la capăt și să ajung la acea scânteie iluzionistă, pictată în imaginația mea, este speranța. Mă lupt să sper, dar conștientul și inconștientul meu se joacă cu mine, răpindu-mi, una câte una, toate speranțele. Să sper...ce mă costă? ...E un lucru gratuit pentru mintea mea, dar care poate lăsa amprente dincolo de peretele aglomerat de iluzii.

Dar acea speranță ce îmi număra bătăile inimii, nu este decât o lumină ce mă înșeală neîncetat, transformându-mă într-un prizonier al unui loc chinuit de întuneric, asemeni unei furtuni ce chinuie marea.

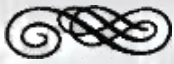
Pentru mine, fericirea nu a început decât în clipa când mi-am pierdut speranța. Am renunțat la a mai spera fără să mă gândesc la consecințe și brusc întunericul începuse să fie inundat de o lumină orbitoare. Aceasta avea conținutul unor raze ce îmi deschideau ochii în fiecare dimineață. A fost un vis, un vis ciudat, posedând trăiri ridicole urmate de dorință nebună de a spera, dar acea dorință îndrăzneată mă conducea în infinit. Am realizat că pierderea acelei

speranțe m-a făcut să mă trezesc dintr-un somn aproape etern. După ce s-a întâmplat, deduc un singur lucru...speranța roade sufletul așa cum viermele distruge mărul...aduce dezamăgiri invadând orice suprafață din interior. Este echivalența oricărei virtuți, fiind cea mai nesecată energie.

CANTEMIR AMALIA

POKER PE VISE

„Sunt toți niște ingrați! După ce le-am

dat tot ce am economisit pentru atât de mult timp, îmi întorc spatele și îmi zic să mă mut. Să faci copii și să îi întreții până la douăzeci de ani, ca apoi să înțelegi că oricum uită de efortul tău! Ca să crezi! Mi-au cerut să mă mut! Halal educație au priceput ei de la mine! Și îmi mai spuneau că sunt cicălitur și că nu le înțeleg tinerețea.”

Strada îngustă și pietruită ce ducea înspre faleză răsfira un drum vag de lumină de-a lungul căruia se plimbă abătut domnul George David, tatăl a doi băieți nerecunoscători. Cum fiecare dintre noi își permite la un moment dat să fie nedreptățit de soartă, nu am rămas nepăsător.

- Fiți amabil, stimate domn! Poate doriți ajutor cu povara dumneavoastră. Știu un loc...

- Mulțumesc, dar am mai târât valiza asta după mine până acum de câteva ori, așa că mă descurc. Dacă mi-ați putea sugera un refugiu peste noapte, aș fi profund îndatorat.

- Chiar lângă faleză se află un lăcaș numai bun pentru voiajori ca dumneavoastră. Nu vă îngrijați, plata e un chilipir și personalul deosebit de ospitalier. Dacă binevoiiți a mă urma...

Îl conduc pe domnul David, tată a doi copii nerecunoscători spre casinoul de pe faleză. Din fericire nu a cerut nicio explicație despre tipul localului, spunându-mi scurt că el nu are bani de cheltuit decât pentru o noapte și că nu îl voi prinde jucând la ruletă. I-am propus totuși să coboare mai târziu, cam în jur de ora 12 jumătate să asiste la un joc de poker. I-am spus că nu se pariază pe bani și pâna la urmă se învoiește. Preț de o oră nu ne mai întâlnim.

Lumina portocalie ce învăluia încăperea părea că îți încețoșează gândurile și oarecum că te eliberează de orice dubiu. Eu am avut grijă de reacția domnului David. Era păcat să nu uite măcar de nerecunoștința unora.

- Îmi pare bine că mi-ați ascultat sfatul, domnule David. Vă invit la masa 3, unde dealer-ul poartă o vestă de culoare neagră. Veți vedea că diferă culoarea vestei de la o masă la alta, în funcție de jucători. Totodată, vă rog să băgați de seama că jocul nostru este oarecum unul psihologic, în care sinceritatea valorează mai mult decât banii. Dealer-ul vă va explica regulile.

- Fiecare dintre voi va primi două cărți pe care sunt scrise două nume. Pe masă se vor dezvălui mai întâi trei cărți pe care vor fi scrise trei adjective, urmând apoi să pariați pe

visele voastre. Asociațiile de cărți sunt următoarele: o pereche dacă găsiți un singur adjectiv pentru o singură persoană, două perechi pentru ambele persoane și așa mai departe, până la quintă unde cele trei adjective trebuie să stabilească un raport între cele două persoane. Visele și aspirațiile le veți scrie pe cartonașele din dreapta și dacă veți câștiga, eu vi le îndeplinesc, iar dacă veți pierde, visele respective nu se vor mai împlini niciodată. Bineînțeles că visele trebuie validate, astfel încât să fiți sinceri și pentru

aceasta, colegul meu le va citi înainte să le pariați. E un joc de risc și de expunere, încheie dealer-ul.

- Bun! Cu mine se pare că ați început deja pentru că eu sunt mai mult decât convins că visez! Adăugă domnul David, tatăl a doi copii nerecunoscători.

Dealer-ul împarte cărțile pentru prima rundă și se pare că domnul David rămâne perfect uimit de numele pe care le citește: Vlad David și George David, fii săi. Cele trei adjective de jos sunt „idealist”, „nepăsător”, „pripit”. Satisfacția întipărită pe fața domnului David precede un pariu frumuseț de două vise. M-a surprins sinceritatea lui: primul era să primească regretele copiilor săi pentru ce au făcut, și al doilea să își poată recupera banii pentru a-și găsi o nouă casă.

Următoarea carte este „imatur”, spune dealer-ul.

Nu mai pariază nimeni, lucru care m-a amuzat teribil.

Și ultima este „visător”.

Numai domnul David mai ridică miza cu un vis. Scrie onest: „Tot ce s-a întâmplat în seara aceasta să fie doar un vis.” Câștigă doar împlinirea unei singure dorințe pentru o singură pereche, a numelui său.

Plecă abătut și îl văd cum își ia bagajul și iese din casino. Îi puteam citi uimirea pe față atunci când a întors privirea și nu a mai văzut casinoul, fiind totuși convins că totul a fost doar o iluzie. Scoate din buzunar o hârtie pe care o citește și o aruncă în mare:

„Domnule David, tată a doi copii nerecunoscători,

Dacă ați fi fost sincer cu dumneavoastră, așeară erați la masa unde dealer-ul purta o vestă de culoare roșie.”

Din fericire, copiii au regretat că l-au alungat de acasă și l-au primit înapoi.

CHIȚIMUȘ DIANA

COMPLETARE PRIN ASEMĂNARE

Totul a început ca o frumoasă prietenie.

Sincer să fiu, nu am pretenția că am știut vreodată când a devenit o persoană indispensabilă vieții mele. Eram atât de încântat că, printre mulțimea de oameni ce îmi construiau încet, încet, societatea în care aveam să trăiesc un timp îndelungat, a apărut și cineva care s-a oferit să regizeze toată această șaradă. O observatoare obiectivă, idealistă și atât de răbdătoare cu cei din jur. E ca și cum manipularea celorlalți devenise o artă în perpetuarea ideilor.

Aveam cam șaptesprezece ani când ne-am întâlnit la o piesa de teatru, la repetiții. Un amic de al meu juca rolul principal și m-a invitat într-una din zile să îl văd. Imi aduc aminte că eram foarte priceput la critică încă de pe atunci. Nu mi-a dat însă prin cap că asta o să fac mai toată viața. În orice caz, am ajuns în sală și amicul meu m-a introdus unei tinere domnișoare foarte ocupată și agitată. Mi-am dat seama că ea era regizorul și totodată că nu avea timp de mine. Trebuie să recunosc că nu mi-a plăcut ambiția aceea, aparent atât de prostească și copilaroasă. Am descoperit mai apoi că eu eram cel lipsit de motivație și scop.

Din fericire, am avut curajul să îi spun că nu cred că are dreptate în ceea ce privește indicațiile referitoare la atitudinea Emmei din actul trei (piesa era, de fapt, punerea în scenă a unor secvențe din romanul Emma de Jane Austen, obiecția mea fiind adusă reacției actriței în partea în care Harriet îi marturisește protagonistei că este îndragostită de domnul Knightly). După

scurta noastră discuție contradictorie, se pare că am decis să continuăm pălăvrăgeala asupra subiectului la o plimbare. Nici nu pot să îmi imaginez când am ajuns atât de buni prieteni. De la una, de la alta, ne înțelegeam de minune și reușeam să ne potrivim remarcile ironice în tandem.”

„Într-adevar îl apreciam foarte mult pentru cunoștințele și istețimea sa. Își crea întotdeauna o imagine de ansamblu asupra personalității celor din jur și reușea să mențină un echilibru desăvârșit în relațiile sale cu prietenii, colegii și chiar cu profesorii.

Odată, mi-a spus atât de calm și de senin că noi doi am strica totul dacă ne-am îndrăgosti unul de celălalt.

M-am supărat și peste câteva zile a încercat să îmi vorbească, însă era îngrozitor de mâhnit. În cele din urmă, a zis că și-ar fi dorit atât de mult să nu mă supăr și să nu îi pese că m-am supărat, dar din păcate e prea tarziu să ne mai numim prieteni. E adevărat că țineam unul la celălalt nespun de mult și nu ne maturizasem suficient ca să știm cum să păstrăm prietenia deja conturată, în dragostea noastră.

Am terminat liceul amândoi și am decis că e păcat să uităm cât de bine ne potrivim unul cu celălalt. Chiar și așa, între noi încă mai lipsește ceva. Sunt conștientă că nu putem niciodată regăsi o balanță absolută într-o relație, dar reperele noastre comune, parcă nu sunt suficiente. Era mai bine când ne imaginam ce ar fi dacă am depăși prietenia, pentru că totul stătea la decizia iluziei noastre...Așa, ne-am spulberat șansele la iluzionare și astfel, poate chiar speranța de a ne desăvârși individual.”

PIESA

Robert obișnuia să fie un copil normal. Mergea la o școală bună, avea mulți prieteni, chiar și o prietenă, Melania. Fetei îi plăcea foarte mult muzica, așa că, de dragul ei, Robert s-a apucat de chitară. A învățat să cante la 11 ani, singur, pe chitara bunicului lui, care fusese și el priceput la muzică. În mod ciudat, el avansa extrem de rapid, astfel încât într-o săptămână Robert învăță cât alți chitariști într-o lună. Lui îi plăcea foarte mult chitara. Defapt era cea mai mare pasiune din viața lui. La scurt timp după ce a învățat primele acorduri, s-a despărțit de Melania. La 12 ani, Robert a fugit de acasă și s-a lăsat de școală, singurul lui prieten și tovarăș de călătorie fiind chitara bunicului. A fost audiat la o casă de producție, cu banii câștigați din albumul ulterior înregistrat luându-și o chitară nouă, pe cea veche aruncând-o la gunoi deoarece îi amintea de trecut, iar tot ce vroia să faca el era să progreseze.

Spre deosebire de orice chitarist, Robert nu își prețuia instrumentele, ci abilitățile de a cânta la ele. După ce și-a aruncat chitara veche, nu a mai dat randament aproape deloc. Nici nu știa să cânte cântecele compuse de el. De ce nu și-a dat seama Robert era că bunicul lui a avut o chitară cu corzi magice. În mod ciudat, chitara era extrem de tocită, dar corzile întotdeauna auzii, ca noi.

Aici se termină povestea lui Robert și începe cea a lui David, cel care a găsit o chitara veche cu corzi noi într-o zi, pe stradă. Corzile străluceau și vibrau fără ca măcar să fie atinse. David a luat chitara în mână și a început să cânte melodii foarte grele, cu toate

că nu mai pusese mâna pe o chitară în viața lui. Speriat de ce se întâmplă, David a vrut să arunce chitara, dar nu a reușit. Corzile i se lipiseră de mâini, începând să i le facă aurii și strălucitoare. Ochii i s-au întunecat și a început să cânte o melodie heavy metal din ce în ce mai tare, astfel încât a reușit să provoace un cutremur doar dintr-un acord. Fiind posedat de chitară și nereușind să se împotrivescă, David a continuat să cânte. Natura arăta ca la apocalipsă, fiind furtuni peste tot pe glob și producându-se tot felul de dezastre.

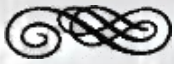
Totul ar fi continuat așa și Pământul s-ar fi descompus dacă cineva n-ar fi pus mâna pe griful chitarei și ar fi oprit vibrațiile corzilor. Era

Robert. I-a smuls chitara din mâna lui David și, cu gândul la Melania, a început să cânte cea mai lentă, liniștitoare și suavă melodie auzită vreodată. Deodată, timpul a fost dat înapoi. Toate clădirile distruse de cutremure erau recompuse din ruine, fulgerele se retrăgeau în nori, ploaia se ducea înapoi în cer și acesta redevenea senin. Oamenii de pretutindeni nici nu știau că au fost aduși înapoi în timp și că se întâmplase ceva cu viața lor obișnuită. După ce Robert a terminat de cântat piesa, i-a scos chitarei corzile și le-a ars, îngropându-le cenușă.

Din acel moment, David și Robert au devenit cei mai buni prieteni, David datorându-i lui Robert propria viață. Ei au făcut o trupă și peste ani au devenit celebri, iar Robert s-a împăcat cu Melania și toți au trăit și au cântat până la adânci bătrâneți.

MUNTEANU BOGDAN

EXTREME DE OSCILAȚIE

De-a lungul timpului,

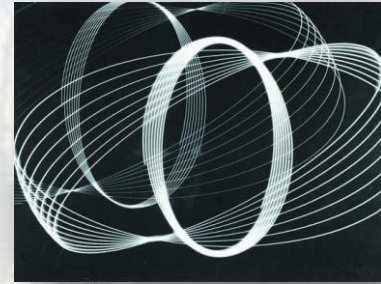
necesitatea identificării unui punct de echilibru, un „Null-punkt” după cum a numit Wilhelm Wundt acel „zero afectiv” al indiferenței, a degenerat principiul conform căruia trebuie să existe în permanență două extremități menite să permită o oarecare oscilație a vieții psihice. Degenerarea în cauză, constă în antagonizarea pe toate planurile a celor două concepte delimitatorii. Exemplul cel mai potrivit este constituit de opunerea aparentă dintre iubire și ură, ce par totuși să aibă un „adversar” comun și anume, indiferența psihică, lipsa afectivității, care în psihologia lui Freud înseamnă absența sensibilității psihice, o inerție a inconștientului cu efecte deloc infoensive asupra conștientului.

Tratate împreună, cele două entități ale universului psihologic, stabilesc puncte de intersecție la nivel intensional, întrucât sunt la fel de puternice, dar și la nivelul spiritului analitic al unei persoane ce nutrește una dintre cele două emoții, fapt ce explică existența unui oponent comun, indiferența. Atât iubirea cât și ura presupun motive ce alimentează persistența rațională, cauze ce intervin odată ce două persoane se cunosc suficient de bine încât să decidă relevanța sentimentelor.

Ura este definită de Freud ca o dispoziție a eului în care acesta dorește să distrugă propria sursă de nefericire, de unde se deduce că ura apare în urma frustrărilor și complexelor interioare, ce odată expuse, într-o mică măsură, chiar, declanșează o defensivă îndeajuns de puternic susținută, încât să evolueze la ura. Durata depinde de intensitatea emoțională și de forța psihică, însă și de interacțiunea cu persoanele sau obiectele respective.

Iubirea, spre deosebire de ură, necesită o bază afectivă mai extinsă în sfera

relației dintre oameni. Atracția fizică, încrederea și cunoașterea construiesc un întreg ce trebuie să susțină dragostea, care de la un anumit stadiu, nu necesită

comunicare, sau orice altă sursă de alimentare continuă. Concret, în timp ce dragostea este delimitată de doi oameni, ura permite surse externe și intervenții ce expun și poziționează în societate persoanele implicate.

O altă teorie presupune interferența dintre dragoste și ură în contextul iubirii neimpărtășite sau respinse, în care afecțiunea parcurge mai multe stadii până desăvârșește o aversiune puternic întreținută de frustrare și refulare. Refuzul de a înțelege motivele determină o ignoranță crucială în procesul de invinuire forțată a celui ce trece, prin respingere, la polul opus iubirii. Cum există o greșală de raționament în studiul acestui pol opus, emoțiile preschimbate sunt voit îndreptate spre ură, înlocuind indiferența manifestată aparent.

Concluzia privitoare la relația dintre cele două concepte construiește o perspectivă din care antagonismul nu este general valabil, dar nici pe deplin exclusă din pricina unei alternative psihanalitice patologice.

CHIȚIMUȘ DIANA

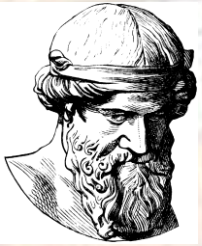

INTENSITĂȚI EMOȚIONALE

În viziunea lui Platon, filosofia este în permanentă luptă cu tot ceea ce ține de exteriorul unei persoane. La fel, Socrates a fost de opinie că nu trebuie să îți schimbi frumusețea interioară pe cea fizică, întrucât mintea umana este singură capabilă să creeze frumusețea supremă. De asemeni, conceptul de dragoste platonice surprinde idei construite pe aceleași principii, ce susțin tipul de afecțiune care nu presupune pasiune sau senzualitate și implică dragoste carnală. Un sentiment profund de prietenie poate pune bazele unei iubiri platonice, spre exemplu.

Aparent, citatul a fost inițial folosit cu o tentă ironică, aluziile fiind adresate femeilor superficiale, care se încredeau cu naivitate în puterea de seducție deținută de frumusețe. Cu toate acestea, vorbele sale nu disprețuiesc noțiunea, ci dimpotrivă, ne determină să descoperim o latură mult mai profundă și mai universală a ei, chiar dacă pentru fiecare, „frumos” înseamnă altceva. O altă formă de individualizare a preferințelor o reprezintă opinia fiecăruia despre „perfecțiune”. Din nefericire, confuzia dintre frumusețe și perfecțiune este înfăptuită destul de des, mai ales când omul se află într-un anumit stadiu și anume cel de îndrăgostit. În perspectiva îndrăgostitului, iubirea este cea care îi deschide sufletul pentru a colabora cu mintea spre a forma un ideal al poveștii de iubire, în care cel iubit întruchipează frumusețea supremă. În timp ce relația în sine poate atinge perfecțiunea, partenerul poate atinge numai frumusețea. Deducem astfel că cele două se afla într-un raport de supraordonare.

O altă formă de manifestare ce relaționează iubirea și frumusețea este iluzia. În cadrul procesului de stabilizare a

intensității emoțiilor generate de dragoste, încrederea în propriile idei se dezvoltă într-atât încât îndrăgostitul poate chiar și filosofa. Momentele de inspirație și îndrazneala de a expune propriile teorii sunt mult mai frecvente și deosebit de profunde.

Citatul lui Platon poate fi ușor parafrazat astfel : „Dragostea edifică în frumusețe.” În această formă este surprinsă esența vorbelor și convingerilor sale. Întrucât iubirea e considerată un sentiment cu mult mai presus de oameni, încercarea omului de a-i distruge aura mistică nu face decât să ridiculizeze existența ignorantă a acestuia. Frumusețea este probabil termenul cheie, termen ce permite nuanțele interpretării cât mai individuale a citatului. De-a lungul timpului, au fost descoperite și studiate toate

emoțiile în cadrul a mai multor nivele. Un rol în justificarea frumuseții îl au diferitele intensități cu ajutorul cărora se clasifică emoțiile respective. Se poate spune astfel că tot ce depășește o anumită limită intensională, ce diferă de la om la om, se poate încadra în spațiul frumosului.

Semnificația definiției pe care Platon o construiește în ceea ce privește dragostea este influențată și de viziunea filosofică a ideologului. Principiile pe care se întemeiază afirmația sa sunt în genere, preluate mai mult din sfera cuvântului „frumusețe” decât din dragoste, însă asta nu implică stabilirea unei subordonări, ci doar a unei strânse colaborări.

CHIȚIMUȘ DIANA

RELAȚIILE DINTRE ELEVI

În general clasele sunt formate din elevi cu temperamente, atitudini, aptitudini foarte diferite. Nu cred că există vreo clasă în care toată lumea să fie de aceeași părere, să nu fie nimic care să-i diferențieze. Într-o clasă ca a noastră, în care toată lumea se ia la întrecere cu fiecare este foarte dificil să îi mulțumești pe toți. Din cauză că avem scopuri și suntem interesați în domenii total opuse, fiecare luptă pentru el.

Într-un astfel de colectiv, este o raritate dacă îți faci mai mult de trei sau patru prieteni adevărați. De exemplu eu, cu toate că încerc, nu pot să comunic constant cu mai mult de doi maxim trei colegi. Interese diferite, spirit de competiție poate prea mare, toate duc la fragmentarea colectivului în mici grupulețe de câțiva elevi, fiecare urmărindu-și scopul.

Și aceste grupuri suferă o ierarhizare. Cele mai influențabile sunt cele mici, formate din puțini elevi, iar cele din mulți elevi influențează cel mai mult. Uneori, în luarea unei decizii privind clasa, ponderea cea mai mare din răspunsul hotărâtor îl are grupul considerat cel mai „puternic”. Este foarte greu să te integrezi într-un astfel de grup dacă cei din el sunt prea orgolioși și susțin că nu mai pot fi prieteni și cu altcineva, mai ales când încerci să comunici cu ei și ca răspuns primești hohote de râs sau ești luat în bătaie de joc. Au fost cazuri în care unii colegi nu

s-au putut integra într-o astfel de lume și au plecat din clasa noastră. Acest fapt dovedește cât de răi putem fi unii cu alții sau mai bine zis egoiști.

Mai există încă un „tip” de relație între elevii unei clase și anume acela în care, de regulă, o persoană nou venită își face câte un prieten cam din fiecare „zonă” a clasei.

Este neutră. Având colegi cu care se înțelege bine în fiecare grup, dar nefiind agreată în totalitate, practic orbitează în jurul tuturor, ca un fel de satelit al unei planete dar care în același timp se învârte în jurul mai multor aștri.

După mine, este mai bine să fii o persoană de genul acesta, deoarece în cazul unui conflict, nu iei partea nimănui, deci nu pierzi nimic. Uneori este mai bine să stai în perspectivă și să privești, decât să fii nevoit să susții ideile grupului tău.

În orice caz, indiferent cum ești privit într-un colectiv, există metode prin care poți să rezisti în sau în afara lui. Majoritatea colegilor au prieteni în clase paralele, chiar mai mari sau mai mici. Ideea principală este că trebuie să învațăm să ne adaptăm și să reacționăm adecvat la toate situațiile în care suntem puși, plăcute sau mai puțin plăcute.

ARUȘTEI ADRIAN

MILENIUL DE UNDEVA

Am ieșit într-o dimineață din casă.

În fața mea se întindea un covor verde pe care strălucea roua. Soarele dimineții se oglindea în fiecare picătură verzuie care îmi sorbea vederea. Pășeam pe acest covor viu parcă fără să-l ating și fără să produc suferință așa cum făceam de fiecare dată atunci când aveam „mulți ani” și, pe gazonul de la școală jucam fotbal cu colegii de clasă. Nu-mi amintesc câți ani am, câți ani aveam. Spun am ori aveam pentru că totul se petrece parcă și acum, parcă și atunci. Timpul pe care eu îl înțelegeam ca venind din trecut și mergând spre necunoscut se comporta ciudat. Era dimineață și nu era dimineață. Soarele strălucea ca în zori și ca în amurg.

Ce ciudat !

Covorul verde amestecat cu razele de soare mă purta spre tot ce îmi apărea în minte. Trebuia să mă îndrept spre școală fiindcă aveam 12 ani. Trebuia să mă plimb cu ființa visului meu căci eram adolescent. Trebuia să mă duc la birou deoarece aveam o sumedenie de ani. Totul se petrecea simultan. Simțeam ca un copil pe care îl cheamă joaca și mingea de fotbal îmi trăgea cu ochiul. Priveam ca un adolescent frumusețea din apropierea mea. Mă apăsa greutatea grijilor zilei și tot ce se întâmpla mă făcea fericit. Timpul se făcea un fel de sămbure de ghindă pe care eu îl strângeam în mână și îl piteam în buzunar.

Covorul plin de viață pe care pășeam fără să simt și fără să mă simtă îmi dădea puteri ce mă înspăimântau. Trăiam toate vârstele în același timp. Cădeam și mă loveam ca un copil, mă ridicam și alergam ca un îndrăgostit, trudeam și câștigam din sudoarea frunții mele ca un adult și, culmea ! Nu simțeam că aș îmbătrâni. Nu vedeam pe

nimeni în jurul meu cu păr cărunt. Nici o persoană nu era mai tânără sau mai bătrână.

Ce minunăție ! Eram într-un oraș în care toți mergeam și nu foloseam vreun mijloc de transport. Voiam să fiu sus, gândul și puterea firelor din covorul verde-viu mă duceau sus. Voiam să fiu jos, puterea razelor aurii ce sorbeau roua acelei minunate dimineți mă ducea jos. Voiam să fiu la colțul străzii, era suficient să-mi îndrept privirea într-acolo și ajungeam imediat în locul dorit. Îmi trebuia un fruct și crengi întregi încărcate cu daruri se aplecau în calea mea. Aveam nevoie de apă și izvoare line începeau să curgă spre a-mi potoli setea. Cât despre foame, nu-mi amintesc să fi suferit atunci și de atunci de așa ceva.

Ce minunăție ! Eram la școală și nu era luni sau marți, eram la birou și nu era miercuri sau joi, eram acasă și nu era nici început ori sfârșit de săptămână. Nu mă temeam că va începe ceva și că se va termina prea repede. În jurul meu toți erau sănătoși și puteam să încep o conversație cu străbunicul, să ascult un sfat al bunicului, să duc la bun sfârșit un îndemn al părintelui și în același timp să-mi văd visele împlinite. Fiecare pas pe care îl făceam pe covorul dătător de viață îmi amintea ce am fost, ce sunt și mă făcea să simt ce voi fi ; de fapt, eram ce voi fi. Numai că nu știam când, fiindcă nu găseam nici un calendar pe unde treceam. Cât de fericit eram ! Eram în trecut ? Nu. Trecutul îl știam din cărțile de istorie. Eram în prezent. Nu. Îmi cunoșteam prezentul de copil din tot ce visam să am și nu aveam. Desigur că eram în viitor. Dar unde ? N-aș putea spune decât că eram în mileniul de undeva, acolo unde cred că vom ști să trăim cu adevărat toate vârstele noastre și vom găsi, în razele de soare și în roua dimineții, iubirea.

BREZULIANU RĂZVAN

HAOSUL DIN LUMINĂ

O pală de vânt și-a făcut loc

prin fereastra deschisă, unduind draperia imaculată asemeni umbrei unei fantome. Cautând confort în caldura așternuturilor, le-am apropiat de corpul meu încercând să îmi amintesc de raza de soare care îmi mângâia chipul, în vis.

Aproape că puteam atinge lumea fantastică dincolo de porțile păzite de Moș Ene, când fereastra trântită de perete mi-a spulberat orice gând - real, sau imaginar - din minte. Încercam să-mi obișnuiesc ochii cu întunericul, deoarece știam că dacă voi aprinde lampa, îmi va fi mult mai greu să mă adaptez luminii. Acest lucru însă a fost necesar de îndată ce m-am lovit de colțul patului în drumul meu spre a închide fereastra.

Când lumina artificială a inundat camera, primul lucru care am reușit să-l deslușesc cu ochii mijiiți a fost că obiectul de care mă lovisem nu era patul, ci scaunul, care în mod normal ar fi trebuit să se găsească în celălalt capăt al camerei, la birou. Crezând că încă nu făceam bine distincția dintre visare și realitate, mi-am frecat ochii și i-am lăsat încet să contureze obiectele din ce în ce mai clar.

Ușile dulapului erau larg deschise, cu hainele aruncate pe podea, într-un mare haos. Toare cărțile de pe raft erau căzute pe birou și pe podea, inclusiv caietele și manualele școlare, având coperta căzută și paginile îndoite. Televizorul era scos din priză, de calculator nici nu mai putea fi vorba.

Biroul era încă la locul lui, spre deosebire de scaunul care parcă ar fi fost propulsat spre patul aflat în dezordinea în care îl lasasem.

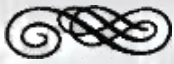
Când m-am uitat la fereastră, era închisă. Insa hainele care se aflau pe spatarul fotoliului de sub pervaz erau neatinsse. Am vrut să alerg până în camera părinților însă mi-am amintit că nu erau acasă. Când am verificat ușa, era exact cum o lăsasem câteva ore înainte, când mă asigurasesem că am întors cheia în broasca de două ori. Din cate îmi aminteam, camera mea nu a fost într-o dezordine atât de mare niciodată. Posibilitatea ca eu să fi umblat în somn era și ea, destul de mică, nu mai zic că altcineva să fi pătruns în casă.

Am aprins televizorul, gândindu-mă la un posibil cutremur. Nimic. Niciun canal de știri nu era în alertă, mai ales că pe majoritatea posturilor se difuzau filme. Deci nu a fost niciun dezastru natural. Mi-am amintit că atunci când eram mai mică, îmi era foarte frică de întuneric și că nu adormeam până nu era cineva lângă mine.

Am intrat din nou în cameră. Lumina era stinsă, deși îmi aminteam clar că o lăsasem aprinsă. Fiindu-mi prea frică să mă culc înapoi, am decis să fac lumina prin haosul de pe podea. Când m-am aplecat să strang rechizitele de pe jos, am observat o singură carte ramasa pe raft: *Necunoscuta din congelator*.

DIMITRIU ANDREEA

DULAPUL ÎNCUIAT

„Nu ai voie!”, „Să nu te prind!”,

„Aici nu umbla copiii!”, „Nu e pentru tine ce se gasește aici!”. Toate aceste replici parcă hrăneau un monstru, o curiozitate. Doream din ce în ce mai mult să descopăr taina ce-mi era ascunsă de atâtea persoane. Profitam de fiecare secundă de neatenție și-mi aruncam privirea prin geamul de la ușă. Chiar dacă nu zăream nimic rămâneam totuși cu satisfacția că m-am apropiat.

Mereu am avut o atracție pentru necunoscut, pentru interzis; ajungeam să-mi ating țelurile fără a mă gândi la consecințe. Caracteristicile acestea nu mi-au lipsit nici în descoperirea misterului din camera încuiată. O cameră într-un separeu al casei, izolat, ascuns parcă de ochii curioșilor. Nu era chip să calc pragul camerei, sau la acel moment așa credeam.

Beznă. Draperiile groase din catifea erau trase peste ferestrele largi. Cobor din pat cu pași mărunți și calculați și fără a trage draperiile ferestrei din camera mea, arunc un ochi la dimineața de primăvară de pe partea cealaltă a sticlei. Ascult cu atenție mișcările din casă. „Tic-Toc; Tic-Toc” doar pendula mare spulberă atmosfera de mim. „Cred că nu sunt acasă...” gândesc ciulind încă o dată urechile. Pășesc ușor pe parchetul rece spre holul ce duce spre camera de zi. Nimic. Bucătărie? Nimic. „Sunt singură!” Concentrată fiind la viitorul meu plan de a investiga în toate cotloanele, tresar speriată la auzul celor opt băți ale ceasului.

„Perfect! Direcția camera interzisă!”; entuziasmată alerg pe hol spre cameră. „Dar stai! Daca e încuiată?!” gândul mă pune în cumpănă, dar continui să sper că voi elucida misterul.

Apăs pe clanța rece și zăvorul face „Cling!”, ușa deschizându-se cu un scârțâit scurt. Lumina se revarsă puternică pe covorul roșu ce acoperă podeaua, conferind un model dantelat de raze. Draperiile mari și grele dădeau un aer distins camerei, străjuind parcă zâmbetul soarelui. Patul, mare, impozant și perfect aranjat trona posac lipit de

unul dintre pereții tapetați crem. Patru tablouri. portrete, cu rame subțiri parcă prea groase pentru a încadra gentilețea, finețea liniilor de cărbune pe planșele vechi. Totul strălucea și mirosul era de primăvară, o adiere subtilă ce împodobea claritatea și perfecțiunea camerei.

Dar ceea ce eu căutam nu era nici în aerul boem al camerei vechi, nici în portrete; defapt era pe peretele opus. Un dulap din lemn masiv, cu dantelărie sculptată ce întregea veridicitatea camerei de poveste.

Calc ușor cu degetele pe covorul moale și mă apropii de locul mult râvnit. „Clanc!” fac ușile când întorc precaută cheia în broască; și poarta spre magie se deschise lent, lăsând parcă interiorul să se obișnuiască cu lumina și cu mine.

„Cutii? Doar atât?! Pentru asta mi-aș fi dat chiar și ursulețul?” Dezamăgirea exploratorului nerecompensat puse repede stăpânire pe mine, dar sfidând eșecul scot o cutie și o deschid. „Cuie? Piulițe? Șuruburi?” simțeam că mi-a dispărut orice urmă de orizonturi, mi s-au ruinat toate năzuințele, s-au transformat toate în...cuie. Închid ușor cutia și o așez la locul ei, închizând astfel porțile imaginației mele. „Cling!” făcu yala dulapului; dar nu era același „Cling”; îi lipsea emoția, dorința,

încrederea. Mă îndepartz de dulap și tragând o ultimă privire la ceea ce mi se părea Cutia Pandorei a propriei mele vieți; mă întorc în camera mea. Îmi ascund capul sub pătură și las două clipiri unde să-mi clătească obraji ce ardeau. Pierdusem ceva. O dorință. Un lucru nedescoperit.

Cu imaginația în patul de recuperare nu eram decât un copil căruia i-a fost pedepsită curiozitatea cu metode dintre cele mai neconvenționale. Nu înțelegeam atunci ce simțeam față de secretul-prieten, dar știam că l-am pierdut. Am dat însă uitării incidentul, înlocuindu-l cu jocuri, hohote de râs și curiozități. Însă, după ce am mai crescut am reintrat în ceea ce numeam „Cea mai mare dezamăgire” și am privit cutia din exterior: „Cutia cu scule a bunicului unde eu nu am avut voie să umblu căci mă puteam răni.”

GUZU MIRUNA

DULAPUL ENIGMATIC

Copilăria mea a fost un orizont

deschis către lumi inexistente, care mă înlănțuiau și doar prin aducere din nou la realitate de către părinți eram scăpat din acele lanțuri euforice.

Nu eram deloc un copil comunicativ. Îmi plăcea liniștea și întotdeauna priveam în esență lucrurile. Mă scufundam în jucării, cărți de basme de Petre Ispirescu și povesti de Ion Creanga citite de bunica înainte de culcare. Pe lângă aceste scrieri captivante, copilăria mi-a oferit multe enigme, printre care se numără enigmele în privința jucăriilor. Unul dintre cele mai mari mistere cu care m-am confruntat a fost cel al compartimentului unui dulap misterios unde mama îmi ascundea atât jucariile preferate atunci când faceam pozne, cât și jucariile copilăriei sale, pe care nu mă lăsa niciodată să le ating, pentru a nu le deteriora. Dulapul „enigmatic”, după cum mi-l aduc aminte și acum, era un dulap masiv din nuc, cu modele în formă de frunză complicat realizate. Atât modelul lui, cât și ce se afla în interior reprezenta o complicitate care mereu mă făcea să-mi pun diverse întrebări.

Faptul că libertatea de a deschide ușa aceluia compartiment îmi era îngădită de înălțimea la care se afla, mă făcea să fierb de curiozitate. Îmi inchipuiam vrăjitoare malefice ascunse acolo, care puneau posesie pe jucăriile aflate în întuneric. O curiozitate atât de puternică începuse să fie cuprinsă de o frică fantastică care întrecea culmile realității. Nu aveam sub nicio formă curajul de a pătrunde în acea obscuritate. „*Dacă vor ieși balauri cu 7 capete care să mă înghită...sau dacă o vrăjitoare mă va lua prizonier în castelul ei înalt, pâna în nori?*” imi repetam în gând.

Uneori, când veneam fercit de la grădiniță în urma obținerii unei buline roșii, visam o grădină mare cu mere de aur, în care zâne și spiriduși se jucau zglobii lângă un

râu de ciocolată. Într-una din acele zile mi-am făcut curaj să deschid ușa dulapului, căci trebuia odată și odată să mă eliberez de frica acelor personaje fantastice. Deși eram mic, mi-am pus mintea la contribuție. Pe ascuns, am luat două taburete de bucătărie, pe care le-am așezat unul peste altul, cel de la bază pe orizontală, iar cel de deasupra pe verticală, pentru a păstra echilibrul, dar pentru a putea ajunge la înălțimea dorită. Imediat m-am urcat în vârful piramidei și m-am întins pentru a deschide ușa. Încet și prudent, am apucat mânerul ușii și am deschis-o încet.

Am aflat fascinat că deși era fată, copilăria mamei mele nu a fost nicidecum predominată de păpuși, ci de tot soiul de mașini (mașini de curse, mașini de epocă, mașini de lemn), mici bibelouri de sticlă și omuleți de plastic. Având o dorință arzătoare de a le vedea mai bine și de a le atinge, am luat în mână cutia care le conținea pe toate. Nu am mai reușit să-mi păstrez echilibrul și inevitabil, am scăpat cutia din mână. Toate mașinile din plastic mai fragile s-au dezembrat, iar unele piese s-au rupt. Toate bibelourile din porțelan s-au spart.

Deși am distrus o parte dintre amintirile frumoase ale mamei legate de copilăria ei, lucru pe care îl regret, imi voi aminti mereu cu plăcere de această descoperire fascinantă pe care am făcut-o. În ciuda tuturor celor întâmplare, începând din acea zi, mama nu mi-a mai ascuns niciodată jucăriile.

HODOROG ANDREI

A FI SAU A NU FI ...ELEV?

În ziua de azi, școala este percepută la un nivel mai scăzut decât era în alte vremuri, iar efectul acestei percepții se vede considerabil, în special în cazul elevilor. Elevii se împart, în opinia mea, în două grupe: cei maturi, cărora le pasă de drumul lor în viață și de preocupările culturale și cei care sunt prea imaturi pentru a lua în considerare aceste aspecte. Mulți adolescenți consideră că școala nu te formează pentru viitor. Ceea ce este mai trist este că, în această perioadă a vieții dezvoltându-se personalitatea și manifestându-se puternic dorința de libertate (doar închipuită), se observă efectul de „turmă” - așa încât majoritatea văd școala ca pe o obligație și nu o oportunitate pentru a dezvolta capacitățile intelectuale.

Tot la această vârstă apare și teribilismul, astfel mulți elevi consideră că urcă pe scara socială lipsind de la ore, nepregătindu-se sau fiind foarte îndrăzneți, chiar obraznici la adresa profesorului. Non-conformismul a devenit, din păcate, ”o calitate” a unora, care se consideră în ton cu vremurile și desconsideră conformismul celorlalți colegi. Dar buna creștere și respectarea unor reguli morale nu vor fi demodate niciodată, chiar dacă sunt tot mai rar întâlnite.

Școala completează educația dată de părinți, nu știrbește cu nimic orgoliul elevului, dimpotrivă, îi finisează conduita socială și ulterior, orientarea profesională. Un elev serios va deveni, cu siguranța, un profesionist de calitate în orice domeniu. Școala nu îngrădește gândirea, ci deschide porți spre

alte modalități de percepție a mediului înconjurător. Interesul adolescentului pentru percepția cunoștințelor este stimulat de talentul didactic al profesorului.

„Este absolut necesară o severă disciplină spre a se opune moravurilor...Disciplina să fie severă în școală, nu atât contra neștiinței, cât mai ales contra relelor moravuri”. Komensky

„Școala trebuie să te învețe a fi propriul tău dascăl, cel mai bun și cel mai aspru”. Nicolae Iorga

FILIP SMARANDA

A FOST...

Era o toamnă târzie... Un bătrân

stă pe marginea străzii, în frig. Pe chip i se citește deznădăjduirea. Ca observator anonim nu pot reacționa. Doar o poveste găsită în subconștient îmi dicta o strofă din Bacovia:

„Și dacă vremea iar întoarce
Nedumeriri în jurul meu,
Un iad, dezgust îmi este viața,
Nu este cum ar fi mai rău.”

Poate a trecut prin greutăți și prin război. Ridurile exprimă o tristețe fără margini, iar albastrul ochilor, cândva asemenea cerului, este acum estompat de greutatea imaginilor ce îl înconjoară.

O irealitate reală îi aduce o șuviță albă în față. Pe ea este scrisă povestea propriei povești. Îi este scris trecutul și viitorul. Viitorul nu-i mai rezervă nimic. Nici o licărire aprinsă de scânteia fericirii, nici măcar amintirea vieții prin care a trecut și s-a scurs atât de ușor. Un val de frunze caută și matură cu furie asfaltul de pe drumul vieții. Ridică o parte din colb. Bătrânul e gata de plecare. I s-a sfârșit drumul. Nu se poate întoarce. Timpul este ireversibil.

Rostește înaintea de ultimul pas: „Lasă-mă cufundat în tristețea mea, lasă-mă să fiu eu însumi, lasă-mă să mă cufund în infinit. Tot ce am sperat s-a spulberat, tot ce am vrut nu s-a întâmplat. Lasă-mă fiindcă aici se sfârșește povestea poveștii mele!”

IAȚU CORNELIA

POATE DE ACEEA...

O , nu, nu sunt o păpușă în mâna

unui om simplu. Impresii, păreri, sinceritate... ce sunt acestea pentru un om simplu? Doar niște simple cuvinte înșirate pe un fir de ață. Un fir atât de subțire, încât acesta se va frânge. În timp acest fir va putrezi.

Acele cuvinte care pentru unii au o însemnătate, vor dispărea. Se vor ascunde în oceanul infinit al omenirii. Se vor metamorfoza în ceva nebănuț.

Privesc pe geam. Nu rezolv nimic. Superficialitatea și vulgaritatea nu vor dispărea. NICIODATĂ! Oricât de mult s-ar strădui ființa umană să o suprimă. Nu.

Cu atâta ușurință oamenii greșesc, dar corectează acele greșeli atât de greu... Înțeleg. Este uman să greșești, dar acele gânduri la care nimeni nu va ajunge niciodată sunt o iluzie. O iluzie trăită și adăpată numai și numai prin ficțiune.

Trăirile nu sunt de ajutor aici. Încurcă sentimentele, încurcă realitatea. În ce constă o viață? Într-un secol, uneori și mai puțin, risipit și pierdut în zadar, fiecare așteptând ca ziua următoare să își repete visele? Da. Suntem muritori și nu putem schimba asta. Fiecare are propria istorie, o istorie a nemuririi, unică din punct de vedere psihologic. Corpul uman suferă. Este într-o suferință continuă, sperând la ceva mai bun. Acel ceva nu va exista niciodată.

Toate poveștile de dragoste sunt identice. De ce spun asta? Din invidie? Poate. Fiecare simte aceeași chimie, aceeași atracție, aceeași pasiune. Nimic deosebit. Ne găsim sufletul pereche atunci când ne uităm în oglindă. Toate trăsăturile sunt ascunse sub o mască de ceară, care se va topi în timp. Granițele nu vor mai exista, cei doi formând un întreg. Contopirea cu soarta reprezintă cel mai important pas al vieții.

Munca, viața și respirația nu vor mai conta. O lipsă de importanță indefinibilă și inocentă. Toți trăim cu o conștiință supraîncărcată de sentimente, de gânduri, de tristețe. Totul este ambiguu și în întuneric. O rază poate aduce cel puțin un dram de înțelegere.

Mă gândesc la o chitară. Emite sunete ce cuceresc sufletul și mintea, îmbată asemenea vinului vechi, distruge și înnoiește totul. Tandrețea și gingășia maestrului care o mângâie invocă un spirit inocent, infantil. Delicatețea se va transforma în brutalitate, în sunete crude, incerte. Sunetele vor distruge totul în cale.

Vârsta copilăriei dispare. Începe maturizarea. O etapă grea, care îți repetă în continuu că toate sacrificiile merită, că toate încercările sunt un succes. Speri ca lumina de la capătul tunelului să răsară. Acum dacă se poate. Dar nu. Dispare încet... încet... Ne apropiem de aceasta, dar se stinge. Nu va mai exista. Speranța moare în chinuri groaznice.

Vreau să mă trezesc din acest coșmar dezagreabil al vieții. Să mă topesc în lume, în viață și în moarte. Un trup insignifiant pe pământ nu are sens. Cu ce ajută el aici? Ce rol are? Importanță existențială?! NULĂ!

Vreau să trăiesc din nou, să mă nasc încă o dată, să uit totul, să fie alb, să fie imaculat. Dar nu se poate. Oare de ce neg tot ce spun? Pentru că am încetat să mai cred în fericire. Mereu eu am fost cea părăsită. Tentativele de a da impresia că nu sufăr sunt nenumărate. Mă cufund în minciună, în tristețe, în melancolie.

O viață trăită numai din suspine nu e viață. E un chin ce te macină, ce-ți folosește până și ultimul strop de optimism.

Numai eu realizez cum mi-am trăit viața, cum am luptat în van uneori. Pentru ce trăim? Pentru a irosi un secol, pentru a da viață altcuiva? De ce învățăm? Pentru a pierde totul când va veni clipa morții? Pentru a fi sfâșiate gândurile prin trădare? Poate acesta este răspunsul... Poate de aceea trăim...

IATU CORNELIA

VIATA

Mă înec în universul meu

singuratic și nu îndrăznesc să strig după ajutor. Mi-au fost luate toate aceste capacități. În această lume a singurătății nu poți reintra în normal.... Numai prin sentimente. Sentimente profunde care te leagă într-un mod aparte de sentimente. Trăiesc ca un limax care se târăște încet pe pereții sorții și îmi doresc ca aceasta să se incline și înspre mine. Nu mă consider o ființă odioasă, deși alții spun asta. Ura care iese îi străpunge pe unii reușind cel mai mult să mă afecteze pe mine. Deși toata viața mea am sperat, acum am încetat să mai cred în povești și acum conștientizez ce înseamnă viața cu adevărat. O lume crudă, străină de mine, care își însușește anumite calități... Fără defecte. Onomatopeile scoase de toți mi se par jigniri aduse la adresa omenirii. Ce le pasă lor când sunt iubiți, când dezlușesc cu adevărat totul prin alți ochi. Ei chiar nu se gândesc că sunt și alții care suferă, care își ling rănilor? Bineînțeles că nu. Așa e ființa umană. Așa a fost construită de Dumnezeu. Egoismul atinge cotele maxime când se simt împliniți.

Astăzi am rămas plăcut surprinsă când am observat că oamenii cei mai simpli te fac să te gândești de două ori. Fruntea mea încruntată de amărăciune și-a întins faldurile, iar pe moment am gândit și altceva. Da, acestea sunt excepții. Uneori și eu sunt o ființă egoista. Uneori totul se rezumă pentru mine numai la comparații și la simpla materie. Îmi pare rău dacă am rănit pe cineva, uneori am și ucis, dar poate totul a fost scris astfel. Întunericul și lumina se vor contopi în acel punct prin care fericirea noastră se va metamorfoza într-un simplu joc. Prin apăsarea anumitor taste, prin mânguirea anumitor sfori totul devine important. În ce sens important? Absorbția sentimentelor, empatia, filosofia nu vor avea același sens. O bilă luminoasă se va aplatiza încet, la un

moment dat dispărând într-un cerc amalgamat de fum.

Nebunia pentru unii este o normalitate.

Un nebun printre nebuni este normal, dar un așa zis "normal" este considerat rupt de realitate, străin.

Nu mă interesează criticile sau aberațiile. Doar eu. Doar sufletul meu narcisist care tânjește după ficțiune. Din fașă am fost învățată cu basmele și gândurile proprii îmi sunt exterminate scurt, fiind înlocuite cu banalele și plinele de amăgire povești.

Un vag surâs mi se prelinge de pe buze. Ce a fost a fost și nu va mai fi. Încerc să sparg tiparele prin ființa mea ieșită din comun. Uneori mă întreb dacă mă înțelege cineva. Legende, vrafuri de cărți pline cu poezii, rafturi pline de tâlc... Ce sunt de fapt acestea? Nimic în comparație cu nemurirea. Un ansamblu de pene se preumblă prin fața mea. Fața mea... Ce simplu sună. Brăzdată de riduri peste ani va fi de nerecunoscut. La fel se va schimba și universul. Nu știu de ce îmi creează o satisfacție majoră simplul fapt că-mi înșir gândurile. Chiar dacă nu vor fi citite pe mine mă face să mă simt mult mai bine.... asemenea unei păsări.

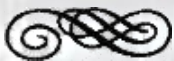
Starea de nervozitate este creată de trecut. Totul este doar o psihologie ascunsă în timp și spațiu, de nerecunoscut. Opiniile și psihologia s-au metamorfozat în timp atât de mult... Totul se schimbă... nimic nu se pierde... Totul va deveni la normal cândva...

Da... știu... Totul pare pesimist, dar realitatea care este?

Scobitura din suflet mi se adâncește încet încet. Corzile unei chitare sfâșie țesutul crud, vorbele străpung infinitul suprem, cuvintele își lasă amprenta pe viață. Cuvinte abstracte mi se învârt în minte.

IAȚU CORNELIA

NĂSCUTĂ PENTRU A FI DUBLURĂ

Numele meu este Rozalinda Sofia

și sunt dublura unei actrițe de succes. Să vă povestesc mai multe despre mine și vă las să vă faceți o idee despre viața mea.

Eu am fost concepută acum 30 de ani, mai exact în anul 1973, într-un camion. Dacă îmi aduc bine aminte mama mi-a zis că era unul cu alimente. După cum v-ați dat și singuri seama mama mea își făcea de cap cu un șofer de camioane, asta în timp ce trebuia să aibă grijă de cele două fetițe ale sale de 1 și respectiv 2 ani care au rămas singure în apartament. Însă nu e nimic, nu? Ce avea să se întâmple în câteva ore? Puțină distracție nu strică nimănui! Dar din pacate s-a întâmplat ...un foc a izbucnit exact în apartamentul fetițelor. Pompierii nu au ajuns la timp, iar apartamentul era înecat în troiene negre de fum. Din acea zi mama m-a urât!

De îndată ce am putut merge, mă târa în cimitir. Pământul rece și moale acoperit de frunze și crengi căzute îmi trosnea sub picioare. Apoi ajunse la locul potrivit, mama îmi împingea capul în pământ între cele două mici pietre funerare pe care scria "Rozalinda" și "Sofia". Numele meu era Rozalinda Sofia, numai din cauza lor... Îmi strângea mâinile și mă puneă să mimez că scriu pe pietre „Dacă voi nu ați fi fost, eu nu aș avea acum suflet!” și apoi spuneam o rugăciune creată de ea, în care eu îi ceream lui Dumnezeu să le primească sufletele în Rai, iar al meu să se ducă în Iad. Vă dați seama? Propria mamă sa te obligă să-ți oferi sufletul diavolului?! Am repetat același „ritual” timp de 16 ani, 16 ani de chin în care mama și-a dorit ca Dumnezeu să accepte schimbul de doi la unu, slabe șanse.

M-am hotărât să fug, să încep o nouă viață. Nu mai aveam cum și de ce să suport. Nu eram dorită, lucru care aproape mă determinase să-mi pun capăt zilelor. Însă nu am făcut acest lucru, iar acum regret.

La vârsta de 16 ani și 2 luni m-am decis să plec de acasă. Nu stiam dacă persoana pe care o consideram mama avea să-mi ducă dorul, deși mi-aș fi dorit. Am privit pentru

ultima oară blocul gri, ponosit, la ferestrele sparte și la Fordul vecinului meu cel luat de la second hand. Acea parte a vieții avea să fie doar o amintire neplăcută.

Partea mai optimistă a vieții mele îl include pe Henry. El e probabil cel mai bun lucru care mi s-a întâmplat. Rătăcind printre străduțele lăturalnice din New York și descoperind o lume mai crudă decât îmi imaginam am avut ezitarea de a mă gândi că e bine să mă întorc acasă. Seara mă apuca pe una dintre străduțele din cartierul Madison Avenue. Subit, nori negri se împrăștiară pe tot cerul și în mai puțin de câteva minute a început să ploaie cu găleata. Alergam în neștire, neavând posibilitatea să mă ascund. O mână mă apucă de umăr și îmi zise:

- Urmează-mă!

Fără să mai aștept am urmărit umbra, deoarece ochii îmi erau grei din cauza picăturilor de ploaie ce îmi căzuseră pe pleoape. Ajunși în fața unei case mari negre, care părea destul de veche și părăsită, umbra dispăru. O voce de femeie se auzi:

- Vino în casă, dragă, ca ai să răcești!

Ezit. Însa intru cu sfială fără să stiu ce mă așteaptă, gândindu-mă la ce e mai rău. După ce îmi șterg ochii, în fața mea zăresc o bătrână foarte simpatică. Părea de vreo 75 de ani, purta niște ochelari cu rame groase, cu păr alb și buclat, iar fața îi era brăzdată de riduri. Îmi schița un zâmbet. Un lucru ciudat mi se părea faptul că nu era udă ...credeam că ea mă îndrumase spre casă. Dintr-o încăpere mică apare un barbat de origine africană care-și scutura haina galben țipătoare de ploaie.

- Poftim la masă, copil!

Bătrâna mă îndreptă spre o odaie luminată de câteva lumânări, o cameră mică, cu o masă, un scaun și multe icoane, cu o butelie și câteva dulapuri. Acolo îmi puse un castron de supă și câteva felii de pâine. Apuc castronul și mănânc cu poftă. Între timp bărbatul se așeză pe scaun și mă privea îndelung. Bătrâna începu să vorbească cu el și după câteva minute mă întrebă:

- Care este numele tau?

Eram mult prea speriată ca să-i raspund.

- Ori nu ai nume, ori ești prea tacută! Nici una nu e bine! Eu mă numesc Margaret. Sunt o văduvă casnică și fostă profesoară, iar domnul pe care-l vezi este Henry.

- Rozalinda Sofia mă numesc, și am 16 ani și 3 luni. Cam atât despre mine...

- Mama ta unde este? te-ai pierdut?

- Nu..nicidecum ...nu pot zice că am avut o mamă, iar pe tatăl meu nu-l cunosc.

Bucătăria fu cuprinsă de o liniște de mormânt, doar mieunatul unei pisici negre ce intra pe geam mai detensionase atmosfera. Fără să-mi dau seama terminasem mâncarea, fusesem chiar lihnită, dar acum mă simțeam bine. În casă era cald, bătrânica era de treabă și mereu mi-am dorit să am o pisică. Nu eram sigură în privința lui Henry. Mă speria. Era ceva ciudat la el ...ceva ce îmi dădea fiori. Margaret m-a condus în sufragerie. Focul ardea în șemineu și în fața lui se aflau 2 fotolii.

- Vino, Rozalie! Sau cum vrei sa îți spun? Sofia?

- Aș prefera să nu ma strigați așa...

- Dar cum ai vrea?

- Lisa ...Lisa e un nume frumos ...credeți că mă puteți chema așa?

- Cum vrei tu ...Lisa! ...și te rog să îmi spui Margaret, fără politețe, te rog! Mă face să ma simt și mai bătrână!

Am chicotit. Toată seara am vorbit cu ea. Mi se părea magnific cum poți vorbi cu o persoană atât de mult fără să îți interzică să mai vorbești. Felul în care povestea, în care se exprimă, cultura ei, poveștile hazlii care le inventa pe loc mă faceau să mă simt fericită ..era primul sentiment pe care îl simțeam în afară de ură. Mă gândeam că aș fi putut sa-mi petrec așa toata viață. Pisica se alătură discuției. Mi se urcă în poale și apoi incepu sa toarcă.

- Se pare că Figaro te place!

- Sentimentul e reciproc!

- Lui Figaro i-a luat mult sa îl accepte pe Henry.

Conversația mi se părea de acum banală, însa dacă tot aduse vorba de el nu mi-am putut abține curiozitatea.

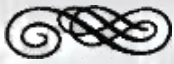
- Margaret?

Bătrâna se uită cu atenție.

- Henry...cum de îl cunoști?

LEONTE ALEXANDRA

DISPAR

În sfârșit, l-au ales pe el. Copiii, plictisiți de dans și muzică, jucau acum baba oarba. Probabil că dacă nu era ziua de naștere a colegului său de bancă, nimeni nu l-ar fi ales tocmai pe el. Acesta simți o bucurie enormă când sărbătoritul i-a strigat numele. Nu își mai vorbiseră de două săptămâni, deoarece era vacanța de iarnă iar revelionul se apropia. Singura ocazie a băiatului de a vorbi cu bunul său prieten era la școală, numai atunci când îi rezolva și acestuia problemele de matematică.

Și totuși, copilul a uitat în acel moment de modul în care era tratat. Se bucura pentru că era pentru prima dată în centrul atenției, iar toți prietenii lui apropiați îl urmăreau. L-au legat la ochi cu o eșarfă de mătase neagră și au început să-l învârtă, pentru a nu ști unde se află. Extazul său creștea odată cu amețeala. Nu și-a imaginat niciodată că va fi atât de apropiat de colegii săi.

În momentul în care s-a oprit, băiatul deschise ochii și a putut să-i vadă pe toți prietenii săi stând în jurul lui. Pentru o fracțiune de secundă, se simți vinovat, credea că i-a trădat pe aceștia și ca îl vor scoate din joc. Dar apoi și-a dat seama că încăperea în care se afla era schimbată atunci când a deschis ochii. Camera era mult mai întunecată, iar ceilalți copii erau încremeniți, legați cu eșarfe de mătase neagră la ochi. Speriat, copilul a

început să-i strige pe nume, însa niciunul nu raspundea. Ceea ce-l facuse să țipe de spaimă a fost clipa în care l-a văzut pe bunul său prieten, colegul său de bancă, întins pe podea, cu privirea goală, ațintită spre tavan. Copilul își îndrepta privirea spre tavan, iar o lumină albă, strălucitoare și puternică, cum nu mai văzuse până atunci, îl orbi.

În clipa ce urmă, băiatul era în patul său, în camera sa, iar colegii săi stăteau în jurul acestuia. Încerca să se ridice, dar o durere puternică de cap l-a oprit. Colegul său, căruia i-au apărut brusc cearcăne enorme, i-a

spus cu o voce tremurătoare că s-a lovit în timp ce jucau baba-oarba, pierzându-și cunoștința.

MARCU CĂTĂLIN

UN ZÂMBET

Se trezește bucuros. Se duce la

baie. Se uită în oglindă și zâmbește. Se îmbracă zâmbind larg. Iese din apartament. Se întâlnește cu vecina. Vecina e nervoasă și se uita urât la el chiar dacă nu a făcut nimic. Zâmbetul se diminuează. Coboară până la magazin unde vânzătoarea îl tratează cu sictir. Zâmbetul se diminuează și mai mult.

În autobuz toată lumea parcă era separată și își vedea de treburile ei. La coborâre zâmbetul e abia vizibil. La serviciu, toți aleargă pe coridoare dar cineva de pe un scaun îndepărtat zâmbește la el.

Zâmbetul larg îi ocupă toată fața acum.

Ca și râsul, zâmbetul e înțeles de toată lumea, indiferent unde locuiești, ce naționalitate ai, ce religie ai, ce culoare are pielea ta, sau de statutul tău social.

Zâmbetul te trădează, el te caracterizează ca persoană. De exemplu, zâmbetul fals, când buza de jos se încordează sau dantura este descoperită în mod ostentativ precum se întâmplă în cadrul rasului. Un astfel de zâmbet aparține personalităților care se adaptează cu ușurință, personalităților manipulative, realiste, de o inteligență vie, dispuse să facă orice și să meargă până la capăt pentru a-și atinge scopurile propuse. Au tendința de a-și reprima emoțiile sau, în unele circumstanțe, de a le ascunde pe cele adevărate. Un astfel de zâmbet poate denota fie teama, fie minciuna sau poate fi perceput pur și simplu drept o încercare de a masca timiditatea.

Zâmbetul cu buzele răsfrânte și umflate în care dantura este dezvăluită treptat este extrem de senzual și plin de încărcătură erotică. El reflectă dorință și pasiune și poate ține locul cu succes unei invitații erotice.

Zâmbetul subtil apare în mod frecvent la persoanele sensibile, nervoase, lipsite de încredere în propria persoană și susceptibile în relațiile cu ceilalți.

Sunt ușor vulnerabile,

iar în temperamentul lor predomină latura melancolică. În fața suprasolicităților de natură psihică, capacitatea acestora de rezistență este destul de redusă.

Un zâmbet trist indică o persoană ce are tendința de a se refugia în propriile trăiri interioare, de a acorda o importanță exagerată vieții sentimentale și care prezintă un pesimism dus în unele situații până la extreme. La fel de bine însă poate indica și creativitate, atracție către artă și artistic și preferință către lucrurile rafinate, mărunte și delicate.

Un zâmbet deschis în care dantura este dezvelită parțial și în cadrul căruia apar riduri de expresie în preajma gurii și a ochilor trădează o fire ce dispune de multă forță, siguranță de sine, entuziasm, dinamism și simț practic. În relațiile cu ceilalți, poți fi însă impulsivi și orgolioși, dezvoltând un comportament lipsit de control.

Zâmbetul larg, ostentativ, se caracterizează printr-o deschidere și mai mare a gurii decât în cazul zâmbetului deschis. Dantura este dezvelită în totalitate, iar în partea de sus a

nasului se poate observa o cută discretă. Acest tip de zâmbet aparține persoanelor îndrăznețe, cu caracter foarte puternic, dornici să se impună și să îndeplinească ceea ce și-au pus în cap.

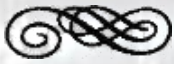
Noi zâmbim pentru că suntem fericiți, pentru că ceva ne-a făcut să zâmbim, pentru că cineva a zâmbit la noi și ne simțim datori să îi răspundem, exact ca la un salut, zâmbetul e o formă de comunicare, zâmbim pentru că ne credem superiori, zâmbim pentru a ne simți mai siguri pe noi, zâmbim pentru că simțim nevoia să zâmbim.

Un zâmbet poate face minuni. De la motto-ul acesta au pornit mai multe campanii ca „Zâmbește colorat!” sau „Dăruiește un zâmbet!”. Voluntarii au vizitat centre de plasament sau spitale împărțind zâmbete.

Zâmbește. Îl faci și pe cel de lângă tine să fie fericit astfel.

RĂPCEANU IOANA

MIRAJ

Radu stătea pe marginea bălții...și

privea în lungul ei. Frunze negre se desprinseseră de deasupra și cazură ușor în apă. Pe suprafața bălții apăru o siluetă slaba. Era Mira. Și de când nu o mai văzuse ...de ieri. Și ieri fusese aici. Nimeni nu o mai vedea...doar el, singurul. Dar nu, o, nu era nebun...nu conta ce spuneau ceilalți. Agita apa și imaginea Mirei păli. O adiere ușoară tremură firele de grâu din jurul lui. Norii negri de furtună acopereau cerul de deasupra lui și doar soarele la apus stralucea sângeri.

Alerga spre casă cu capul în pământ. Se strecură prin gaura din zidul vechii fabrici. Nimeni nu știa cum a apăruse

fabrica acolo...se credea că primii oameni din regiune au construit-o. Acum era în paragină, dar lui îi placea acolo. În colț, lângă zid creștea un stejar bătrân la adăpostul căruia îi plăcea să stea. Acolo a văzut-o prima dată pe Mira. Dintr-un oarecare motiv stejarul făcea doar frunze negre ... nimeni nu știa de ce, dar se credea că e din cauza Fabricii...Fabrica avea ceva ciudat în ea. Bătrânii din sat le interziseseră copiilor să meargă acolo. Radu nu ținea însă cont...Mira era mai importantă. Prea importantă să o lase sa plece... de fiecare dată când mergea acolo o vedea. Fața ei albă ca luna și silueta plâpândă...privirea calmă, iubitoare.

Înainte ca el să ajunga acasă furtuna începu...Ud learcă bătu la ușa casei sale. Mama sa deschise ușa și dintr-o privire știu exact unde fusese.

- Ai fost la Fabrica, nu-i asa Radu? întrebă mama sa cu o privire pierduta.

- Da, am fost la Fabrică, mamă.

- Locul acela e blestemat Radu – tu chiar nu pricepi?

Pe obrazul lui Radu apăru o lacrimă...de furie sau poate de neputință. Nu era drept, acum ca-si gasise si el o prietena, lumea sa i-o ia din cauza unei interdicții stupide. Urcă la el în cameră și își înfundă capul în pernă. Adormi fără să-și

dea seama. Mama sa îl trezi punându-i mâna pe umăr și zguduindu-l încet...era timpul să manânce. Cobora încet privind ploaia de afară prin geamul din hol. În bucătărie frații săi mai mici se uitau la el cu teamă. „Îl tratau ca pe un străin doar pentru că mergea la vechea Fabrică...și ce dacă?

Doar pentru că niște bătrâni proști și superstițioși spun că acolo e pierzanie, asta nu înseamnă că trebuie să-i credem!” Nu-i mai rămăsese nimic acasă...familia îl privea ca pe un proscris acum. „Mira mă înțelege!”

- Cum puteți fi atât de orbi!

Se ridică de la masă fără să zica nimic și se întoarse la el în cameră. Trebuia să meargă la Mira în noaptea aceea...avea nevoie de privirea ei calmă și liniștitoare. Adormi iar cu gândul la ea... Urma să se ducă la ea. Pe la miezul nopții se trezi. Afară încă ploua cu găleata însă dorința era prea mare. Ieși pe geam și porni alergând în picioarele goale prin iarba rece spre vechea Fabrică. Mai aproape...și mai aproape, era aproape acolo...încă puțin! Intră prin spartura din zid și se așeză sub stejar. Lângă zidul fabricii zari o siluetă alba.

- Mira!

Porni spre ea alergând. Silueta dispăru după colțul clădirii. Radu o urmări, trecu colțul și el apoi o văzu întrând printr-un geam spart în fabrică. Nu fusese niciodată înăuntru dar Mira era acolo și asta era tot ce conta. În interior crescuseră buruienile. Ajunse în interiorul Fabricii. O sală mare. Printr-un geam o rază de lună luminează un colț al încăperii. O pianină veche apăru. Pianistul însă era cu spatele, o siluetă scheletică se profila pe lumina palidă a lunii. Mira apăru înaintea sa iar pianistul își începu cântecul. Mira întinse mâinile spre el ca și cum ar fi vrut să danseze. Radu înaintă un pas spre ea și o cuprinse în brațe. Mira îl privi cu drag. Se învârteau amețitor sub lumina lunii...în ritmul muzicii. În sala mare își făcură apariția mai multe siluete scheletice sub mantii. Încet-încet acestea îi incercuiră. Mai aproape, tot mai aproape. Mai era doar un pas între siluete și el și Mira. Siluetele își dădură glugile jos iar Radu privi speriat înspre Mira. Privirea ei era neschimbată, aceeași privire calmă și liniștită dintotdeauna. Siluetele se apropiară și mai mult iar cei doi începură să pălească pe măsură ce muzica se auzea tot mai incet și mai incet...

ȘTEFAN IOANA

O ÎNTÂMPILARE...

Într-o zi, în timp ce veneam acasă

de la școală îmi puneam tot felul de întrebări de genul: „dacă există viață pe alte planete, ființele acelea arată exact că noi?” sau „dacă noi suntem într-un vis continuu și nu ne dăm seama?” „teoria care spune că nu poți simți durerea defapt nu există în acea lume?”.

Ajung acasă obosit, mă trântesc în pat și adorm. În acel somn am avut un vis mai ciudat ca niciodată. Eram ca un fel de spirit și mă plimbam printr-un laborator imens cu tot felul de mașinării nemaivăzute. Savanții se puteau teleporta, iar aceștia făceau tot felul de experimente ciudate. Deodată văd un glob pământesc destul de mare cu multe microscopie pe lângă el. Fiecare microscop era înmatriculat și deodată văd că pe unul scrie „Iași, România”. Mă uit prin el și văd tot orașul nostru cu oameni care mergeau cu mașinile, munceau și alte lucruri. Am crezut că nu văd bine, așa că mă frec puțin la ochi și mă uit din nou și văd același lucru. La un moment dat văd un băiat care seamăna cu mine așa că mă uit mai atent și observ că eu sunt acel băiat. Uimit de acest lucru îmi spun în minte că tot timpul acesta am fost urmăriți de niște savanți care fac experiențe pe noi și deodată mă trezesc.

A fost foarte ciudat acel vis dar se poate să fi fost adevărat. Oare chiar suntem în acest moment priviți de savanți care scriu fiecare mișcare a noastră?

URSULESCU SEBASTIAN

ÎNTRE TRECUT, PREZENT ȘI VIITOR

Unii afirmă că trecutul este doar

un bun profet al viitorului. Alții tind să creadă că trecutul reprezintă o simplă încăpere din prezent unde pașim mai rar: nu avem decât să deschidem o ușă și întâmpinăm trecutul, iar acea ușă se deschide foarte des. În viziunea mea trecutul a reprezentat întotdeauna o jumătate din prezent și o treime din viitor. Nu pot afirma existența unei explicații ce ar putea descrie această concepție, însă cu siguranță că fiecare dintre noi consideră trecutul un prim pas spre formarea în viață.

Prezentul va fi întotdeauna un inamic existent, care nu ne va mai acorda mult timp. La drept vorbind, foarte puțini oameni trăiesc în ziua de azi, dar iau măsuri pentru a trai altă dată. Cu toții avem păreri diferite despre prezent, iar acest lucru se observă prin interese și preocupări diverse. Odată cu prezentul ne formăm viitorul: un viitor crud, vag și lipsit de amintiri.

Noi suntem însă cei care creează viitorul. Viitorul este în mâinile fiecăruia dintre noi. Unii îl zidesc ani la rând, alții îl improvizează. Niciodată nu va fi prea târziu să începi, prea târziu să încerci ori prea târziu să fii fericit. La urma urmei și mâine este o zi, iar acea zi merită trăită din plin.

Cu toții trebuie să marcăm fiecare etapă din viața noastră prin lucruri memorabile, iar asta este ceea ce am făcut și noi.

Data de 6 martie 2010 a fost cu siguranță una memorabilă a colectivului clasei a 9 a A. O oră aparent normală de Limba și Literatura Română a condus spre abordarea unui subiect total ambiguu și vag pentru majoritatea elevilor acestei clase, un subiect ce putea fi prezentat mai devreme, însă nimeni nu a avut curajul să îl expună. Așadar, în cadrul zilei de 6 martie, cu toții am primit un test care la prima vedere a părut ciudat, chiar straniu. Ne-au fost adresate 3 întrebări absolut banale, însă simplitatea lor conducea spre un înțeles cu totul și cu totul de nedeslușit. Pot spune că cele 50 de minute au fost prea puține chiar și pentru prima întrebare, însă testul trebuia terminat iar răspunsurile expuse.

Așadar: „Unde, când și cum ne vom regăsi peste 10, 20 și 30 de ani?”. Trei întrebări fulgeratoare, luate pe nepregătite ne-au făcut să ne schimbăm puțin perspectiva asupra vieții. O mică privire asupra fișelor ce mi-au fost încredințate și pot spune că majoritatea elevilor vor avea o

slujbă stabilă în decursul următorilor 10 ani. La urma urmei de ce nu? Cine ar putea contrazice voința și pasiunile fiecăruia dacă nu chiar respectivul? Mereu am avut un plus de respect pentru oamenii ce și-au expus părerile sincer, astfel impresionându-mă majoritatea răspunsurilor colegilor mei. M-a bucurat să observ că mulți gândim la fel în ceea ce privește modul de a ne trăi viața și felul cum o trăim. Ceea ce diferă este totuși momentul când alegem să parcurgem aceste etape.

Douăzeci de ani mai târziu ne transpunem în locul unei persoane cu o familie, o locuință și o slujbă bine platită. Unii par că se mulțumesc cu mai puțin, alții dau impresia că vor să cucerească lumea, însă aceste lucruri țin de caracterul fiecăruia. Cu siguranță că vom râde în hohote când vom citi acest articol peste douăzeci de ani mai târziu, însă prezentul diferă de viitor. Cine știe? Poate voi avea norocul să îl întâmpin pe Adrian la o cafea de fiecare dată când voi trece prin București. Ceea ce își dorește el este să lucreze la o companie mare să își întemeieze o familie și o locuință. Dacă șansa îmi surâde voi avea ocazia să îmi însoțesc prietenul meu cel mai bun, în expediții în Australia. Desigur că între New York și Sydney sunt aproximativ 16 000 de kilometri, însă distanța e ultima ce mi-ar putea abate planurile de a mă revedea cu Bogdan. Persoana care m-a uimit în mod considerabil a fost Sebastian, amândoi având aproximativ aceeași viziune. Aș fi bucuros să aflu că el ar putea fi un posibil coleg de apartament sau cine știe, poate parteneri de afaceri.

Peste 30 de ani, schimbările sunt aproape insesizabile. Nu sunt multe de adăugat, poate mici vacanțe în jurul lumii și revederi cu cei dragi. Unii se găsesc în top cu respectivele lor afaceri, alții în casa lor la baza muntelui savurând o delicioasă ciocolată caldă în toiu unei dimineți reci de iarnă. Cu toții par să fie schimbați, având o viziune mai resemnată asupra vieții.

Cat despre mine? Eu? Aș vrea trei lucruri să le pot duce la capat: să îmi întemeiez o familie, să pot să conduc o afacere proprie, și să păstrez legătura cu toți prietenii mei.

Trecut, prezent și viitor: cu toate sunt etape, numai destinul le poate strabate.

EMOȚIE DE IARNĂ

În amurgul unei zile reci și cenușii

de decembrie mă aflam în pod căutând o carte veche printre celelalte sute de volume prăfuite. Singurul lucru ce-mi putea salva ziua era o ninsoare... Am zărit câteva țigle din acoperiș scoase și m-am apropiat ca să privesc peisajul. M-am încălzit cu iluzia că va ninge în curând, fiind o ocazie unică pentru a revedea fulgii de nea nefirești. Un fulg...

Primul... oare e adevărat ? Da, era adevărat. Neaua pufoasă, fulgii au darul de a aduce împăcare sufletească prin puritatea lor. Deși acel moment începea o iarnă molcomă cu fum albăstrui, cu liniștea fulgilor dea nea așezați după o regulă îndelung studiată !

Acoperișurile caselor ce se vedeau în zare, până atunci cenușii, dormeau albe, acoperite parcă cu vată de zahăr. Lumina rece, slabă, dispărea iar văile erau pline de taină. Mă simțeam ca și cum după secole de suferință primisem o simplă binecuvântare cu fulgi de nea, dar îmi era de ajuns. Timpul zburase odată cu adormitorul cântec al râului și noaptea cernea munții adormiți, visători, înveliți cu pătura de zăpadă. Noaptea era lucie, ruptă din povești. Copacii păreau de zahăr, pârtia de cristal...

Gerul își aprindea toate luminițele, stelele și natura se transformau într-o sală de baie. Veverița pleacă creangă după creangă, hoinărind ca o deșucheată...

Deși mi-e străin locul acesta, mă atrage de parcă l-aș cunoaște de mii de ani.

De aici, din podul casei bunicilor nu am mai privit vreodată priveliștea înaintea. Mă simțeam ca într-un basm, un paradis al fulgilor de nea, al zăpezii.

Din bătrânul și pitorescul sat, o potecă șerpuiește până la poalele muntelui printre lunci umbroase. Dar nu am zărit decât o siluetă subțire, apoi s-a întunecat complet. Am coborât în cameră pregătindu-mă de culcare, strângând în tăcere clipele de unică măreție, în suflet de iarnă plin, ca să nu dispară.

SZABO SABRINA

PORTRETUL UNEI PERSOANE SPECIALE

Î

n urmă cu patru ani, am fost

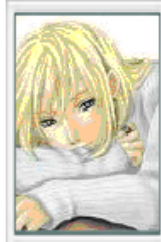
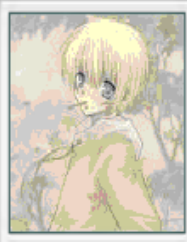
invitată la aniversarea unui prieten pe care-l cunoscusem la gradiniță. El era cu un an mai mare decât mine, fiind atunci în clasa a cincea. Mă așteptam să mă simt exclusă, dar intrând în sală am uitat complet de îngrijorare. Privirea mi s-a fixat asupra unui baietel, coleg de clasă cu sarbatoritul. Ochii săi azurii mi-au captat imediat atenția: erau senini, visători, copilăroși, și trădau o fire la fel de copilăroasă. Parul blond închis, nu foarte lung și aspectul său exterior (statură înaltă pentru vârsta lui, îmbrăcăminte clasică: blugi și tricou), îmi demonstau faptul că încerca, din diferite motive să își ascundă adevărata personalitate și să devină „matur”. Pe vremea aceea, procesul era de abia la început, astfel încât se comporta aproape la fel ca ceilalți la jocurile clovnilor. Uneori ezita, ca și cum nu ar fi trebuit să se distreze; atunci se dădeau batalii între rațiunea sa și imboldurile inimii. De obicei câștiga spontaneitatea și, odată sfârșit un conflict lăuntric, părea că uita de nehotărârea de dinainte. Din nefericire, la acea petrecere nu am reușit decât să-i aflu prenumele și să fiu coechipiera lui la o activitate amuzantă.

Începând cu acel an, l-am revăzut în fiecare lună noiembrie, datorită aceluiași prieten comun. De fiecare dată era din ce în ce mai schimbat, păstrându-și totuși caracteristica din clasa a cincea: eul său avea două părți

contradictorii. A devenit un adolescent foarte frumos, înalt, inteligent, bine proporționat, cu chipul alb și în ochi cu aceleași licăriri albastrii, doar că mult mai ...seducatoare, ce puteau topi orice inimă de fată. Iar dacă în trecut își asculta sentimentele, acum este condus în totalitate de rațiune. Este o fire realistă, iar stăpânirea de sine și dorința de autodepășire se citesc din atitudinea sa.

La penultima aniversare a prietenului nostru, frumosul blond a refuzat implicarea în jocul specific adolescenților: “Adevăr sau provocare”. În schimb, a mers, împreună cu alți amici, la fotbal. Acolo, am descoperit mai târziu, era unul din singurele locuri unde putea elibera copilul din el, unde făcea ce simțea, nu ce trebuia. Fotbalul, probabil și tenisul, au fost (și cred că încă mai sunt) pasiunile sale; atunci

abandonează lumea și rămâne doar el: un baiat care știe ce vrea de la viață, dar nu și ce i se cuvine. Nu înțeleg de ce, acum patru ani, l-am observat doar pe el, dintr-atâția alții; de ce mi-a plăcut tocmai de el; de ce încă îl mai admir de la distanță; de ce nu-l uit? Poate pentru că, deși s-a mai schimbat și e posibil să nu mai fie exact cel pe care l-am descris, el este și va rămâne unic, un baiat blond, cu fața ovală și albă, și ochi albaștri minunati; poate pentru ca este EL.

PODEA ALEXANDRA MARIA

MONT BLANC

Munții Alpi. Cu toții ați auzit de ei, dar cine știe cu adăvarat câte ceva despre ei? Aceste maiestuoase creații ale naturii trec peste granițele a șase țări. În inima acestui impunător masiv se află Mont Blanc, cel mai înalt munte al Europei (fara a pune la socoteală Rusia). Alpii sunt cei mai lați munți - peste 200 km - (între Verona, Italia, și Garmisch-Partenkirchen, Germania) și se întind pe o lungime de 1200 km. Se înalță lângă Nisa, pe țărmul mediteranean al Franței, și se arcuiesc ușor cuprinzând părți din Elveția, Italia, Slovenia și Germania, după care traversând Austria și pierzându-se în Câmpia Dunării.

Alpii s-au format în urmă cu circa 40 de milioane de ani, când două plăci tectonice (secțiuni ale scoarței Pământului), una purtând Eurasia, cealaltă Africa, s-au ciocnit. Uriașa presiune dată de inimaginabila forță rezultată din frecarea celor două, a încrețit și a plisat scoarța Pământului; rocile adânc îngropate s-au bolțit și s-au înălțat, alcătuind lanțul muntos.

Mont Blanc („muntele alb”), se situează în Alpii vestici, la granița dintre Franța și Italia, atingând înălțimea de 4808 m. Masivul Mont Blanc este acoperit de mulți ghețari și are zece vârfuri de peste 4000 m înălțime.

Acest peisaj spectaculos este caracterizat prin mari extreme climatice. Aerul mediteranean cald se ridică din sud, în timp ce aerul arctic rece coboară din nord. Cea mai mare parte a aerului vine din Atlantic și aerul uscat – rece iarna și fierbinte vara – pătrunde dinspre est. Vremea depinde exclusiv de direcția vântului. Ploile sunt înlocuite de ninsori masive la peste 2000 m – unde înălțimea stratului de zăpadă poate ajunge și la 8-9 m înălțime. Chiar și pe fundul

văilor, temperatura coboară la sub -5°C și chiar la mai mult de atât la altitudini mai mari.

Primul vizitator care și-a publicat impresiile despre Mont Blanc, în 1744, a fost Martel, fiul unui refugiat francez din Geneva. Descrierea sa a lansat moda vizitării „ghețarilor” și a trezit dorința mai multor aventurieri de a vizita și escalada muntele. Abia în 1786, doctorul Michel-Gabriel Paccard și ghidul său, Jacques Balma au devenit primii oameni care au reușit să traverseze prin cumplite condiții întinderile de gheață Mont Blanc și să ajunga în vârf.

FLUERARU BOGDAN

ESEURI

IUBIRE ȘI URĂ

Iubire și ură. La prima vedere, două cuvinte ce sunt total opuse, intrând în categoria antonimelor. Însă, linia de demarcație dintre cele două este foarte subțire, cedând mai ușor în favoarea urii și opunând rezistență când este vorba ca vrajba să se transforme în iubire.

Aceste două sentimente și-au făcut apariția la începutul lumii, fiind complementare și manifestându-se în toate planurile activităților desfășurate de oameni. Fiind foarte apropiate ca sens de Bine și Rău, iubirea și ura pot domina întreg sufletul unui om, facându-l să nu-i mai pese de nimic din jurul lui, fiind ca și orbit de sentiment și în același timp daunând și sinelui și celor apropiați.

Pornind de la mitul androgenului, ființa legendară ce conține atât părți feminine cât și masculine, deducem faptul că iubirea este un sentiment divin, primul androgin despre care avem informații fiind Adam și mai apoi îngerii. Totuși, aceștia, considerându-se ființe superioare chiar și zeilor, au încercat să le ia puterea și au fost pedepsiți prin ruptură părții feminine de cea masculină. Din acest fapt provine ideea de jumătate perfectă, fiecare ființa căutându-și sufletul pereche cu care-și poate împărtăși iubirea.

Dragostea, pentru unele persoane înseamnă a încerca să faci ceva nelimitat să încapă într-un spațiu limitat, ca încercarea copilului de a incorpora oceanul într-o groapă mică făcută la mal. Dragostea nu trebuie să fie gândită ca un combustibil ce îți alimetează inima care trebuie să fie plină tot timpul. Mai ales când o persoană nu-și poate părăsi orgoliul pentru a face loc iubirii, acest

sentiment nu poate exista. El trebuie doar simțit, conștientizat și acceptat ca o forță divină pe care nu o putem atinge.

De multe ori însă, făcând o comparație între iubire și ură, cea din urmă pare să fie mai puternică, dând naștere la rândul ei la gelozie, obsesie și în cele din urmă tragedie.

Ura poate fi privită ca un defect al iubirii, deoarece nu trebuie mult efort ca dragostea să alunece în sfera sa negativă, sentimentul nobil transformându-se într-unul dușmănos. Sfera pozitivă se regăsește în fericirea celor doi care formează un cuplu, fie prin complementaritatea acestora, fie prin asemănare. Când în locul dragostei se instalează răzbunarea și încercarea permanentă de a-i face rău celui căruia pe care, parcă până ieri l-ai iubit, îi pune pe parteneri să se gândească dacă relația lor a fost consolidată din motive întemeiate sau nu. În această categorie pot intra și iubirile false, care pot fi numite astfel dintr-o serie de motive ca:

satisfacerea așteptărilor celor din jur, un mod de a te ascunde pe tine însuși, încercarea de a profita doar tu din relație. Un exemplu de iubire falsă este considerat de către criticii *Romeo și Julieta*, deoarece dragostea lor este în prima fază fizică și mai apoi se ajunge la cea sufletească, în final și această poveste fiind dominată de ura celor din jur, sfârșindu-se tragic, cu moartea celor doi îndrăgostiți.

Astfel, privită din diferite perspective, iubirea poate avea o înfățișare schimbătoare. Ca orice minune care nu durează mai mult de trei zile, orice bucurie aduce în final suferința, orice dragoste aduce ura.

DIMITRIU ANDREEA

CLUBUL MINCINOȘILOR

Celeste Bradley este o scriitoare

americană de succes, autoare a genului de carte romantico-istorică.

Ațiunea acestui roman, "Clubul mincinoșilor", se desfășoară în înalta societate a Londrei, în epoca în care diferențele sociale impuneau reguli nescrise, dar unanim acceptate. Anul în care au loc faptele prezentate în carte este 1813.

O serie de caricaturi ce accentuează trăsăturile corupte ale unor personalități marcante, publicate într-un periodic, face furori. Adevărata identitate a autorului lor rămâne, însă, învăluită în mister, aceste desene fiind semnate cu pseudonimul Sir Thorogood. Unul dintre aceste extraordinare portrete satirice va declanșa o puternică confruntare de forțe, din care nu lipsesc Lord Liverpool, Prim Ministru al Angliei, și nepotul său Dalton Montmorency, conducătorul Clubului Mincinoșilor, o veritabilă academie de spioni.

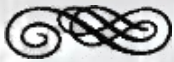
Pentru a afla cine este de fapt Sir Thorogood, Dalton pretinde că este chiar el. Clara Simpson îl întâlnește la un bal și este cuprinsă de dorința de a-l demasca, dat fiind că el se bucură de succesul desenelor ei. Între cei doi se înfiripă o ciudată poveste de dragoste "la lumina lunii", în noapte.

Într-un final, cei doi descoperă identitatea celuilalt și Dalton o ajută pe Clara, caricaturistul Sir Thorogood, să fugă de cei care îi vor moartea. Până la urmă, cu ajutorul Clubului Mincinoșilor, cei doi îndrăgostiți sfârșesc prin a ajunge împreună, a rezolva neînțelegerile cu Lord Liverpool, a-l "omorî" pe Sir Thorogood. Însă Clara nu poate renunța la hobby-ul ei de a face caricaturi și îl crează pe Mr. Underkind ...

ERHAN LAURA

IUBIREA ȘI URA

Ura și iubirea sunt două sentimente situate în antiteză, predominante în cadrul vieții oricărei ființe umane, încă din cele mai vechi timpuri. Ura este manifestată, în general, prin sentimente de repulsie față de o anumită persoană sau față de un grup de persoane, ajungându-se în unele cazuri la dușmănie necontrolată. Iubirea este manifestată prin atracție, sentimente de admirație și respect pentru o anumită persoană. Din iubire provine viața, pacea, dreptatea, iar din ură, provine moartea, corupția, războaiele, rasismul, xenofobia. Pe lângă aceasta, iubirea soluționează divergențele, spre deosebire de ură, care ștârnește conflictele.

În primul rând, ura poate fi considerată un sentiment mai puternic decât iubirea, întrucât poate descinde din iubire. Așadar, rare sunt cazurile în care iubirea poate descinde din ură. Pe lângă aceasta, spre deosebire de iubire, ura are un motiv întemeiat pentru a se manifesta față de diferite persoane, motiv care poate fi reprodus prin cuvinte și soluționat. Ura poate fi între doi oameni, sau chiar între două popoare, dar oricum ar fi, indiferent la ce scară, efectele sale sunt devastatoare. În general, persoanele care se urăsc, nu pot conviețui și fac tot posibilul pentru a-și face rău reciproc. Ura este distructivă pentru toți, la fel ca și mila ce reușește să dezumanizeze atât pe cel ce spune că îi este mila de cineva, cât și pe cel care „beneficiază” de aceasta. Se spune că nu există oameni răi, ci doar oameni care nu au ajuns să-și cunoască sufletul, și din această cauză au ajuns să urască.

Iubirea nu se poate defini în mod satisfăcător pentru toți într-o singură formulă. Fiecare, datorită complexității universului său lăuntric, iubește altfel. În mod fals se afirmă că cine iubește mult este și capabil de a urî cu aceeași intensitate. Iubirea și ura însă, n-au o energie comună, nu pornesc din același izvor... Iubirea este o energie divină, bună, este viață armonioasă, iar ura este de fapt o stare de apatie, oricât de violent s-ar manifesta. Pentru a urî este nevoie de energia răului și a întunericului.

La prima vedere, iubirea se distinge de ură, dar au fost numeroase cazurile în care oameni raționali, au devenit din exces de pasiune, nebuni, oameni cărora li s-a îmbolnăvit sufletul. Așadar, iubirea nu e neapărat lumină, ci și întuneric uneori. Sunt milenii de când oamenii știu prea bine că, de la suflet, stricăciunea trece la trup; de la trup, la cap și de la cap la ochi și iată cum pasiunea duce uneori la orbire, la întunecare.

Cu aproape cinci sute de ani înainte de Hristos, grecul Empedocle stabilise că iubirea dezbină și ura unește. În gândul lui, lumea era un ansamblu de stări primare precum aerul (frigul, volatilul, gazul), pământul (uscăciunea, solidul), apa (umiditatea, lichidul), focul (lumina, căldura). Elementul distinctiv pentru om față de celalalte viețuitoare este doar o țesătură din fire mai groase sau mai subțiri de inteligență și sănătate. În legăturile dintre oameni, iubirea și ura adună și dezbină. Din iubire și din ură, oamenii se adună și se risipesc.

În concluzie, nu există ură absolută și nici iubire absolută. Atât facerea de bine, cât și facerea de rău pot atrage ura în aceeași măsură. Relațiile dintre oameni sunt combinații de iubire și ură.

DUPĂ MELCI

Ion Barbu, scriitor și om de știință deopotrivă, a fost unul dintre cei mai de seamă poeți români, reprezentant al modernismului literar. În poezia "După melci", publicată în etapa baladică-orientală a creației sale, este povestită o experiență a unui copil care se inițiază în tainele naturii, fiind evidențiat substratul simbolic al elementelor narative și descriptive.

Tema creației este inițierea prin joc în tainele condiției umane, legătura tragică dintre joc și moarte.

Titlul este alcătuit din substantivul comun, simplu, nearticulat, la forma de plural "melci". Melcul, întrucât este alcătuit din vietate și cochilie-înveliș exterior, semnifică structura duală creștină trup-suflet, precum și diasociațiile: exterior-interior, lumină-întuneric, moarte-renaștere. De asemenea ființa simbolizează modelul universului, definește relația omului cu acesta, o proiecție a sinelui. Melcul reprezintă motivul circular al labirintului.

Creația are aspect de baladă întrucât are caracter epic și în text se regăsesc multiple măști ale eului liric. Creația este concepută din episoade care surprind secvențele unei aventuri ale unui copil din mediul rural. Primul nivel de analiză al operei are aici caracter ludic: un grup de copii pleacă în căutare de melci.

Inițial este prezentată omenirea "Dintr-atâția frați mai mari/ Unii morți/Alții plugari/Dintr-atâția frați mai mici", copilul năzdrăvan părănd să se distingă de cei din jur. Băiatul, oarecum malefic "mai rău", curios, rătăcitor, nebun "șui, hoinar", este alesul: prin substantivul "har" este sugerat destinul, forța divină. Ieșirea din rând arată nevoia de compensare a ființei umane. Eul liric recunoaște lipsa de experiență a copilului, de putere de înțelegere a forțelor naturii: "Eram mult mai prost pe-atunci".

În prima parte este prezentată în registru comic o lume arhaică, ludică, populată de "țânci ursuzi", "fetișcane/cozi plevane", în care nu se face simțită prezența omului matur. Impresia de alcătuire întâmplătoare a universului social este sugerată în mod expresiv de sintagmele "turma bleagă", "turla noastră de pitici". Bordeiul "umed", inițiativ, este simbol al locuințelor străvechi. "Creasta" este locul privilegiat, cel mai apropiat de divinitate, loc sacru.

Trecerea de la real la ireal se realizează prin apariția animalului totem –melcul, o ființă cu o simbolică profundă. Se aplica legea compensației conform căreia cel mic, care nu are forța fizică "eu voinic prea tare nu-s" are puteri spirituale oculte.

Omul reprezintă ființa supremă care prin vocație demiurgică vine să trezească melcul la viață "Cheama Omul sa-l dezgroape". Învieria animalului este paradigma mitică a învierii lui Lazăr. Zidul de var care era "între melc și ce-i afară" este o metaforă a separației dintre macrounivers și microunivers, dintre sine și mediul exterior, natura.

Descântecul (motiv popular al jocului pentru copii) interpretat de copil este o vrajă alcătuită din cuvinte care repetă logosul divin. Aceste cuvinte pun universul în vibrație, reprezintă impulsul primordial care transformă energia în materie. Astfel prin descântec, băiatul care devine ucenic vrajitor capătă forțe demiurgice pe care nu le stăpânește. Fără să își dea seama copilul adresează melcului o ispită demonică: ademenindu-l la viață cu minciuni despre frumos, primăvară, început: "cerne soare", "muguri noi" etc, îl atrage de fapt în spațiul morții.

Chiar prin existența sa retrasă melcul, care simbolizează afecțiunea și fragilitatea, reprezintă stabilitatea naturală care nu trebuie să fie deranjată. Prin vraja sa copilul intervine în echilibrul dintre om și natură. Se declanșează astfel o perturbare a ordinii primordiale, a ierarhiei cosmice: prin golul morții pătrunde haosul în lume. Planul ireal al existenței presupune apariția elementelor malefico-fantastice, care își fac apariția odată cu venirea serii: "năzdrăvana de pădure", "câpcăuni", "ochi buboși", "joimărițe". Până și "o gușată cu găteji" semnifică efectele unei mutilări fizice, imaginea părănd să aparțină unui demon. Sunetele sunt, la rândul lor, aspre, triste, haotice: "plâns prelung cum scoate fiara/ plâns dogit" "muget aspru și lărgit/ De vuia din funduri seara". Pretutindenii domină întunericul, sugerându-se o imagine a infernului. Copilul reușește să scape prin fugă "mi-a fost frică și-am fugit".

Băiatul coboară în adâncurile subconștientului său, imaginea ființelor supranaturale fiind modelată după cultura mitică a copiilor. Terorizarea lui în lumea interioară creează un echilibru între natura dezlănțuită și lumea umană.

Tulburarea ordinii magice are ca și consecință dezlănțuirea forțelor naturii într-un mod straniu, înfiorător “toată noaptea viscolii”, “o viforită târzie/ de Parasimi”, precum și fenomene din planul ireal “și cădeau și marunței/bobi de mei”, “fulgera sul lung de har”, “cădeau cepi de arbagic” . Își fac de asemenea apariția personajele mitologice “moșul lene”, personaj terifiant, reprezentant al somnului, simbol al morții, și “baba Dochia” a cărei existență subliniază dezechilibrul produs.

Tainele nocturne sunt hiperbolizate, iar prin tehnica descrierii se crează efectul de fantastic, irealist, și, în același timp, se induce sentimentul de frică.

În cea de-a treia parte a poeziei, după consumarea evenimentului declanșat, copilul se întoarce “subt aluniș” și descoperă consecințele tragice ale jocului său : moartea. Vraja se destramă și se realizează în mod simetric, subtil, trecerea de la ireal la real, natura fiind singura ramasă neschimbată în universul cosmic. Întrucât băiatul nu a fost capabil să stăpânească forțele pe care le-a declanșat, acestea au avut urmări dramatice asupra inițiatului, ființei aduse la viață. Moartea melcului este definitivă: animalul era “scorojita/cu limba vânătă, sucită”, era prins “în zale reci” de o “nuia, iar o “frunză moartă” îi ține loc de mormânt.

Copilul încearcă tot prin descântec să reînvie melcul, să rupă vraja. Chiar dacă recunoaște ca a mințit “ai crezut în vorba mea /ea glumea”, încercarea de a inversa efectul vorbelor sale este zadarnică, puterea supremă de naștere și viața eternă aparținând doar demiurgilor autentici. Când a fost repetat descântecul, acesta reprezenta bocetul deznădăjduit al copilului care arată eșecul inițiativ. Ultima rostire este exprimarea regretului, neputinței, relevă fragilitatea urmată în mod necesar de lamentație.

Când copilul a vrut să își manifeste afecțiunea față de melc “iar cand vrui sa-l mai alint” coarnele sale-legătura animalului cu mediul exterior, modalitatea sa de cunoaștere a lumii – s-au sfărâmat “Doua coarne de argint/ Răsucit se fărâmară”.

Întrucât vede că este incapabil de a-și schimba faptele, băiatul se resemnează și ia animalul acasă într-o “pungă mică de mătase” și îl pune în pod. El urmează să îi mai cânte “din când în când” melcului, și să păstreze amintirea acestei aventuri tragice.

Copilul, pentru care întregul drum a avut scop de inițiere în tainele naturii, urmează să învețe să nu mai încerce să își depășească limitele, să se lupte cu acestea, întrucât efectele pot fi tragice

La final se reinstaurează ordinea, echilibrul în natură, dar pentru asta a fost nevoie de un sacrificiu : moartea melcului.

Epitetul “natâng”, repetat, care subliniază inocența animalului, se poate referi însă și la neputința lumii biologice, incapabilă de a redobândi nemurirea inițială.

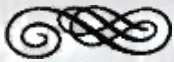
Eul liric poartă masca de copil întrucât procesul de inițiere necesită inocența primordială. Limbajul utilizat, popular, rustic, total lipsit de neologisme, creează impresia de accesibilitate dar nu este transparent din cauza cumulului de imagini artistice și fregeventei metaforelor. Astfel, în stratul de adâncime există semnificații profunde: melcul este proiecția omului iar copilul proiecția creatorului. Cititorul se inițiază astfel în altă ordine, depășind universul infantil.

Opera are caracter melodios din cauza dimensiunii versurilor (alternativ scurte sau lungi) și cadenței ritmului (trepidant sau lent). Diferența de intonație generează de asemenea tonalități diferite.

Așa cum Dumnezeu a creat universul prin cuvânt, artistul se ambiționează să găsească și el vorbe prin care să-și construiască o lume proprie alcătuită din imagini, ficțiune. Geneza operei de artă presupune existența imaginilor artistice și este condiționată de experiențe tragice (care aici constau în lupta cu limita). În opera de artă este subliniată condiția creatorului care se joacă inconștient cu o iluzie fără să își dea seama de consecințele dramatice.

FOSZTO MONICA

ZORBA GRECUL

„Un barbat în întregul înțeleș

al cuvântului. Un barbat cu sânge cald și oase zdravene, care când suferă lasă să îi curgă lacrimi pe obraz, care când e fericit nu își alterează fericirea trecând-o prin sita metafizicii” - Zorba Grecul.

Naratorul, un intelectual care, dorind să se îndepărteze de condiția de „șoarece de bibliotecă” și să trăiască între oameni simpli, pleacă în Creta, unde a închiriat o mină de lignit. El este însoțit de Zorba, care se declară un bucatar priceput și care urmează să îi devină un devotat prieten.

El apreciază la justa valoare tot ce primește de la viață și, fiind înțelept și direct, nu îi plac lucrurile făcute pe jumătate „Pentru că se face treaba pe jumătate, că și spun oamenii oful pe jumătate, de aia e lumea în starea jalnică în care e acum. Mergi până la capăt, lovește cu putere, nu-ți fie teamă și vei izbuti. Bunului Dumnezeu îi e de o sută de ori mai scârbă de jumătate de drac, decât de un drac și jumătate.”. Și gândind astfel, nu ar fi mai ușor să ai mai multă încredere în

trăirile, alegerile și riscurile tale? În tine?

Când cuvintele nu i se mai par de ajuns, Zorba transmite ceea ce simte dansând : frenetic, cu pasiune, nepamantean,

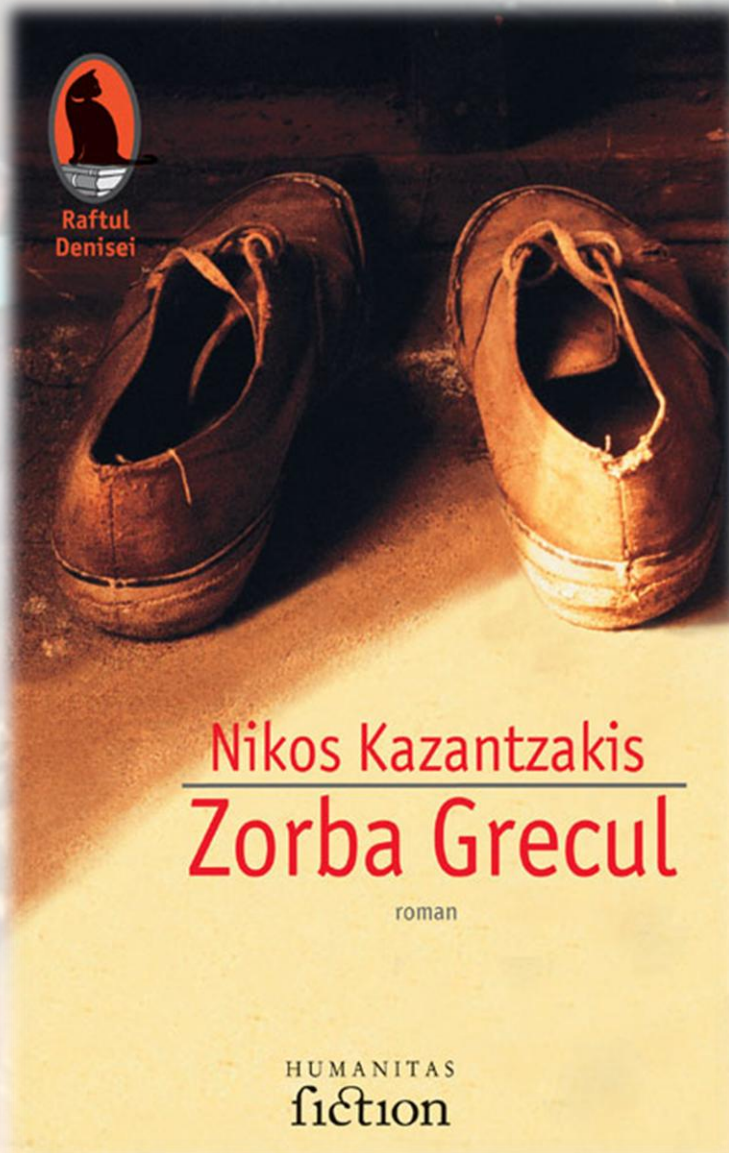
Viața trăită acolo, alcătuită din idei, taifasuri, muncă în mină, vise, planuri, idei, pâine proaspătă, dragoste, vin, idile, și-a săvârșit ultima minune: s-a transformat într-un basm cu zâne.

Uciderea văduvei de către săteni distruge încă vraja și te aruncă în mijlocul realității. Aici oamenii se răzbnă prin forță, demonstrându-și primitivismul.

Impresionează de asemenea scene în care madam Hortense era pe moarte, iar bocitoarele sperau să își dea duhul mai repede, pentru a mai prinde ceva din averea bătrânei, în timp ce sătenii furau și petreceau în casa celei ce era încă în viață.

Zorba Grecul răspunde realist naratorului care își dorește o lume mai bună: „Lasă oamenii în pace jupâne, nu le deschide ochii. Dacă le deschizi ochii, ce-o să vadă? Mizeria în care trăiesc. [...] afară doar dacă, când le-ai deschide ochii, le-ai putea arăta o lume mai bună decât lumea de bezne în care trăiesc acum ...Ai așa ceva?”.

FOSZTO MONICA

LA HANUL LUI MÂNJOALĂ

L. Caragiale, dramaturg

și prozator, este unul din marii clasici ai literaturii române, remarcându-se prin arta compoziției, a structurii conflictelor, cât și prin talentul excepțional în ceea ce privește realizarea personajelor.

Prin intermediul operelor sale: „O scrisoare pierdută”, „O noapte furtunoasă”, „D’ale carnavalului”, „Năpasta”, Caragiale a înălțat literatura dramatică pe culmi nemaîntâlnite până la el.

„La hanul lui Mânjoală” este o operă psihologic fantastică, întrucât poate fi structurată pe 2 planuri, și anume, planul magic și cel real. Astfel se realizează o combinație armonioasă între cele două, inimaginabilul fiind inclus într-un cadru realist.

Fantasticul e o categorie estetică fondată pe un contract de ficțiune, ce narează intruziunea supranaturalului într-un cadru realist, altfel spus, apariția unor fapte inexplicabile (cel puțin din punctul de vedere logic) într-un context familiar cititorului.

Tema operei „La hanul lui Mânjoală” o constituie ispitirea oamenilor de către forțe malefice. Aceasta se concretizează în întâmplarea stranie pe care o trăiește un tânăr, pe nume Fănică, într-o noapte de toamnă târzie, la un han.

Titlul, element de paratextualitate, face referire la un han, ce se dovedește a fi un spațiu malefic. Acesta este centrul mundi, cât și un refugiu sau popas pentru călători. Oamenii primesc hrana trupească cât și sufletească, hanul fiind un spațiu protejat al poveștilor.

Compozițional, opera poate fi împărțită în 3 planuri, și anume, planul uman, al naturii cât și cel al naratorului. Acestea cuprind și elemente comune, de unde rezultă talentul eului liric de a face legătura între trei planuri distincte. Spre exemplu, furtuna aparține atât planului naturii, cât și al naratorului, sugerând zbuciumul interior al omului care are o pasiune și o datorie de dus până la capat.

Fiind o opera epică, aceasta poate fi rezumată pe momentele subiectului. În expozițiune, personajul-narator, în ipostaza călătorului se îndreaptă spre Popeștii-de-Sus, la polcovnicul lordache. Cu toate că este în întârziere, face un popas la Hanul lui Manjoala.

Tânărul este pus la masă, după care își continuă drumul, în ciuda vremii neprielnice. După un timp, vremea se mai domolește, iar călătorul observă ca s-a rătăcit. Acesta află de la un localnic, pe nume Gheorghe Nătruț, că se

afla defapt la Hăculești, foarte aproape de hanul Mânjoalei, unde se hotărăște să înopteze.

Dupa această întâmplare, într-o seară, călătorul află de la socrul său ca hanul arsesese, cu tot cu Cucoana Marghioala.

Acțiunea stă sub semnul ambiguității. Spațiul și timpul sunt precizate sumar, situația de viață prezentată fiind general umană. Hanul are o poveste stranie. Acesta aparține lui Mânjoală, care murise în urma cu cinci ani, fiind administrat după moartea acestuia de către soția sa, hangița Marghioala. Se povestește că atunci când hanul a fost tâlhărit, unul dintre hoți a murit pe loc, iar altul a amuțit. Explicațiile acestor întâmplări stranii pot fi de natură logică sau fantastică. Faptul că nu sunt date lămuriri bazate pe argumente solide, menține suspansul cititorului.

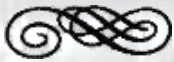
Personajul principal, Cuconul Fanica, este caracterizat atât direct, din perspectiva naratorului, cât și indirect, prin intermediul faptelor, gesturilor, și atitudinilor sale. Cu ajutorul autocaracterizării, este schițat sumar un portret fizic: „Eram tânăr, cuățel și obraznic”. Hangița îl consideră un om de încredere, fapt ce reiese din afirmația „Pentru oameni de omenie ca dumneata și la miezul nopții.”. Din replica „Până să-mi treacă toate acestea prin minte am sosit.” Rezultă că era abătut, nefiind motivat să ajungă la destinație. Este religios, exprimându-și dorința de a se închina înainte de masă. Caracterul necugetat al tânărului, specific vârstei, reiese din afirmația: „m-a împins dracul s-o ciupec”. Așadar, el nu își asumă fapta, ci dă vina pe forțele malefice.

Hangița Marghioala reprezintă tipologia femeii frivole. Este caracterizată direct de către tânăr ca fiind „frumoasă, voinică și ochioasă”. De asemenea, este o femeie pricepută în afaceri, reușind să preia afacerea familiei de la soțul ei. Datorită prezenței ei, hanul este mai atractiv pentru trecători, Cucoana Mânjoala având o disponibilitate afectivă generoasă.

Cele trei moduri principale de expunere, și anume narațiunea, descrierea și dialogul se îmbină armonios. Tranziția de la tragic la comic se realizează treptat, apărând astfel diferite comicuri. Acestea sunt comicul de situație, prin fuga sa repetată de logodnă, cât și prin exorcizarea tânărului la comanda socrului, comicul de intenție, atunci când se hotărăște să plece spre polcovnic, cu toate că afară era viscol, comicul de caracter, ce conturează personaje ridicole și creează tipologii umane, și anume, tipul femeii frivole și al socrului militar. Un alt comic este cel de limbaj, prin utilizarea interjecțiilor: „zău”, „și”, „ce”, cât și comicul de nume, Mânjoala provenind de la verbul „a mânji”, derivat cu sufix augmentativ.

STAMATE THEODOR

TREI FEȚE

Lucian Blaga a

fost un poet, dramaturg și filosof. Volumele de aforisme, piesele de teatru, eseurile, paginile memorialiste și opera poetică publicată post-mortem completează imaginea unuia dintre cei

mai importanți scriitori români interbelici.

Titlul „Trei fețe” reprezintă trei perspective diferite asupra evoluției umane asemănătoare cu ghicitoarea pe care Sfinxul o spunea și pe care a rezolvat-o Oedip. Este o formă a identității omului.

Poezia conține foarte puține cuvinte permutate. Are un sistem de simetrii: copilul-tânărul-bătrânul cu un verb la indicativ prezent, un prezent etern. Această poezie este modernă, având versuri inegale și reprezintă un ansamblu de adevăruri mereu valabile. Acești trei termeni ai operei sunt grupați în două părți: subiectul multiplu și un nume predicativ care sunt unite prin verbul copulativ „a fi”.

În poezie sunt prezentate trei vârste. Copilul are ca și cuvânt reprezentativ pentru vârsta lui „jocul”, pentru tânăr, „iubirea”, iar pentru bătrân, „înțelepciunea”. Aceste cuvinte sunt trei constante ale vieții omului. Jocul, iubirea și înțelepciunea sunt experiență de cunoaștere.

Copilul poate învăța prin intermediul jocului multe lucruri care o să-i trebuiască mai târziu și îi poate dezvolta calități cum ar fi: imaginația, integrarea în societate, ambiția, abilitățile de a lucra cu cineva în echipă. Ce este la fel de important sunt simțurile, atenția și ascultarea celor din jur, inteligența, concentrarea, memorarea. Copilul descoperă lumea după un sistem de reguli pe care trebuie să le urmeze și învață să aibă respect față de cei din jur. Contează coordonarea, iar cel mai bine învață atunci când imită adulții. Este un aspect al plăcerii jocului.

Singurul scop al jocului când este foarte mic este plăcerea, să se distreze,

să râdă. Tânărul se află într-o stare de extaz care reprezintă ieșirea din sine, jubilația dionisiacă. Sentimentele lui sunt intense, cu pasiune. Iubirea reprezintă ambiguitatea și este înțelepciune deoarece este experiență de cunoaștere. Adjectivele pronominale la persoana întâi: „meu”, „mea” se raportează la eul liric. În poezie sunt adevăruri universale valabile care decurg unele din altele, este un ciclu între cele trei cuvinte, un motiv al circularității. Toate elementele sunt egale. Niciun element nu poate exista fără celălalt, sunt egale unele cu altele și sunt trecătoare, în final ajungându-se la moarte.

Poezia „Trei fețe” de Lucian Blaga este una dintre minunatele sale opere în care doar prin câteva cuvinte reușește să aducă trei perspective diferite asupra evoluției umane.

ROTARU MONICA

P.S. TE IUBESC

Exista cărți de care rămâi cumva îndrăgostit: crezi că le-ai uitat și totuși le duci dorul, sau cărți cărora le-ai presimțit miracolul, fără să le fi cunoscut vreodată, cărți gata să te iubească.

O astfel de carte este și romanul Ceceliei Ahern, „P.S. Te iubesc”. Cartea debutează printr-o scenă sfâșietoare. Holly este prezentată într-o stare de tristețe profundă, umblând prin casa care odată era luminată de zâmbetul soțului ei.

„P. S. Te iubesc” este o poveste emoționantă, scrisă cu inocență și căldură, despre iubire, despre durerea pierderii definitive a celui care este sufletul tău pereche, despre curaj, despre prietenie.

Simți că lumea este a ta și că nimic nu te poate doborî, dar ce se întâmplă când într-o clipă acest univers se prăbușește? Ce se întâmplă când sprijinul tau, cel mai bun prieten, soțul tău părăsește lumea celor vii?

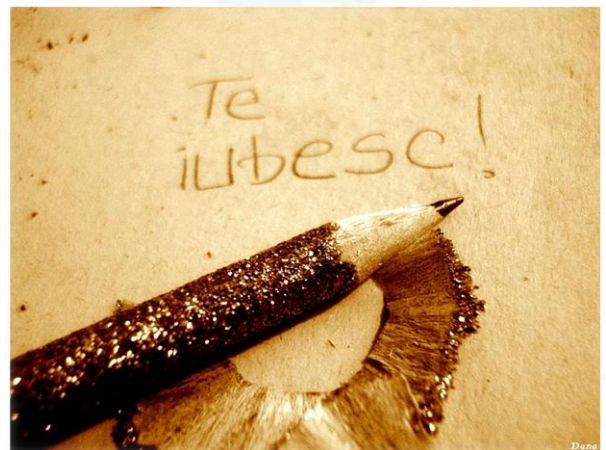
Holly și Gerry erau un cuplu fericit, din Dublin. Se iubeau și credeau că vor îmbătrâni împreună, până când într-o zi Gerry moare, fiind bolnav de cancer, dar acesta nu o părăsește nici după ce moare pe Holly, așa cum nu a făcut-o niciodată. El îi lasă un pachet de scrisori, una pentru fiecare lună timp de un an, care o vor ajuta să ia viața de la capăt. Holly îndeplinește tot ce îi cere Gerry în cele 10 scrisori, de la a cumpara o veioză, pentru că nu îi plăcea să se ridice din pat să stingă lumina, până la obținerea unei slujbe.

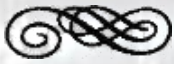
„Păstrează amintirile noastre minunate, dar nu-ți fie teamă să îți faci altele noi...”. Indragostiți din copilărie, își sorbeau

cuvintele unul altuia, iar certurile lor se sfârșeau în hohote de râs. Pe măsură ce deschide fiecare scrisoare, Holly înțelege că viața merge mai departe. Cu ajutorul prietenilor, al zgomotoasei și iubitoare sale familii, ea învață să râdă, să plângă, să cânte, să danseze, să fie mai curajoasă ca niciodată, vegheată de îngerul ei păzitor, Gerry.

Holly ne arată că trebuie să îi apreciem pe cei dragi și să trăim fiecare clipă la maxim alături de ei pentru că la un moment dat s-ar putea să nu mai fie acolo nici măcar pentru a ne enerva.

ȘTEFAN IOANA

PE ARIPILE VÂNTULUI

Povestea de dragoste dintre

Scarlett și Rhet, personajele principale ale romanului „Pe aripile vântului” de Margaret Mitchell a fascinat generații întregi de cititori. Ea se petrece în timpul unuia dintre cele mai importante momente din istoria Americii, Războiul Civil.

Frumoasa și răsfățata Scarlett O'Hara, îndrăgostită adolescentin de un bărbat pe care nu îl poate avea, va trăi iubirea vieții sale aproape fără să bage de seamă. Bărbatul pentru care generații de femei au invidiat-o pe Scarlett este Rhet Buttler. Bogat, puternic, neconvențional și mai ales foarte îndrăgostit de ea, Rhet va lupta din răzputeri pentru a o cuceri pe frumoasa sudistă. Din păcate, Scarlett își va da seama că a trecut pe lângă adevărata iubire atunci când este deja poate prea târziu. În final, obosit să iubească o femeie care aleargă etern după un alt bărbat, Rhet o părăsește pe Scarlett, iar ea, copleșită să descopere cât îl iubește, încearcă din rasputeri să îl facă să se răzgândească. Scarlett își promite sieși că îl va aduce înapoi. Este povestea unei femei care nu vrea sau care nu poate să își recunoască sentimentele față de bărbatul pe care îl iubește. Acest orgoliu se întoarce în final împotriva ei și îl pierde pe cel pe care l-a iubit dintotdeauna.

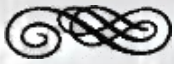
Impresionant și cutremurator în această poveste de dragoste romantică din timpul Războiului Civil este faptul că Scarlett, o femeie puternică care reușește să înfrunte războiul, Atlanta în flăcări, faptul că Armata Unionista i-a distrus mult iubita ei țară, nu reușește să își dea seama că iubește cu disperare un bărbat și este înfrântă.

Îndrăgostita de un vis adolescentin, ea va suspina toată tinerețea după un bărbat pe care nu îl poate avea: Ashley, și care nu ar fi făcut-o niciodată fericită pentru că gândea și simțeau diferit. Va realiza târziu că cel care i-a fost mereu în preajmă, care a ajutat-o în momentele critice ale vieții sale, care a îndemnat-o direct sau indirect să lupte, singurul care o cunoaște și o iubește cu adevărat este Rhet Butler. Deși îl pierde, ea reușește să treacă mai departe, deoarece „până la urma, și mâine e o nouă zi”.

ȘTEFAN IOANA

THE OLD MAN AND THE SEA

„**T**he Old Man and the Sea” este volumul cu care Ernest Hemingway atinge culmea gloriei literare, în 1952.

Personajul principal al acestei opere este Santiago, un bătrân pescar.

După 85 de zile de la ultima captură, acesta iese în larg cu speranța unei prăzi bogate. Visul său prinde contur atunci când în undiță se prinde un rechin puternic.

Între cei doi se duce o luptă „pe viață și pe moarte”, atât din punct de vedere fizic cât și psihic. Într-un final, rechinul este cel care cedează. După ce îl omoară, bătrânul îl leagă de barcă din cauza lungimii sale impresionante. Pe drumul spre țărm, bărbatul este atacat de alți prădători ai mării ce a simțit mirosul de sânge și carne. El luptă curajos la început, însă este obligat să renunțe.

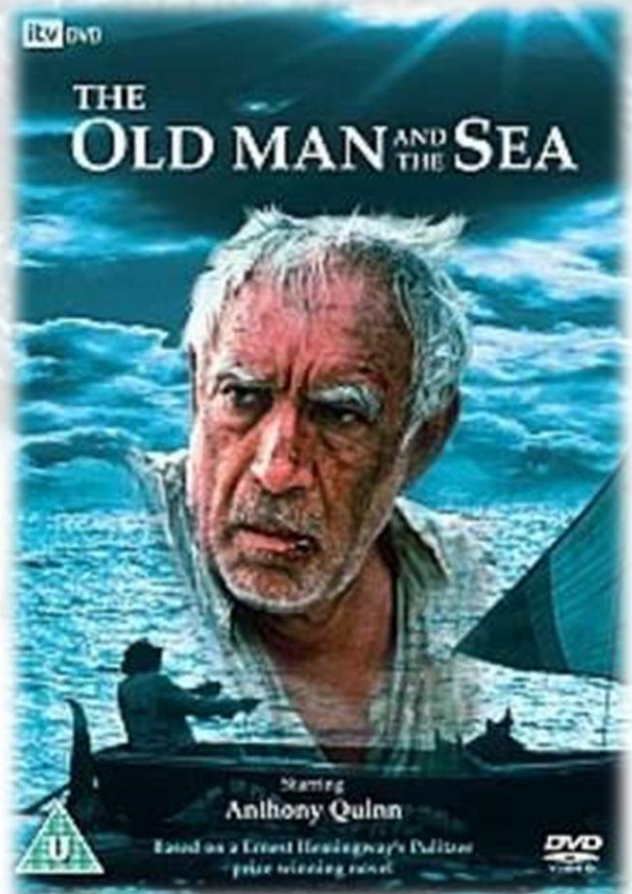
Într-un final ajunge la mal, obosit atât fizic cât și psihic. Scheletul rechinului capturat îi impresionează pe locuitorii care îl consideră pe Santiago un erou. Discipolul său îi promite că de acum înainte îi va fi alături de fiecare dată, el simțindu-se oarecum vinovat pentru soarta peștelui.

Această operă impresionează și atinge coarda sensibilă a sufletului nostru, prin realitatea celor relatate.

Cartea este perfectă pentru retragerea noastră din activitățile de zi cu zi, chiar și dacă numai pentru câteva momente. În vastul ocean, ai ocazia să te regăsești așa cum o face și Santiago, ai ocazia să rămâi singur cu tine, cu gândurile tale, să te regăsești în

suferințele altcuiva sau să te pui în locul aceluia.

Opera este de o intensitate profundă pe care o poți sesiza doar citind cartea și poate identificându-te cu bătrânul pescar pe

care încercările vieții l-au făcut mai înțelept.

ERHAN LAURA

IUBIREA ÎN VIZIUNEA LUI CARAGIALE

Ion Luca Caragiale a fost un dramaturg și prozator român. În operele sale, deseori el ironizează ori înalta societate, ori burghezia, ori învățământul etc. Este un critic priceput care nu ezită în a-și exprima opinia.

Iubirea este considerată un sentiment sacru, fără de care omenirea nu ar putea exista. Tinerii își mărturisesc dragostea zi de zi. Într-un cuplu, cei doi își jură fidelitate și sinceritate. Însă, uneori se întâmplă ca aceste promisiuni să fie încălcate din diferite motive cum ar fi plictisul, dorința pentru ceva nou, ispita etc.

Caragiale în operele sale ia în derâdere iubirea. În piesele sale de tetru el tratează acest sentiment cu ironie, poate chiar dispreț. Nu se încrede în dragostea pentru totdeauna, considerând-o doar o plăcere de moment. Autorul consideră femeia predispusă la trădare, fără implicarea regrelor.

În diferite opere ale sale, Caragiale abordează tematica iubirii nesincere. Una dintre acestea este comedia în două acte „O noapte furtunoasă”. Într-o seară, jupân Dumitrache merge cu soția și cumnata sa la „Junion”. Acolo, Rică Venturiano schimbă ocheade cu Zița(cumnata). Acesta din urmă îi scrie o scrisoare de amor „aurorii” sale și o vizitează pe timp de noapte. Din nefericire nimerește în camera Vetei din greșeală. Acest fapt duce la gelozia soțului care ține la „onoarea sa de familist” și la gelozia lui Chiriac, asistentul jupânului, dar și amantul Vetei. Într-un final totul se clarifică, iar Rică

este oarecum forțat de cumnatul Ziței să o ia pe aceasta de nevastă, chiar și dacă el poate dorea doar să se distreze.

Se observă faptul că dragostea nesfârșită pe care Rică i-o mărturisește Ziței este într-o oarecare măsură falsă el

nedorindu-și neapărat o căsătorie. Se remarcă faptul că infidelitățile se țin în „familie”. Nu există iubire sinceră, Veta avându-l amant pe Chiriac. Jupânul Dumitrache, deși poate știe de relația extraconjugală a soției nu reacționează deoarece onoarea nu îi este pătată atâta timp cât lucrurile rămân doar între ei.

ERHAN LAURA

JOC ȘI JOACĂ

Din punct de vedere istoric, jocul și originile lui datează din cele mai vechi timpuri, toate trăsăturile fundamentale ale jocului fiind prezente și în cel al animalelor.

În eseu „Homo ludens”, Johan Huizinga demonstrează, între altele, că „jocul este mai vechi decât cultura, pentru că noțiunea de cultură, oricât de incomplet ar fi ea definită, presupune în orice caz o societate umană, iar animalele nu l-au așteptat pe om ca să-l învețe să se joace”. Cu toate acestea, jocul nu reprezintă doar un fenomen biologic, el având o funcție afectivă, psihologică, comportamentală. Evoluția jocului coincide, evident, cu cea a omului și a societății în general.

El nu este doar cultură sau literatură, ci este un mod de a fi. Când spui copilărie spui joc.

Problema originii jocului a născut controverse și a rămas, până astăzi, o întrebare fără răspuns. Fie că reprezintă descărcarea unui surplus de forță vitală, fie că se subordonează unui spirit de imaginație înnăscut, jocul rămâne un excelent exercițiu pentru viață. La începuturile sale, el avea ca orice activitate umană, o funcție sacră. La greci și la romani, de exemplu, sărbătorile religioase erau închinare zeilor tutelari ai cetăților.

Pieter Bruegel, în 1560, a pictat un veritabil tablou, reprezentând jocuri de copii, în număr de șaptezeci și opt de experiențe ludice – fiind replica plastică a jocurilor enumerate de Rabelais în cartea 22 din Gargantua.

Jocul există de când lumea. Un exemplu desprins din tablou, ar fi cel cu arșice, care la greci se numea pentelitha (cinci pietre), la romani tali, la englezi – ca la greci – „five stones”, iar la germani „fangsteine”. De asemeni Rabelais îl

înregistrează sub numele de „aux martres” sau „aux pingres” și deci îl joacă copiii dintotdeauna și de pretutindeni, din moment ce și japonezii îl cunosc („otadama”) și la

noi apare sub formă de miale – în muntenește.

Locurile de desfășurare din tablou sunt piața unui oraș, curțile și casele care o împrejmuiesc – cu străzile care se deschid din piață, creând un ansamblu al tabloului.

Cele șaptezeci și opt de jocuri există însă într-o falsă vecinătate, coexistente ele nu pot fi gândite decât sub forma unor clișee ludice. Gândind în perspectivă mișcările participanților, ne dăm seama că ei își violează reciproc spațiile de joc, că vecinătatea lor este fictivă și deși se găsesc într-un loc real, în piața orașului, ei creează însă o sinteză spațială artificială, care capătă o valoare demonstrativă ideală. E de fapt un joc abstract.

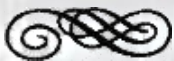
Senzația de prea mult joc din tablou, „un soi de ostentație ludică” – ne face să ne gândim că jocul nu este doar o experiență cu hotare ferme, depășind granițele copilăriei invadează întreaga regiune a ființei umane.

Jocul este unica modalitate de distanțare de tot ceea ce este viața de zi cu zi, de griji, probleme și rigorile societății.

„Sub unghiul formei, se poate defini deci jocul, pe scurt, ca o acțiune liberă, înțeleasă ca fictivă și situată înafara vieții obișnuite, în stare, cu toate acestea, să absoarbă totalmente jucătorul; o acțiune goală de orice înțeles material și de orice utilitate; care se execută într-un timp și într-un spațiu special circumscrise, se desfășoară ordonat, după reguli date și creează în viață relații de grup, înconjurându-se de obicei de mister, sau accentuând prin deghizare ciudățenia lor față de lumea obișnuită” (Johan Huizinga – Homo ludens).

În dicționarul explicativ, sensul cuvântului joc – ce provine din latinescul jocus – este multiplu -> acțiunea de a (se) juca și rezultatul ei, activitatea distractivă în special pentru copii, jocul de societate însemnând distracția într-un grup de persoane, joc de cuvinte, joc – în sensul de dans popular, joc de teatru, de scenă, de noroc, a fi în joc, a face jocul cuiva sau chiar o teorie a jocurilor.

Jocul presupune nu doar plăcerea de a te testinde, ci și inteligență, pricepere, îndrăzneală, ingeniozitate, inventivitate, dar și un anumit risc, toate înconjurate de o mare diversitate și manifestare a lor.

Tema este foarte importantă, deoarece prima fază a existenței umane este bazată pe joc.

În afară de tratarea temei în literatură, există o serie de scrieri teoretice care marchează jocul în istorie.

Multitudinea și varietatea acestora te face să pierzi un principiu al clasării lor, care să permită clasificarea lor într-un număr de categorii bine definite. A opune jocurile de cărți celor de îndemânare nu are sens, nici a opune jocurile de societate celor de stadion.

Jocurile pot fi clasificate în paidia = fantezie necontrolabilă -> jocuri zgomotoase, agitate, în agon = luptele -> fotbal, bile, șah, curse, box, scrimă, în alea = jocurile de noroc: ruletă, pariuri, loterie simplă, loterii compuse, în mimicry = imitații: pirații, Neo, Hamlet, jocuri de iluzii, mască, teatru, travestit, ilinx = rotație, învârteală, vertij, călușei, vals, schi, scrânciob și ludus – jocul organizat după reguli.

Acestea se împart în funcție de criteriile de repartiție și anume instrumentul jocului, calitatea pe care o pretinde – îndemânare, atenție, logică, inventivitate, inteligență, numărul jucătorilor și atmosfera partidei, locul unde se desfășoară proba. Relația joc – joacă este o activitate esențială, în lumea animalelor fiind ca un exercițiu.

Spiritul de competiție a fost stimulat de mai mulți participanți motivați, cu dorință de putere, aceștia diferențiindu-se prin forma fizică și intelectuală. Astfel au apărut olimpiadele ce aveau drept scop distracția, mândria de a fi posesorul unui corp perfect ce era reprezentativ pentru greci și romani, o ofrandă adusă zeilor, caracterul sacru al jocurilor rituale, convertirea acestora în scopuri pozitive – evitarea războaielor.

Olimpiadele au fost totodată un mijloc de manipulare, folosit de conducători pentru a domina poporul cu mai mare ușurință “să-l dai pâine și distracție”. Acest slogan a rămas valabil și în zilele noastre, fiind un concept folosit de-a lungul timpului.

Funcția jocului este destinderea după încordare, este descărcarea

surplusului de energie, pregătirea pentru cerințele vieții, dar jocul trebuie luat așa cum este : cu hazul lui, cu bucuria, cu suspansul și complexitatea sa ce stimulează o anumită energie fizică sau intelectuală.

De asemenea, jocul este lipsit de constrângeri, însă are un sistem de reguli voluntar acceptate de jucători, în afara cărora nu se poate desfășura, fiind considerat un factor creator de ordine.

Orice încălcare a regulilor jocului, are ca repercursiune o ieșire din joc sau chiar sfârșitul acestuia. Dacă regulile vieții sociale sunt încălcate uneori, regulile jocului sunt respectate în cea mai mare măsură cu rigurozitate.

O altă funcție a sa este de afirmare a personalității copilului. Prin intermediul jocului, copilul învață să vorbească, să socializeze, să devină ambițios, să-și dezvolte abilitățile, simțurile, atenția, imaginația, să descopere lumea, să-și sporească inteligența, capacitatea de concentrare, de memorare, să învețe ce-l respectul, coordonarea, fair-play-ul, să-i imite pe cei din jur, să discearnă între bine și rău, într-un cuvânt să-și afirme personalitatea.

Jocul are ca scop la urma urmei plăcerea, dorința de a râde și de a te distra, nefiind ucenicia muncii. El este o fantezie necontrolată, acesta nu te pregătește pentru o meserie definită, ci te pregătește pentru viața în ansamblul ei, pentru a depăși cândva obstacolele ivite.

Prima caracteristică a jocului este libertatea. Jocul din ordin nu mai e joc. Copilul trebuie să o facă din plăcere – în asta constând ideea de liber, libertate.

O a doua caracteristică zice că acesta nu este viața obișnuită sau propriu-zisă, ci o ieșire din ea într-o sferă temporară de activitate cu tendință proprie. Opoziția joc – seriozitate rămâne tot timpul în suspensie. Jocul se preschimbă în seriozitate iar seriozitatea în joc.

Acesta înfrumusețează viața și o completează, ca atare este indispensabil, se subordonează culturii, ba chiar devine el însuși cultură.

Jocul se izolează de viața obișnuită în spațiu și timp – deci a treia trăsătură e caracterul închis, limitat.

O altă calitate demnă de luat în seamă este că acesta se fixează imediat ca o formă de cultură. O dată jucat, rămâne în memorie ca o creație spirituală, este transmis și poate fi repetat oricând, repetabilitatea fiind una din cele mai importante însușiri ale jocului.

O trăsătură nouă, încă și mai pozitivă a jocului este că el creează ordine, este ordine. În viața haotică, jocul reprezintă o desfășurare temporară limitată, ordinea pe care o impune jocul este absolută, cea mai mică abatere de la ea strică jocul, îi suprimă valoarea.

Copilăria și implicit jocul apar frecvent în operele literare, încă din cele mai vechi timpuri, jocul având un rol important în dezvoltarea copiilor.

Motivul acestuia se găsește în numeroase opere ale unor scriitori atât români cât și străini care au ilustrat copilăria fie ea fericită și lipsită de griji – Creangă, Eminescu, Arghezi, Caragiale, Twain, fie o copilărie tristă, plină de responsabilități ca în Coșbuc, Topârceanu, Hector Malot, Edmundo de Amicis.

În poezia “Prefață” de T. Arghezi, este prezentată viziunea omului matur raportată la joc. Tema operei este “ars poetica” – condiția creatorului și a poeziei. În prima parte se prezintă eul liric sub ipostaza de părinte ce îi provoacă la joc pe membrii familiei sale, “să mințim, să povestim”, punându-le la încercare imaginația, talentul și chiar competiția.

Următoarea etapă este desfășurarea jocurilor “și făcurăm și-o prinsoare/cine poate scri mai iute/stihuri vreao câteva sute”, făcând referire la întrecerea cantitativă din cauza diferențelor de vârstă.

În versurile 17-20 “am citit din adunare” se face compunerea tuturor creațiilor, apărând și atitudinea critică, evaluarea necesară pentru formarea unei noi viziuni, o experiență de viață.

Poezia continuă cu răsplata “vorba e c-am câștigat/și-n sfârșit am răsuflat !” – fiind una derizorie, simbolică pentru toți participanții în semn de apreciere pentru efortul depus, mărul fiind simbolul cunoașterii. Ultima parte - compusă din ultimele 3 strofe – reprezintă receptarea mesajului, în care întâlnim o apropiere de cititor “domnule care citești, domnule confrate” – dovedind respect, în care eul liric devine profesor

inițiator, îndemnându-te să vezi creația cu alți ochi, de cititor începător “ești prea mare/ fă-te mic!”, “uită regula o dată”, “mergi nițel de-abușile”.

Așadar, poetul prezintă în această artă poetică originalitatea întregii creații argheziene ce constă în atitudinea voit “jucăușă”, prin care îi redă cititorului iluzia permanentei deschideri a minții și a sufletului către farmecul inepuizabil al copilăriei, inocenței, un spațiu al veșnicei regenerări spirituale.

Ideea de la baza poemului “Trei fețe” de L. Blaga este ca o maximă, discursul întemeindu-se pe un joc de cuvinte, sensurile generând din asocieri inedite.

Titlul reprezintă cele 3 stări, fețe, perspective diferite asupra evoluției umane copilărie – tinerețe – bătrânețe, amintind de vechea ghicitoare a sfinxului, pe care o dezleagă Oedip.

Jocul, iubirea și înțelepciunea sunt 3 experiențe de cunoaștere, 3 teme indispensabile vieții, ce decurg unele din altele, toate fiind egale ca importanță. Așadar, prin joc – caracteristic vârstei, copilul învață să iubească și să devină înțelept, tânărul prin iubire se joacă și prin înțelegere capătă experiența de cunoaștere a sinelui și a partenerului, iar bătrânul face semn că a ajuns la apogeul cunoașterii – înțelepciunea prin iubirea de acumulare și jocurile prin care a trecut.

Dacă în primele două poezii, ideea dominantă este joc și joacă într-o manieră pozitivă, veselă, jucăușă, în următoarele două, “După melci” și “De-a v-ați ascuns” tema jocului se împletește cu cea a morții, joaca fiind una sumbră, lugubră.

Balada “După melci” de I. Barbu – ca specie a literaturii culte, e o îmbinare între ideea jocului specifică vârstei copilăriei și gravitatea moralei ce vizează însăși condiția umană.

Tema fundamentală pare a fi inițierea prin joc, cuvântul și capacitatea magică a acestuia ce are forța logosului primordial divin.

Titlul – format dintr-un substantiv nearticulat precedat de prepoziție, indică direcția căutării.

Melcul reprezintă motivul labirintului, motiv circular, o ființă cu o simbolistică

profundă, aceea a increatului ascuns în spirala cochiliei, simbol al temporalității spre infinit. Acesta este alcătuit din cochilie – înveliș exterior și melc. Această reprezentare este o structură duală exterior-interior ce simbolizează universul – în credința budistă mandala – o proiectare a sinelui cu trup și suflet.

Melcul prin existența lui retrasă reprezintă ordinea naturală ce nu trebuie deranjată, căci se poate ajunge la tulburarea ordinii generale, la un haos cosmic, cu urmări negative asupra inițiatului.

În structura de suprafață, poezia este privită ca una pentru copii, în care personajul principal trăiește o experiență ce-i modelează sensibilitatea, făcându-l să întrevadă o lume nevăzută ce-l tulbură sufletește și-i zbuțumă inocența vârstei.

În structura de adâncime însă, „După melci” este o poezie de cunoaștere, de descoperire treptată și dureroasă a puterii nebănuite a cuvântului, a naturii imprevizibile și a fragilității condiției umane.

Este un joc inițiativ atribuit copilului, jocul – copilăria fiind prezentată într-o formă alegorică. În această poezie, jocul copilului este aducător de moarte.

Prima secvență poetică prezintă etapele inițierii, „dintr-atâția frați mai mari” – ce simbolizează omenirea, „unii morți, alții plugari” – cei muncitori, „dintr-atâția frați mai mici” – în basme cei mici fiind aleșii, se remarcă el – alesul.

Plecarea spre pădure, o pornire expansivă – de a tatona semnele anotimpului, are un scop inițiativ, de comunicare cu natura. Oprirea la melc, se explică prin tainica posibilitate de comunicare cu natura a copilului, căci vietatea așteaptă „omul să-l dezgroape”, să-l trezească la viață, urmărind exemplul religios cu învierea lui Lazăr.

Descântecul cu sonoritățile lui melodioase, constituie o invocare a ființei să iasă din neființă, ea încearcă să imite logosul primordial.

Acesta rostit în inconștiența vârstei are acum rol pozitiv, de trezire la viață „din mormântul de foi ude”, prin care „magicianul” ia asupra lui sufletul necuvântătoarei. Repetiție „melc, melc, cotobelc” – are rol de hipnoză, încercând să descopere, prin ieșirea lui la suprafață, întregul univers.

Chemarea melcului prin care se perturbă natura, duce la haosul general manifestat prin crivăț, viforniță, frig, prin apariția fantasmelor și a fantomelor, a vâcolacilor – Moș Ene, Baba Dochia, Joimărițele, căpcăunii. Se dezlănțuie noaptea cu viscolul dușmănos, stârnind o tulburarea a ordinii magice.

Stihiile naturii îl fac pe băiat să creadă că este vorba de noaptea hotarelor dintre lumi „hei, e noaptea-aceea poate!” – noaptea valpurgică când până și Baba Dochia însăși se tulbură de „guri spurcate” ce „sufală vânt”.

Când înțelege ce va păți melcul, șoptește încă o dată totemul, de această dată cu efect opus, pentru anularea primului descântec în încercarea de a restabili echilibrul naturii. Descântecul, poezia nașterii vieții din prima parte se transformă în bocet, în imn al morții.

Plânsul copilului este de fapt un eșec inițiativ, demonstrând că nu stăpânește puterea divină.

Putem spune deci că această experiență a copilului însumează un întreg ciclu existențial cu însutite griji, copilul duce melcul legănat acasă, ca să-i fie aproape ca martor al dobândirii conștiinței de sine.

Ca și poezia „După melci”, „De-a v-ați ascuns” tratează tema morții ca o condiție umană de netăgăduit.

Sentimentul morții se relevă gradat în această poezie. Revolta poetului în fața morții se împacă în sens mioritic. Jocul – deși dramatic, potențează ideea morții, testamentul etic de viață fiind sugerat „tata s-a îngrijit de voi”.

Titlul este o metaforă a morții, semnifică jocul cu moartea sau de-a moartea, este ca și în balada „Miorița” un joc al destinului uman, pornit din realitatea neiertătoare a lumii. Acest joc este unul inevitabil, de care nimeni și nimic nu poate scăpa.

Tatăl este masca eului liric, deoarece este un model de viață și se face o alegorie – tatăl fiind Dumnezeu cel Ceresc și copiii – omenirea.

Jocul este folosit în această poezie pentru a o facilita, a o face mai copilărească, deși la sfârșit poetul vorbește despre moarte ca despre ceva firesc – condiția umană,

insistând asupra ideii că fiecare om va pleca o dată și o dată pe drumul fără întoarcere.

Încă din prima strofă, tatăl îi anunță pe copii de acest joc tragic, „o să ne jucăm odată/după scăpătat” – după apus, urmând să-l definească ca un joc viclean, de bătrâni.

Continuă prin a-l descrie ca un somn, lângă copac – axis mundi ce face legătura dintre pământ și cosmic, drumul spre moarte. Autorul face o paralelă la jocurile sfinte – învierea lui Lazăr din dragostea ce i-o purta Iisus, pentru noi promisiunea că toți ne vom revedea.

În strofele ce urmează se prezintă înmormântarea ca o formă de ritualizare a morții, prin care trupul se întoarce în ce a fost „din pământ ești și în pământ te vei întoarce”. Versul „așa e jocul începe cu moarte” – descrie de fapt jocul învierii, al trecerii în lumea cealaltă.

Este prezentat apoi testamentul, în viziunea rurală, făcându-se aluzie la Tatăl Ceresc ce ne-a lăsat natura cu minunățiile ei.

Strofa a unsprezecea reprezintă o asemănare cu „Miorița” și anume ritualul Marii Treceți, împăcarea cu moartea, cu absența tatălui.

Prin ultimele versuri „îl joci în doi, în trei/îl joci în câți vrei” – reia faptul că sfârșitul unei persoane e implacabil, acesta fiind un joc universal.

Pe de altă parte, Ion Creangă schimbă conceptul despre joc ca moarte, cu cel al jocului și aventurilor. La fel putem observa în opera lui Mark Twain „Prinț și cerșetor” existența acestor concepte îmbogățite astfel încât a rezultat un roman cu o nouă viziune despre copilărie.

Copilul lui Creangă nu face nimic altceva decât să se joace, exemple fiind numeroasele întâmplări ce generează situații comice, petrecute ca ceva firesc în contextul deplinei libertăți a copilăriei.

Spre exemplu omorâțul muștelor cu ceaslovul, pățania de la Broșteni cu caprele Irinucăi, smântânitul oalelor, furatul cireșelor mătușii Mărioara, pupăza, la scădat – jocurile de-a scosul apei din urechi, aruncatul pietrelor, baba oarba, de-a mijoarca, horele, șezătorile, de-a poștele, de-a biserica, de-a profesorul, pățaniile de la Colindat, jocul

pisicilor cu motoceii – ce demonstrează că toți copiii au același comportament și joacă aceleași jocuri de secole.

În paralel, François Rabelais amintește în Gargantua de aceste jocuri, dar sub alte denumiri, de unde putem trage concluzia că acestea se reiau de secole, că sunt universale și că au încântat copilăria a zeci și zeci de generații.

La Creangă jocurile se înadresează în trăsăturile universale ale jocului – jocurile de tip paidia = zgomotul infernal -> la scădat, la urat, în casă – de-a biserica, cele de tip agon = lupte -> de-a flăcăii, când se urcau pe porc, cele de tip mimesis = imitații, de-a profesorii, de-a poștele și cele ilinx – când îi învățea și îi legăna tatăl, horele.

Mama dorește să-l educe în spiritul tradițional, cu respect și frică față de Dumnezeu și părinți, pe când tatăl le ține partea, știind că și copilăria trece și vor veni grijile “Dacă-i copil să se joace; dacă-i cal, să tragă; și dacă-i popă, să cetească”.

George Călinescu a zis “Creangă povestește copilăria copilului universal”, deoarece el reușește să descrie toate trăirile, acțiunile și stările tuturor copiilor – inocența lor, lipsa de experiență, distracția, veselia, energia, imaginația și refugiul în acesasta, permanentizarea – toți copiii având același comportament.

Așadar, în „Amintiri” copilăria și jocul sunt îmbinate cu măiestrie de către autor, fiind descrise prin două perspective: cea dublă, a copilului ce povestește cu naivitatea, cu ironie și cea a omului matur ce retrăiește momentele, având un sentiment profund de nostalgie, de melancolie și uneori tristețe.

O altă viziune a copilăriei se regăsește și în romanul „Prinț și cerșetor” de Mark Twain, în care se prezintă într-o manieră obiectivă jocul tragic al destinului.

Autorul face referire la doi copii din medii diferite, ce visează fiecare la viața celuilalt.

Tom Canty, născut într-o familie săracă, se visează prinț, în haine curate și pe măsura rangului, în timp ce prințul Eduard dorește o copilărie simplă, fără responsabilități apăsătoare, în care cuvântul de ordine să fie joaca.

Mâna destinului îi face să se întâlnească și să-și schimbe rolurile mult visate.

Deși Tom se simte împăcat, mulțumit cu noua situație, Eduard se vede vulnerabil în fața încercărilor vieții, folosindu-și mereu numele ca un motiv salvator.

Până la urmă, situația revine la normal, dar cei doi și-au învățat lecția, și anume că nu trebuie să forțezi mâna destinului și să încerci să-ți depășești limitele, căci poți ajunge la eșec.

Am încercat în acest eseu să cuprind ideile despre joc și joacă în mai toate manifestările lor – spiritul ludic în „Prefață” și „Amintiri”, jocul împletit cu iubirea și înțelepciunea în „Trei fețe” și realitatea necruțătoare a morții în „După melci” și „De-a v-ați ascuns”.

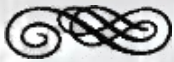
Consecințele jocului îl determină pe Callois să considere pe acesta (jocul) ca „un paradox mai mult ingenios decât întemeiat”.

Jocul reprezintă oricum, o altă realitate, una paralelă, în care individul este absorbit cu totul, legătura cu arta devine astfel evidentă, pentru că ce altceva sunt literatura, pictura, muzica, dansul, dacă nu un joc al cuvintelor, culorilor, sunetelor și al mișcărilor ?

„Toate jocurile sacre ale artei, nu sunt decât imitații ale jocului fără sfârșit al lumii, această operă de artă care-și dă veșnic formă.” (F. Schlegel).

BERNEVIC ELSA

TRISTAN ȘI ISOLDA

„Tristan și Isolda” este o legendă de iubire care ocupă un loc important în rândul marilor povești de dragoste universal cunoscute. Acest mit celtic al iubirii indestructibile a circulat în diferite variante și a stârnit imaginația tuturor, mai ales a artiștilor. Povestea lui Tristan și Isolda îi surprinde pe aceștia în postura de adversari. Tristan, nepotul regelui Mark al Cornwall-ului, îl ucide pe regele Irlandei, care era fratele Isoldei. Aceasta jură să-i răzbune moartea. Tristan, fiul regelui din Loonis, a fost botezat „Tristan” - fiul tristeții; căci tristă i-a fost nașterea, tristă întreaga viață, tristă ca o plecare definitivă în necunoscut: fiul regelui din Loonis nu se putea chema altfel decât Tristan ...

Cavaler iscusit și vasal credincios, Tristan este trimis de unchiul său, regele Mark, să o găsească și să i-o aducă pe frumoasa Isolda cu părul de aur, spre a-i fi soție. Pe drumul de întoarcere, Isolda vrea să-l otrăvească pe Tristan. Mama Isoldei nu uită să-i pregătească fiicei sale o băutură fermecată pe care Isolda să o bea împreună cu regele Mark în noaptea nunții lor, băutură ce avea puterea de a lega pentru totdeauna pe cei ce o beau, în viață și în moarte. Dar pe drum, din greșală, Tristan și Isolda gustă ei băutura fermecată. Minunea s-a împlinit: fericirea și totodată nefericirea vieții lor ! Băutura vrăjită – simbolul iubirii irezistibile, fatale, deasupra tuturor legilor și puterilor omenești, le-a vărsat pentru totdeauna în inimă otrava dulce a dragostei. Isolda s-a

căsătorit cu Mark, însă inima ei rămâne la Tristan. Cei doi îndrăgostiți reușesc să fugă împreună și un timp trăiesc fericiți în pădure, deși duc un trai greu. Dar Isolda se întoarce în cele din urmă la regele Mark, chiar dacă în inima ei va simți mereu iubirea pentru Tristan.

Nici căsătoria Isoldei cu regele Mark, nici intrigile și trădările cărora le cad victime îndrăgostiții, nici surghiunul lui Tristan, nici căsătoria lui cu fiica regelui breton Hoel, nici primejdiile prin care trece cavalerul (și aventurile lui Tristan se succed într-o ambianță de Ev Mediu splendid descrisă), nimic nu-i poate vindeca de otrava minunată a iubirii. Rănit de moarte într-o luptă, Tristan, în pragul morții, o așteaptă pe Isolda, singura ființă care ar putea aduce un leac mântuitor. Dar când Isolda ajunge la el, este prea târziu: Tristan murise. De durere, ea nu mai poate supraviețui. Tristan și Isolda sunt înmormâtați împreună – și curând din trupurile lor răsar doi arbori având crengile înlănțuite pentru vecie ... cum tot pentru vecie rămâne și povestea lor, drept cel mai frumos imn adus atotputernicei iubiri.

O poveste care nu poate fi spusă fără să-și trădeze infinitele-i frumuseți de istorie și de poezie, frumuseți de grație și de melancolie. Dar cum ai putea descrie în cuvinte fermecătoare frumusețe a unui vitraliu de acum opt veacuri, privit în lumina caldă a unei după-amiezi târzii de noiembrie ?

FILIP SMARANDA

FANTASTICUL

Fantasticul este o categorie

estetică ce se caracterizează prin miraculos, fantezie, realul îmbinându-se cu supranaturalul. Ca particularități se observă schimbarea ritmului în succesiunea momentelor, personajele sunt plăsmuite prin exagerare, tipicul capătă o altă dimensiune.

Dintotdeauna omul a avut năzuința secretă către altă lume, imaginară, diferită de existența cotidiană, banală, limitatoare pentru orizontul său de aspirații. Unii psihologi consideră că omul este înzestrat cu o „fantezie originară” menită să îi suplinească deficitul de existență, neîmplinirile din viața cea de toate zilele. De aceea, și-a inventat lumi paralele, imaginare, mistere, mituri și basme.

Fiind o categorie estetică cu rădăcini identificate în romanele evului mediu, fantasticul a înflorit în timpul romantismului bazat pe ideea totală a libertății de creație. În literatură, fantasticul a îmbrăcat de-a lungul timpului, numeroase forme de manifestare și de expresie. Există un fantastic al situațiilor primordiale, al timpurilor originare manifestate prin acte revelatorii. Basmele au creat o lume fabuloasă în care eroii excepționali se luptă cu forțele răului pentru a asigura victoria binelui. Fantasticul propriu-zis apare odată cu literatura modernă, având trăsătură definitorie intruziunea faptului neobișnuit în banalul cotidian, fără a se găsi explicații plauzibile. Pentru a-și impune modul de manifestare, fantasticul creează, cel mai adesea, o stare de incertitudine, de ezitare, din partea cititorului în înțelegerea unor situații. Fantasticul, consideră Tzvetan Todorov, în „Introducerea în literatura fantastică”, ocupă intervalul acestei incertitudini. De îndată ce optăm pentru un răspuns sau pentru celălalt, părăsim fantasticul, pătrunzând într-un gen învecinat, straniul sau miraculosul. Este vorba despre un fenomen ciudat, care poate fi explicat

în două moduri: prin cauze de tip natural sau supranatural. Posibilitatea de a ezista între aceste două tipuri dă naștere fenomenului denumit fantastic.”

Fantasticul este identificat cu efemerul răgaz al ezitării cititorului sau personajului. Definit în raport cu realul și imaginarul, fantasticul apare drept „ezitarea cuiva care nu cunoaște decât legile naturale, pus față în față cu un eveniment în aparență supranatural.”

Această formă de literatură începe să fie cultivată de scriitori romantici, ca manifestare a libertății în plan imaginar. Noțiunea de literatură științifico-fantastică, science-fiction, aparține ultimelor două secole, foarte cunoscute fiind romanele lui Jules Verne și H. G. Wells, iar în ultima vreme ale lui Stanislav Lem, Gerard Klein, Isaac Asimov. Elemente ale fantasticului sunt întâlnite în literatura română la Mihai Eminescu, Gala Galaction, Mircea Eliade, Vasile Voiculescu.

Fantasticul lui Ion Luca Caragiale este de cele mai multe ori feericul din povești cu totul în spiritul mitologiei folclorului balcanic, unde întâlnirile cu diavolii, cu sfinții și cu Dumnezeu sunt obișnuite și unde profanul intră la tot pasul în atingere cu sacralul, în vederea satisfacerii, pe această cale, a unui act justițiar.

Opera „La hanul lui Mânjoală” conține un fantastic întemeiat pe sugestii folclorice. Satul se vede de departe, fixat în noapte printr-o lumină puternică. Mânjoloaia era o femeie zdravănă, cu o pricepere în afaceri, ieșită din comun. Hanul este un loc fantastic, un punct de contingentă cu irealul. Aici se află și „patul cel curat” și un ied, simbol al celui rău. Locul este de o curățenie exemplară, fiind în contrast cu faptele necurate ce au loc în han. Mânjoloaia îl fascinează, prin farmece neelucidate, pe bărbatul aflat în pragul căsătoriei, de unde și revenirea de trei ori la enigmatică hangia:

„De trei ori am fugit de la el înainte de logodnă și m-am întors la han, până când bătrânul a pus oameni de m-au prins și m-au dus legat la schit în munte: patruzeci de zile, post, mătăanii și molitve. Am ieșit de acolo pocăit: m-am logodit și m-am însurat.”. Finalul nuvelei pare închis, prin arderea din temelii a hanului. Replica finală însă, a socrului „Asta-i altă căciulă”, pare să introducă în spațiul narativ neexplorat în totalitate altă poveste ciudată cu hangița.

Roger Caillois vorbește despre intruziunea fantasticului în lumea obișnuită: „Basmul se petrece într-o lume în care vraja vine de la sine și în care magia este lege. Supranaturalul nu este aici inspăimântător, nici chiar uimitor, pentru că el constituie substanța însăși a acestui univers. Miracolul devine aici o agresiune interzisă, amenințătoare, care sfarmă stabilitatea unei lumi ale cărei legi erau considerate până atunci, riguroase și imuabile.”

Povestirea

„Douăsprezece mii de capete de vită” de Mircea Eliade are ca eroi principali pe un negustor, lancu Gore, care-l caută pe un funcționar de la Ministerul de Finanțe, Păunescu, care trebuia să-i facă o serie de acte pentru transportul de 12 mii de capete de vită. Intră într-un adăpost de la capătul străzii, unde într-o odăiță de ciment din pivnița unei case, gasește mai multe persoane. Doamna Popovici, însoțită de Elisabeta, o servitoare și un batran, discută despre domnul Păunescu care dacă ar fi fost om serios, și-ar fi plătit chiria înainte de a se muta. Domnul lancu Gore caută să intre în vorbă cu ei, dar de fiecare dată se prefacă că nu îl văd. Este ca într-o scenetă absurdă unde fiecare vorbește „de ale lui”. Sunetul sirenei îl determină pe lancu Gore să iasă din adăpost și să se întoarcă la cârciumă, unde comandă ceva de mâncare. Pune pariu cu un muncitor venit cu un grup că a stat de vorbă cu doamna Popovici, cu domnul Protopescu, despre care află de la cârciumar că muriseră de la bombardament. Când se întoarce cu grupul de muncitori la locul unde a fost

adăpostul constată că toate casele nu mai erau, nici adăpostul nu mai era, bombardamentul omorându-i pe toți.

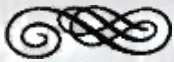
leșirea din timp este un procedeu frecvent utilizat de Mircea Eliade în proza sa fantastică. Muncitorii participaseră la curățirea străzii și de aceea merg cu Gore. Comentariul unui muncitor „A fost covor de bombe” explică realitatea, pe care lancu Gore, deși o vede, nu o poate crede și șoptește: „Mama voastră de nebuni!”. Dă să plece, dar strigătele muncitorilor îl opresc și îl silesc să scoată din portofel banii cu care să-și achite pariul. Efectul de straniețate este realizat prin repetarea replicilor lui Gore referitoare la nebunie.

Mircea Eliade devine creatorul unei teorii originale despre fantastic, bazate pe camuflarea sacralului în profan. Pentru a facilita dezvoltarea fantasticului în realitatea cotidiană, scriitorul își concepe narațiunile pe mai multe planuri, creând niște universuri paralele dominate de legi diferite alte spațiului și timpului.

Scriitor al marilor contraste și tensiuni lăuntrice, un romantic mult prea întârziat, rățacit în plin secol douăzeci, Vasile Voiculescu oscilează constant, ca puncte polare ale universului său creator, între angelic și demonic. Scriitorul resuscită în povestirile sale, această magie elementară și atracția către elementul primordial, reminescență a vremurilor imemorabile.

În opera „Loștrița”, Vasile Voiculescu plasează povestirea, încă de la început, într-un cadru fabulos, pornind de la premisa că astfel de ființe, dotate cu puterea de a-și controla frumusețea și imortalitatea, mai există undeva ascunse, dincolo de oglinda apelor. Imaginea loștriței e prezentată de la început drept a unei ființe acvatice diferită de toate celelalte. Loștrița poate avea mai multe înfățișări. Una dintre acestea este a animalului greu de prins, alta a fetei tinere și ultima a mamei, alter-egoul loștriței, venită să o salveze de pericolul pierderii nemuririi. Toate aceste reprezentări sunt trepte ale „ezitării” necesare creării intruziunii fantasticului în spațiul real. Loștrița este un animal metamorfozabil, fantastic, cu o

capacitate de materializare specifică animalelor năzdrăvane. Ea poate fi considerată o prezență a unei suprarrealități în lumea obișnuită a satului, o reiterare a arhetipului feminin nemuritor reprezentat de sirene și nimfe ale râurilor și lacurilor.

Perspectiva narativă se schimbă în cuprinsul textului, creând și simetria acestuia. Inceputul și sfârșitul se constituie într-un metatext, o ramă narativă pe care se înserează semnificațiile mai profunde ale textului. Comunitatea are o percepție limitată asupra fantasticului. Vocea narativă este a omului de rând, obișnuit cu monotonia ritualurilor de trecere, nepercepând actul de creare a atemporalității. Istoria comunității descrise de Vasile Voiculescu este a triburilor primitive evolute, trăind în arealul unor zone mai îndepărtate de lumea modernă. "Loștrîța" este o legenda cu elemente fantastice deoarece eroii sunt arhetipali în împrejurări inițiatice. Această valoare este sugerată de nunta simbolică a lui Aliman cu loștrîța în vis. Este un act inițiativ, prin care se sugerează nunta demonică, de aceea strigoiaia fără nume, căreia el îi spune Ileana nu vrea să audă de preot sau de nuntă ortodoxă. Tema, personajele, conflictul, subiectul, sunt constituite pe conceptul de cunoaștere. Descântecul, pe care Aliman îl învață de la bătrânul vraci, este o inițiere. Mijloacele pe care el le folosește pentru a transforma loștrîța într-o fată dovedesc o intervenție a forțelor supranaturale. Cosmicizarea, ca trăsătură a expresionismului, este sugerată de involburarea neașteptată a apelor Bistriței pentru a i-o aduce pe Ileana, precum și felul în care apa își schimbă culoarea, când ei se scaldă noaptea. Descrierea fetei este sugestivă: "părul despletit pe umeri ca niște șuvoaie, ochii de chihlimbar verde-aurii erau mari, rotunzi, dar recu ca de sticlă." Compararea legendei cu o loștrîța este o metaforă epică de tip expresionist, dar cultivă specificul național ca în estetica romantică. La nivelul realului existențial, Aliman poate fi considerat mort, dar legenda să rămână vie, circulând în jos și în sus pe malurile Bistriței, mereu amplificată cu amănunte și întâmplări de dincolo de fire.

În lucrarea „Introducere în psihanaliză”, Sigmund Freud alocă spațiu, între altele,

și procesului de „elaborare” a visului, care constă, pe lângă alte acțiuni psihice, într-o „transformare a ideilor în imagini vizuale”. Discipol al lui Sigmund Freud, Carl Gustav Jung analizează în „Despre natura viselor”, visele simbolice, de regulă primul vis pe care și-l poate aminti un om, cu dispoziția de a-l povesti cu plăcere.

Monografia lui Florin Manolescu, „Literatura SF” este prima încercare de sinteză asupra acestui subiect din critica literară românească. Studiul lui Florin Manolescu este de un cert interes, fiecare capitol construind cu minuție un univers informațional extrem de bogat. Între altele, autorul inventariază SPECIILE literare ale acestui gen: opera spațială, contra-utopia, fantezia eroică, ucronia, ficțiunea politică, romanul polițist. La fel, TEMELE majore ale literaturii SF sunt: călătoria interplanetară, războiul lumilor, invazia, sfârșitul lumii, catastrofă, romanul post-atomic, călătoria în timp, chirurgia temporală. PERSONAJELE literaturii SF sunt: savantul, geniul rău, super-eroul, androizi, mutații, extraterestrii, monștri. În lumea de azi o serie de locuri și de fenomene misterioase se întâlnesc pe diversele meridiane ale lumii. Acestea sunt: Triunghiul Bermudei, Insula Paștelui, Piramidele din Gizeh, Templele lui Chronos, drumurile drepte din antichitate, Coloanele lui Hercule, Monstrul din Loch Ness, fenomenul OZN, fulgerele globulare, mutații

ȘTEFAN IOANA

POEM DE NICHITA STĂNESCU

În textul poetic lumile sunt imaginate

dintr-o perspectivă subiectivă, lirismul constituind genul autoexprimării lumii interioare, a maximei sensibilități și a fanteziei creatoare, valorificând artistic întreaga expresivitate a limbajului, prin intermediul figurilor de stil și a elementelor

de prozodie. Nichita Stănescu, liderul neomodernismului nostru, definește noua sa experiență lirică cu o luciditate uimitoare, prin însuși titlul volumului din care face parte opera „Poem”. Astfel, „O viziune asupra sentimentelor” descrie profund tema volumului, conferindu-i de asemenea o notă de

originalitate, întrucât secretul noutății nu este ușor de ghicit. Tema dragostei, o temă atât de bătorită, este surprinsă de către Nichita Stănescu într-o nouă formă.

De asemenea, lucrarea este inedită din punct de vedere structural: are fals aspect de poezie clasică, dar absența ritmului, a rimei, precum și scrierea cu majuscule doar la începutul enunțului, sugerează faptul că este o operă modernă. Poezia este un poem (așa cum sugerează și titlul) postmodernist, care împrumută însă elemente din romantism.

Întreaga operă este pusă sub semnul întrebării, fiind un monolog liric adresat, eul liric aflându-se în ipostaza îndrăgostitului. Verbul „a spune” constituie un element care se află între poruncă și rugămintă, iar pronumele „mi” presupune existența unui receptor care să răspundă acestei rugăminți. Cuvântul „dacă” sugerează posibilitatea, probabilitatea, precum și incertitudinea îndeplinirii „condiției”.

Verbul „aș prinde” reliefează existența unei condiții inițiale și sugerează iubirea sub forma unei vânători. Precizarea „într-o zi” situează acțiunea într-un moment inexact, în temporalitate, acesta fiind momentul de ambiguitate, trezește nedumerirea. Întreaga operă plutește în inefabil.

Dragostea este bazată pe reciprocitate: el își abandonează mândria, iar iubita protejează sărutul. Astfel, cei doi se completează, relația lor bazându-se pe comuniune angelică.

Strivirea sărutului este o metaforă care sugerează fragilitatea dragostei și teama ca relația să nu se sfârșească. Această stare de frică reprezintă unul din motivele de bază ale operei: comuniunea angelică se realizează prin forțele antitetice; atât timp cât relația este bazată pe rațiune, instinct, cunoaștere, există un echilibru. Remarcăm astfel și prezența a două trăsături specifice neomodernismului și anume: tinderea spre ideal și intensitatea trăirilor.

Multitudinea figurilor de stil și imagini artistice pornesc de la motive concrete, care însă au un înțeles complex în substratul de adâncime. Imaginile sunt predominant vizuale („talpa piciorului”, „ai șchiopăta puțin”) și constituie o alegorie. Sărutarea piciorului dovedește admirația, adorația, sărutul fiind sacralizat. Trăirile sunt puțin exagerate, pentru a evidenția noblețea gestului, intensitatea iubirii, precum și importanța ei.

Talpa piciorului reprezintă pământul, iar sărutul focul, pasiunea, acestea fiind elemente antagonice, complementare, de unde rezultă și complementaritatea gesturilor.

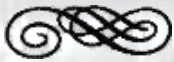
Prima imagine care ne apare în minte la citirea textului, este cea a iubitei șchiopătând. Astfel, imaginile inițiale primitive trebuie decodate. Șchiopătatul reprezintă în acest caz ocrotirea sărutului, ca element de maximă importanță.

Poemul reprezintă o specie a poeziei epice, de întindere relativ mare, cu caracter eroic, filozofic, mitologic, legendar. Dar poezia „Poem” este totalmente opusă poemului, de aici rezultând o notă de originalitate a operei.

La Nichita Stănescu toate obiectele plutesc în aer, se leagănă, dansează, sunt imponderabile; poetul zboară fără dificultate printre lucruri, într-o „diafanizare” a existenței (trupurile devin pure ipostaze temporale, transparente, prin care adolescenții surzători, crescând, înaintează cu gesturi calme și rotunde de înotători exersați), într-o contaminare a lumii cu juvenalitate, de stângăcie cuceritoare.

SZABO SABRINA

CARTEA MIRONEI

În atmosfera otrăvită a casei

părintești, apăsată de tirania teribilei străbunici, Caterina Catian, Mirona Runcu descoperă imaginea bunicii ei, Fana. Fetița cunoaște doar afecțiunea slugilor, iar copilăria îi este marcată de misterul bunicii, cu care este deseori asemănată.

Lipsită de dragostea familială, ea trăiește o poveste de dragoste interzisă, cu un bărbat cu douăzeci de ani mai în vârstă decât ea. Plecând la studii la Paris, cei doi se întâlnesc în tren: „Mi se părea că ne cunoaștem de mult, că am dreptul să-i spun pe nume, că am toate drepturile ... Era prima dată când îi vedeam ochii de aproape și totuși parcă aș fi fost îndrăgostită de când lumea, de privirea aceea albastră, rece și stranie, de vocea lui puțin răgușită, dar caldă.”

Este vorba despre o dragoste fulgerătoare, la prima vedere, Mirona căutând un refugiu în Ștefan: „... am simțit cum mă dezleg de acea veche tortură care-mi înțepenise voia bună timp de zece ani.” Prima dată apare atracția fizică. Ștefan este un bărbat de statură masivă, cu purtări degajate și mâini imense, un intelectual subțire, cu un oarecare renume în cercurile scriitoricești, distins, manierat, „având asupra lui ascendentul vârstei și al poziției sociale.” Însă, în ciuda aparenței sale, el este un bărbat laș, lipsit de voință și obișnuit să caute ocrotire. Contrarietatea reacțiilor Mironei dezvăluie iraționalitatea dragostei, ea nu se poate elibera de această iubire, în ciuda faptului că deziluziile ei se țin lanț.

Egoist, slab, obișnuit a fi cocoloșit, Ștefan cerșește dragostea, iar autoarea reușește a zugrăvi comportarea de Don Juan, aparent paradoxală, dar pe care femeile o cunosc foarte bine. El reprezintă tipul neintimidat de vreo umilință sentimentală, capabil să aștepte ore întregi în stradă, dacă ar fi fost izgonit din casă, insistent până la exasperare, dispus să accepte mila cu aparențe de iubire. Mironei nu-i scapă cusururile lui Ștefan, dar pentru a scăpa din

capcana sufletească, sunt necesare zguduiri profunde. Pe măsură ce preocupările strict sociale cresc în conștiința eroinei, se produce desprinderea ei de lume și implicit de dragostea nenorocită pentru un asemenea om.

Cât timp studiază la Paris, ea are o idilă cu un tânăr antifascist, iar față de altul nutrește o deosebită admirație. În drumul de întoarcere spre țară, a zăbovit trei zile la Viena, fiind martoră la persecuțiile rasiale declanșate după anexarea Austriei la Germania nazistă.

În ciuda temei bătătorite, autoarea a reușit să afirme ceva nou despre subiectul etern care este dragostea. „Dragostea este la baza vieții și este o anume lipsă de curaj.”, afirmă Cella Serghi.

Ea crede că această simțire este firească, iar oamenii se ascund de ea din diferite motive. De asemenea, consideră că este un subiect intim, despre care oamenii nu pot vorbi la un colț de stradă.

Toate artelor exprimă dragoste: muzica, baletul, pictura ...

Întrucât tema principală a operei este căutarea fericirii în sfera vieții intime, experiența capitală a eroinei este dragostea mistuitoare pentru Ștefan, împărtășită de el în mod platonice.

SZABO SABRINA

MICUȚELE DOAMNE

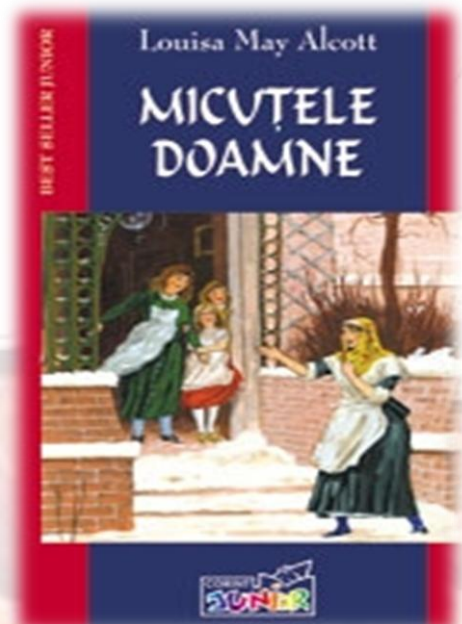
Publicată în două serii în anii 1868 și 1869, romanul *Micuțele doamne* își are temelii în copilăria autoarei, bazată pe experiențele petrecute împreună cu cele trei surori din casa familiei Alcott.

Povestea începe cu cele patru fete March în dimineata Crăciunului deschizându-și cadourile care constau în copii ale Noului Testament care le vor ghida mai departe în viața. Protagonista, Jo, în vârstă de 15 ani are un caracter băiețos fiind foarte comunicativă și având o pasiune și înclinație spre scris. Margaret sau Meg, cea mai mare soră, în vârstă de 16 ani este cea mai responsabilă și are grijă de casă în absența mamei sale. Frumoasă, educată și oarecum demodată, Meg își protejează surorile, având-o ca favorită pe mezină. Beth, blândă, tăcută, își exprimă abilitățile extraordinare de a cânta la pian. Având 13 ani și o fire introvertită, îi place să aibă grijă de păpușile și pisicile ei. La finalul romanului moare de tuberculoză, depășindu-și timiditatea când i se confesează lui Jo despre importanța spirituală a morții ei. Mezină, Amy, având 12 ani, fetița blondă cu ochi albaștri și cu nasul turtit, aparent din cauza că sora sa Jo a scăpat-o din brațe când era mai mică. Asemeni surorilor ei Amy își manifestă talentele de artist, ținând la familia ei, dar fiind în același timp relaxată, rezervată și vorbăreață. Parinții, mama Marmee, este îndrumătoarea fetelor iar tatăl, Robin este soldat în război. Provenind inițial dintr-o familie înstărită tatăl a ajutat un prieten care avea o datorie foarte mare, care nu i-a fost înapoiată, rezultând în sărăcirea familiei.

De-a lungul cărții surorile sunt nevoite să-și depășească cel mai mare defect caracteristic al lor: pentru Meg vanitatea, Jo furia, Beth timiditatea și Amy egoismul. Astfel, surorile devin prietene cu vecinul lor, adolescentul Laurie, care devine apropiat de Jo. Sunt prezentate activitățile pe care cei cinci le fac împreună pentru a se distra sau a alunga necazurile, precum crearea unui ziar, picnicurile și încurcăturile în care Jo și Laurie intră. Romanul se învarte în jurul vieții de familie reprezentând copilăria și maturizarea fetelor, accentul fiind pus pe partea feminină și pe limitele impuse de secolulul al XIX-lea, care sunt detestate de Jo. Astfel, ea își dorește să poată fi capabilă să participe la război, să meargă la universitate și să nu fie neapărat nevoită să își găsească un soț cu care să întemeieze o familie.

Cartea *Micuțele doamne* a fost un succes imediat, acest fapt determinându-o pe autoare să scoată pe piață și romanele *Little men* și *Jo's boys*, prezentând continuarea celor întâmplate în romanul celor patru eroine.

DIMITRIU ANDREEA

JOCUL ȘI JOACA

Jocul nu este doar o temă culturală și literară, ci și, în bună măsură, un mod de existență. Într-un anume fel, copilăria se confundă cu jocul. La această vârstă, jocul este o formă de participare binevoită la cadrul și convențiile jocului. Joaca este depășită dintr-o nevoie de evadare, venită odată cu înaintarea în vârstă, trecând într-o lume a împlinirilor virtuale. Jocul înseamnă nu doar plăcere, ci și îndrăzneală și risc, inteligență, vocație și experiență, acesta fiind o activitate umană complexă, greu de cuprins într-o definiție unitară și mulțumitoare, dată fiind marea diversitate a formelor sale de manifestare.

Jocul este acțiunea de a se juca, o activitate fizică sau mentală desfășurată din plăcere. Jocurile sunt activități distractive specifice copiilor, distracție cu cărți de joc sau zaruri, dansuri populare, activități sportive, interpretările unor roluri și mult mai mult. Joaca este sinonim cu distracția. Se mai folosește însă și în expresii de tipul „spune în joacă”, unde este sinonim cu neseriozitate. Distracția este principala rezultată a jocului. Însă de aici s-a dezvoltat și o altă conotație a cuvântului „joacă” din „a-și bate joc”, când obiectul jocului este chiar partenerul de joc. În chineză, „wrann” sau „cheng”, în arabă „la'iba”, în japoneză „asobu” și în sanscrită „teridali”, jocul este specific oricărei culturi. Competițiile sportive, care au ca trăsături jocul de echipă, competitivitatea, forța, jocul de scenă, care implică imaginație, creație sau jocul de cărți, în care oamenii se joacă cu însuși destinul, toate sunt vechi de mii de ani. Bruegel, un pictor flamand, a pictat în 1560 un tablou numit „Jocuri de copii”. În acest tablou au fost identificate mai mult de șaptezeci și opt de experiențe ludice distincte. Acestea sunt prezentate în cartea 22 a lui Rabelais, Gargantua.

Jocurile copiilor însă reprezintă jocul unei întregi comunități, demonstrând astfel că jocul nu are reguli ferme, ci este adaptabil. În primul rând, Bruegel transmite astfel că întreaga lume este un mare joc, fiecare

om purtând măști și jucând un rol. Chiar viața este un joc, cu reguli impuse de religie, familie, anturaj sau societatea în care

trăim. Scriitorul și antropologul francez Roger Caillois a clasificat jocurile în funcție de mai mulți factori. În primul rând, jocurile sunt clasificate după categoriile de vârstă a persoanelor care îl joacă și împărțite în două categorii: Paidia, care înseamnă zgomot, vacarm și Ludus, care înseamnă joc propriu-zis. Jocurile care țin de paidia se împart în âgon, jocuri de competiție: curse, lupte, atletism, box; alea, jocuri de noroc; mimicry, care se bazează pe simulacru: mima, iluzionismul și ilinx: călușei, scrânciob, bâlci. Jocurile competiționale ce țin de ludus sunt fotbalul, baschetul, cel de simulacru este teatrul și cel de ilinx este alpinismul.

În anul 1938 a fost scrisă de către istoricul și profesorul olandez Johan Huizinga, cartea Homo ludens. În primă instanță, el extrage caracteristicile definitorii ale oricărui joc: o acțiune dezinteresată, închisă în timp și în spațiu, bazată pe o ordine proprie și pe asumarea liberă a unor reguli, abolind realitatea vieții obișnuite și evadând în alta, a reprezentării și a aparenței, o lume pe care putem să o construim după bunul nostru plac. Toate aceste caracteristici formale ale jocului așa cum îl știm și îl întâlnim în experiența curentă, sunt găsite în riturile spirituale, justițiare, războinice, oraculare, în știință, în poezie, filozofie sau în artă în general. Această constatare a lui Huizinga duce la o singură concluzie: cultura este joc. El discută importanța jocului ca element al societății și al culturii. În „Homo ludens”, este folosită „Teoria jocului” pentru a defini spațiul conceptual în care apare joaca. Autorul susține că animalele s-au jucat mai întâi, pentru că niemi nu le-a învățat cum să se joace. Omul, prin imitație, a descoperit joaca. Joaca este deci, mai veche decât cultura, este pentru cultură și, deși inadecvat definită, presupune mereu societatea umană. Huizinga susține că am putea vedea întreaga societate

ca pe un joc. Principiul pe care se bazează toate civilizațiile este jocul, deoarece fără spiritul de joc civilizația este imposibilă. În carte, joaca se bazează pe trei principii. Primul: joaca este liberă, de fapt este libertate, al doilea susține că jocul nu este viață reală și al treilea principiu susține că joaca se diferențiază de viața reală atât prin cadru cât și prin durată.

Huizinga reliefează faptul că prin joc, individul își face apariția în lume, ceva de ordin strict imaterial. Toate jocurile sunt însoțite de o concentrare de spirit și jucându-se, orice ființă dă o raită prin lumea libertății, fie acesta și libertatea exersată în gol a destinderii, a amuzamentului, a neangajării sau uitării. Autorul a plasat istoria jocului pe linia marilor evenimente ascunse ale omenirii, pe care generația următoare le-a înregistrat drept artă, literatură, înțelepciune.

Jocul este o experiență inițiativă. În cazul individului, jocul are funcție de educare morală, învățând să respecte niște reguli. Orice joc își are regulile lui și deși finalitatea este distracția, paradoxal aceste reguli sunt absolut obligatorii și incontestabile. Fiecare jucător știe că la încălcarea regulilor, lumea jocului se prăbușește și jocul nu mai e joc, iar cel care le-a încălcat este eliminat.

Deși rezultatul jocului este plăcerea, el cultivă inteligența, creativitatea, adaptabilitatea și fair-play-ul. Competițiile sportive fac apel la forța fizică, intelectuală, solicitând energie, concentrare, intrarea într-un ritm pe care individul trebuie mai întâi să îl cunoască pentru a-l depăși. Prin acest tip de joc capeți agilitate, dexteritate, forță, coordonare, echilibru, răbdare, responsabilitate și spirit de echipă.

Jocul este modelul cel mai simplu de integrare într-o societate culturală, prin imitație. Funcția jocului este aceea de a stimula imaginația, cel care se joacă fiind creator de forme. Jocurile intelectuale presupun inteligență, memorie și atenție. Pentru dans ai nevoie de talent și de simțul muzicii. Jocurile de scenă necesită talent, imaginație și inteligență.

De-a lungul timpului, conturul obiectelor își schimbă forma, demonstrând progresul înregistrat. Jocurile pe calculator iau locul mingilor și paletelor, iar jocul este transferat în interiorul casei, personajele

devenind fictive. Jocul este plasat din spațiul real în cel virtual, cu parteneri de joc fictivi și necunoscuți.

O chestiune centrală este creația ca joc, creația literară. Creatorul se joacă de-a Dumnezeu, construind un univers prin intermediul operei sale. Indiferent dacă jocul literar duce la construcția unei opere cu viziune mitică, dacă are ca temă fapte din preistorie, dacă este dramatică, epică sau lirică, scopul lui este unul singur: de a trezi imaginația, de a capta atenția lectorului.

Poezia are rolul de a dezvolta limbajul, de a-i oferi noi valențe semantice, conferind o altă viziune asupra lumii. Imaginile potice sunt compuse, prin intermediul poeziei ca într-un joc. Regulile jocului poetic sunt acelea de a descoperi noile fețe ale lumii, fără a elucida misterul. Poezia îndeplinește o funcție totemică, generalizatoare, creând punți de legătură cu lumea arhaică, cufundată în uitare în lumea contemporană. Jocul devine în acest context, o privire în urmă. Jocul de-a poezia devine un joc atemporal, o metaforă a lumii fără limite, a lumii care se află deasupra realului obișnuit. Poezia permite accesul în această lume nouă.

Unii scriitori cad în penibil, ca suprarealiștii sau dadaiștii. Un exemplu este poezia „Cântecul monstrului din Loch Ness” de Edwin Morgan. Opera este o înșiruire de litere indescifrabile, a cărei structură arată ca profilul monstrului din Loch Ness. „Cântecul de noapte al peștelui”, de Christian Morgenstern, este o reprezentare grafică. Alăturarea celor două simboluri crează conturul unui pește, peștele fiind simbol creștin. Opera lui Manray, „Sonoritate” exprimă următoarea idee: cuvintele nu mai sunt suficiente pentru comunicare.

„Amintiri din copilărie” de Ion Creangă este una din cele mai cunoscute opere românești care tratează tema jocului. Opera prezintă „copilăria copilului universal”. Pentru Ion Creangă, copilăria este un tărâm al jocului. Manifestările ludice cunosc o mare diversitate, copilul manifestându-se prin joc de la cea mai fragedă vârstă. Prima vârstă a omului stă sub semnul jocului, care însă îl fascinează și la maturitate prin frumusețe și libertate.

Universul lui Creangă are ca centru casa părintească și jocurile copilăriei.

Căminul este prezentat ca un loc ideal pentru joc și copilărie, fiind așa-zisul peisaj cuib. În descrierea casei apare adesea elementul jocului, care oferă sentimentul de căldură, siguranță, confort, dragoste și stabilitate. Nică, personajul principal, învață jocul de mic prin imitație de la pisici.

Jocurile ocupă un loc important în copilăria fiecăruia. În amintirile lui Creangă jocurile sunt povestite aproximativ cronologic, temporalitatea fiind axată prin sărbători creștine sau pe anotimpuri. Jocurile se dezvoltă pe parcursul înaintării în vârstă, devenind din ce în ce mai complexe.

Creangă își amintește de prinderea muștelor cu ceaslovul, de sfoara pentru pisici, de scădat, de furtul cireșelor și al pupezei, de tăierea porcului, de tors, de smântânitul oalelor, de călăritul pe bîț și de parodiarea ritualului bisericesc. Prin ritualul de imitare a slujbei bisericești, copiii dau dovadă de inventivitate, de capacitate de mimare și de improvizație. Copiii, ca și tatăl lor, au o credință formală. Joaca este hiperbolizată prin sintagme ca „zguduie fereștrile”, „hodorogală”, etc.

Dominantele fiecărui joc sunt zgomotul și agitația, hiperbolizate, prelungirea până târziu în noapte și repetitivitatea. Copiii amestecă și credința populară în jocurile lor, ca descântecul folosit la scădat.

Deși portretul copiilor este unul de inocență și naivitate, ei dau dovadă de cruzime în joaca lor cu mâțele și egoism în joaca cu propriul tată, un tată tandru, îngăduitor, aliat al copiilor și partener de joacă. Mama este cea care furnizează informații cu privire la jocurile copiilor. Deși prezintă o dragoste fără sentimentalisme, mama povestește amuzată despre prostiile copiilor ei. Ea nu-și ascunde mândria de a avea copii inteligenți și inventivi. Ambii părinți își păstrează copii în această sferă a fericirii.

Chiar dacă atmosfera paidia este mult amplificată cu ajutorul hiperbolei, Ion Creangă a reușit să prezinte în „Amintiri din copilărie” copilăria copilului universal. George Călinescu îl aprobă când acesta spune: „Așa eram eu în vremea fericită și așa cred că au fost toți copiii de când lumea asta și pământul.” Același tip de copilărie este regăsit și în literatura universală, în opere ca „Tom Sawyer”, de Mark Twain.

Tema poeziei „De-a v-ați ascuns” este moartea ca joc. Titlul poeziei induce în eroare, creând o stare de așteptare, un orizont fals. Acesta te duce cu gândul la un joc, deși conținutul poeziei este cu totul altul. „De-a v-ați ascuns” este un joc colectiv în care jucătorii se ascund și cel ales, moartea în cazul de față, trebuie să-i caute. Jocul exprimă închidere în sine, desprindere de realitate. Titlul ales de Tudor Arghezi transmite ideea că indiferent cine suntem, toți jucăm acest joc cu moartea, fiecare fugim, ne ascundem, deși în final tot ea este cea care câștigă. „De-a v-ați ascuns” este un joc, o metaforă a morții. În text eul liric inițiază copiii în Thanatos prin intermediul jocului.

Poezia este structurată în 13 strofe a câte cinci versuri inegale. Vocea eului liric se confundă cu cea a tatălui. Poemul mimează un dialog între tată și copiii săi, dar este de fapt un monolog liric.

Începutul jocului este asemănat cu vântul, o prezență imaterială: „Jocul începe încet, ca un vânt.” ; „Eu o să râd și o să tac/ o să mă culc la pământ / o să stau fără cuvânt / De pildă lângă un copac”.

Râsul sugerează optimism, lipsa grijiilor și resemnarea. Trecerea spre moarte se face ușor, somnul și moartea fiind zeii gemeni, Hypnos și Thanatos. Copacul are și el o anumită simbolistică, fiind o plantă a morții, ce face legătura între cer și pământ, Rai și Iad – axis mundi. „Joc de slugi și joc de stăpâni, / Joc de păsări, de flori de câini / Și fiecare îl joacă bine.” Eul liric transmite faptul că oamenii sunt egali în fața morții și că fiecare e implicat în acest joc, fie că vream fie că nu.

În poezie este prezentată viziunea creștină a morții, ce presupune viață după moarte. Nu este, astfel, un sfârșit, ci o continuitate a vieții, marea trecere. Tatăl folosește acest monolog și pentru a se încuraja pe sine. Morții i se supune iubirea, prin veșnicia ei. Ea este o trecere treptată. Mai întâi îi este prezentată ritualizarea, printr-o simptomatologie specifică, o neputință fizică: „mâna grea, limba scămoasă”. Apoi moartea este prezentată ca o absență din ce în ce mai lungă. Aici se identifică și mitul învierii lui Lazăr. Moartea este deci, o repetiție a gestului divin, a morții lui Iisus, iar învierea lui Lazăr reprezintă triumful

oamenilor asupra ei. Totodată, arată că nimic nu este imposibil pentru Dumnezeu. Această parabolă este și o promisiune a învierii tuturor oamenilor și o garanție a puterii divine. „Mama împletește ciorapi și pieptari / Și tata nu a mai venit”. Tatăl arată că și după trecerea sa în neființă, viața celorlalți merge mai departe. În final, după o pendulare între lumea aceasta și cealaltă, survine separarea lui de cei dragi.

O altă operă literară ce prezintă inițierea copilului în Thanatos prin intermediul unui joc este „După melci”, de Ion Barbu. Aparent o narațiune pentru copii, acest text închide însă un înțeles profund filozofic. Însuși titlul sugerează căutarea, indică un înțeles inițiativ și o anumită finalitate. Melcul, animalul totem, este simbolul universului închis în sine, izolat, sieși suficient. Carapacea lui reprezintă modelul Cosmosului, formată din cercuri și aparent interminabilă – temporalitatea tinde spre infinit. Melcul reprezintă asocierea între ființă și spațiu, trup și suflet, formă și fond. Textul are o structură epică riguroasă, cu aspect modern, cu strofe inegale și schimbări semnificative de ritm.

Opera este un prolog, existând trei măști ale eului liric, voci prin intermediul cărora poetul își exprimă ideile și sentimentele.

Rezumatul părții epice prezintă un copil și prietenii lui, în căutare de melci. Găsind un melc, copilul recită descântecul popular. Acesta, amăgit, iese din găoace. Peste noapte însă, se pornește o furtună cumplită, iar melcul îngheață și moare. A doua zi, copilul revine și, regretându-și fapta, bocește micuța creatură. Băiatul îl ia cu el, ducându-l în podul casei, pentru a-și aduce mereu aminte de fapta comisă și de fragilitatea vieții. Poezia este deci, o baladă, firul epic reprezentând etapele unei căutări inițiatice. Fixarea temporală are loc din perspectiva anotimpurilor și a sărbătorilor religioase. Melcul hibernând, este într-o moarte aparentă. Omul, Deus, îl trezește la viață și crează un dezechilibru în încercarea de a face pe Dumnezeu. Copilul rostește un descântec, un logos magic asemănător cu logosul divin „Fiat lux”, rostit de Dumnezeu la începutul creării lumii. El încearcă să

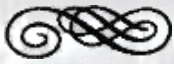
trezească melcul cu un descântec popular, dorind să surprindă miracolul deschiderii, al vieții.

Acest animal totem este o proiecție a condiției umane, supusă trecerii timpului și despărțită de o graniță invizibilă dintre viață și moarte. Băiatul îl amăgește, iar acesta iese din găoace datorită magiei încântătoare, a repetiției, a efectului muzical și a tonului plin de căldură și de duioșie al copilului. Odată cu venirea serii și a întunericului, pădurea prinde viață. Aceasta începe să fie populată de personaje fabuloase, jomărițe, căpcăuni, forme stranie și întruchipări grotești. Imaginea înfiorătoare a pădurii reprezintă personificarea fricii copilului. Descântecul acestuia a provocat un dezechilibru. Natura se dezlanțuie, ca semn al încălcării unor reguli. Prezența viscolului și a gerului, însemn al mâniei lui Thanatos, noaptea jomărițelor, valpurică. Speriat, băiatul fuge acasă.

Planurile artistice creează o tensiune domestică. Pe de o parte, avem exteriorul întunecat și friguros, și interiorul luminos și călduros pe de altă parte. Casa reprezintă refugiul. Natura transmite un avertisment cum că dacă ar ieși din casă, pe copil l-ar paște moartea. Acum are loc prima întâlnire a băiatului naiv și neinițiat, cu Thanatos. Prin intermediul poveștii melcului, omul își prezintă condiția și înțelegem că natura are reguli care nu trebuie încălcate. Copilul înțelege moartea și ireversibilitatea ei și faptul că nimeni nu trebuie să-și depășească (și nici măcar să încerce) propria condiție și propriile limite. El se gândește la animalul totem și realizează greșeala comisă, apoi imploră stihiiile naturii să-l cruțe pe melcul fără apărare. Copilul se întoarce în „illo tempore”, asemănând întâmplarea aceasta a poeziei cu cea a Dochiei, a omului imprudent care încălcă interdicțiile naturii.

Descântecul este rostit de două ori, fiecare cu câte o semnificație; primul este o vrajă de atracție, asemănătoare cu cea a sirenelor sau a ielelor, încărcat fiind de bucurie, speranță și al doilea, o vrajă de dezvrăjire, o încercare de a restabili lucrurile pe făgașul lor normal, fiind încărcat de tristețe, dezamăgire. Neputând schimba vraja, realizează ireversibilitatea morții. El își exprimă regretul prin bocet. Copilul aduce melcul acasă, ca o permanentă amintire a

tragicului condiției umane. Sentimentul vinovăției (dar și eșecul inițiativ) este eliberat prin bocet și odată cu el vine și revelația puterii ascunse a cuvântului, capabil să producă iluzii periculoase celor care se desprind de realitate. Jocul nevinovat al copiilor devine astfel unul tragic, cu consecințe nedorite și apoi un joc al morții, prin care băiatului îi sunt prezentate anumite adevăruri fundamentale într-o formă alegorică.

Opera „Trei fețe” de Lucian Blaga, prezintă diferitele stadii de dezvoltare a omului și jocurile specifice fiecărei vârste. Autorul ne transmite astfel, că jocurile nu sunt doar activități recreative și educative pentru copii, ci o activitate necesară tuturor. Deși jocul suferă modificări pe parcursul înaintării în vârstă a participanților, cu toții jucăm mereu câte un joc, fie cel al iubirii, al înțelepciunii, sau chiar al vieții și morții.

Creația prezentată, deși nu are rimă, este o poezie (modernă), datorită ritmului, măsurii și a paralelismului sintactic. Subiectul este reprezentat de diferitele stadii de evoluție ale omului și activitățile specifice. Dominanta copilului este jocul, a tânărului, iubirea și a bătrânului, înțelepciunea. Sintagma „copilul râde” emană veselie, exuberanță, prezentând imaginea unei vieți lipsite de griji. Fragmentul „Tânărul cântă” transmite eliberare și vibrație afectivă. Imaginea bătrânului care tace este una a meditației, a serenității și a liniștii. Copilul afirmă: „înțelepciunea și iubirea mea e jocul”. Prin

experiența jocului, copilul dobândește înțelepciunea. Apare aici principiul iubirii jocului. Copiii nu cunosc iubirea sub formă de Eros, ci sub forma atașamentului. Pentru tânăr însă, „jocul și înțelepciunea mea-i iubirea”. În această etapă a vieții, dragostea este ca un joc, având reguli bine definite din cauza măștilor sociale. În tinerețe se formează personalitatea individului, astfel că acum apar discrepanțele între imaginea reală și cea socială. Ei practică un joc al perechilor, un joc de compatibilitate, un dans epuizabil în care perechile se schimbă. Bătrânul își intelectualizează jocul. Însăși tăcerea lui arată o etapă a acumulărilor interioare, omul aflându-se la vârsta meditației, a interiorizării.

Poezia este asemănătoare ghicitoareii sfinxului lui Oedip, unde moartea îi pândește pe oameni, omorându-i pe cei care nu-și cunoșteau condiția în lume: „Ce merge dimineața în patru picioare, la prânz în două, iar seara în trei?”.

Deși jocul este o activitate întreprinsă din plăcere, el este un element important în viața și societatea umană. Aparent simplu, jocul ne influențează viața, personalitatea și felul în care acționăm, prin moduri cât mai complexe și nu pe deplin cunoscute de noi. O temă dezbătută de ani și în multe opere cunoscute, jocul este enigma ce încă așteaptă să fie descoperită.

FILIP SMARANDA

LIBERTATEA

Absolută sau relativă?

Conform DEX-ului, libertatea reprezintă "posibilitatea de acțiune constientă a oamenilor în condițiile cunoașterii (și stăpânirii) legilor de dezvoltare a naturii și a societății".

Înțelegem, deci că libertatea nu este absolută, ci este restricționată de anumite norme și condiții umane sau sociale. Totuși, lumea democratică în care trăim pune foarte mult preț pe această calitate a cetățenilor moderni, susținând o libertate a individului absolută. Oare suntem noi atât de liberi precum credem sau există diferențe majore între teorie și practică?

Liberitatea a reprezentat întotdeauna un concept greu de înțeles în profunzimea sa. Unii cred cu tărie în existența ei, pe când alții, de obicei adulții trecuți prin greutățile vieții, consideră că libertatea nu este decât un vis, un ideal spre care tind tinerii.

Pentru a putea demonstra că libertatea nu este doar o iluzie, ci un fapt concret și cât se poate de real, voi porni de la premisele ce par a susține prima cauză, combătându-le apoi cu argumente în favoarea existenței libertății.

Poate cea mai ușor sesizabilă limitare a libertății este chiar legea fiecărui stat. Aceasta impune restricții și pedepse, o încălcare evidentă a libertății individului. Dacă putem afirma că suntem liberi, atunci putem face orice dorim, orice considerăm a fi bine sau rău. Dar nu aceasta este libertatea, chiar definiția sa implică respectarea unor reguli. "Declarația drepturilor omului și ale cetățeanului" a Adunării Naționale Franceze (26 august 1789) prezintă libertatea ce "constă în a putea face tot ceea ce nu dăunează altuia". Legile nu au fost create pentru a îngădi libertatea unora, cât pentru a-i proteja pe ceilalți cetățeni.

Nu se poate miza pe atitudinea de moment a individului, el trebuie să respecte anumite reguli formale "care au doar un caracter instrumental, în sensul că se așteaptă ca ele să fie de folos unor indivizi necunoscuți, pentru scopurile în care acești oameni vor

socoți de cuviință să le întrebuițeze și în împrejurări ce nu pot fi prevăzute în detalii." Așadar aceste reguli trebuie să fie prestabilite și, în mod fundamental, cunoscute de către toată lumea. Sunt un fel de reguli ale jocului care trebuie respectate de toți participanții pentru a fi asigurată buna desfășurare a acestuia. Ele nu sunt de natură restrictivă din moment ce sunt acceptate și însușite de către toată lumea. În aceste limite stabilite, orice acțiune este posibilă a fi desfășurată în propriul interes.

C.L. de Montesquieu spunea că "libertatea este dreptul de a putea face tot ceea ce legile îngăduiesc." Trebuie să privim problema din perspectiva corectă: regulile au rolul de a ne apăra libertățile și nu de a le limita.

Există însă și alte moduri, exceptând legile, în care libertatea a fost, în unele cazuri, îngădită. Trebuie menționate normele de toate felurile (religioase, sociale), acestea fiind probabil cele care l-au determinat pe Roosevelt să spună: "oamenii s-au născut liberi și totuși trăiesc în lanțuri." Într-adevăr, mulți sunt cei care au devenit, de-a lungul timpului, prizonieri ai cuștilor cu pereți invizibili, numite norme. Prinși în capcană, ei nu au reușit să vadă dincolo de granițe și și-au pierdut, parțial, libertatea. Cele mai frecvente și mai periculoase limitări de acest gen sunt, probabil, prejudecățile. Ele nu permit victimei să vadă dincolo de aparențe. Prejudecățile apar, de cele mai multe ori, din cauza mediului social, a anturajului (opiniile celorlalți afectându-ne, involuntar, propriile păreri), dar noi nu trebuie să fim subjuogați de ele, este chiar datoria noastră să ne lărgim orizonturile, să ne eliberăm de prejudecăți. "Nimeni nu ne poate sili să fim liberi. Aceasta este treaba noastră" (Friedman). Da, mediul social ne-a impus niște limite, dar noi suntem liberi să le depășim. Acesta este un mod prin care ne redobândim mereu autonomia; în loc să ne micșorăm libertatea, noi putem să o întărim.

Să abordăm acum problema manipulării, pentru că fiecare din noi am fost manipulați și am manipulat de numeroase ori

în viață. O formă simplă și inocentă de așază manipulare este oferirea unei variante mai atrăgătoare în locul unei opțiuni personale (care, prin comparație, este mai puțin atractivă). Să presupunem că un copil are o sumă mică de bani cu care dorește să-și cumpere jucăria la care visează de mult timp. Dar părinții consideră că respectivul obiect e o risipă, așa că încearcă (de cele mai multe ori reușesc) să convingă băiatul să cumpere ceva mai valoros (să spunem, o bicicletă). Pentru aceasta, părinții îi dau copilului o sumă semnificativă pentru a putea achiziționa bicicleta. Oare ce va alege băiatul? Își va cumpăra jucăria mult dorită, dar care nu merită, sau va accepta oferta adulților de a plăti o parte din prețul unui obiect mai util și mai costisitor? Probabil va fi

cedat bani, iar cel mic a renunțat la jucărie), dar totodată, au avut și beneficii. Părinții au fost liberi să propună, iar băiatul liber să aleagă. Acesta e și idealul de libertate spre care țintim: de a nu alege altul în locul tău.

În funcție de ceea ce-și dorește fiecare de la ea, libertatea este o noțiune relativă, care poate fi înțeleasă ca atare dintr-un anumit cadru istorico-geografic și într-o anumită împrejurare, în timp ce într-o altă situație, ar putea apărea drept formă de manifestare a unei constrângeri. Libertatea este așa cum (vrem noi să) o percepem. Nu există nici un fel de libertate universală, căci fiecare om este diferit și are percepții diferite. Omul este o ființă care are puterea de a alege, iar libertatea e posibilitatea de a-ți depăși sau păstra limitele (impuse de societate, religie

de acord cu propunerea părinților, fiind aparent manipulat. Dar copilul este chiar manipulat sau între cele două părți se produce un schimb avantajos? Adulții nu vroiau ca fiul să cumpere jucăria și au făcut în așa fel încât să li se îndeplinească dorința. Copilul a primit o ofertă mai bună de a-și cheltui banii, dar nu a fost obligat să o accepte. A avut libertatea de a alege profitul cel mai mare. A fost decizia lui. Așadar ambele părți au făcut sacrificii (părinții au

sau lege). E o decizie personală dacă vrei să îndepărtezi toate barierele sau, din contră, să respecti restricțiile vizibile și invizibile. Dar, oricum ar fi, suntem responsabili de alegerea noastră, căci, până la urmă, asta înseamnă libertatea, "să fim responsabili de noi înșine" (Nietzsche).

PODEA ALEXANDRA

„Există la Tudor Arghezi o aplecare către univesul mărunț ca atare, dar atunci nu dăm de o poezie minoră, ci de manierismul arghezian care constă într-o afectare de minuscul, de familiaritate, de scoateri copilărești de limbă afară, de poleiri.”

G. Călinescu

DE-A V-AȚI ASCUNS

Tudor Arghezi (1880-1967), poet, prozator și gazetar cu o carieră literară întinsă și foarte bogată, unul dintre autorii de prim rang ai perioadei interbelice. Biografia sciitorului, plină de cotituri, a rămas până astăzi controversată în multe detalii.

În poezia *De-a v-ați ascuns*, aparută în primul volum de versuri la lui Tudor Arghezi, „Cuvinte potrivite” (1927), jocul cu moartea, mai bine zis „de-a moartea”, este, ca și în „Miorița”, un joc al destinului uman, pornit din realitatea neiertătoare a lumii. Pentru poet, inevitabilul este disimulat într-un joc domestic, aparent inofensiv, înscris în ritualitatea comună a existenței. Tema poeziei este legătura dintre joc și moarte.

Titlul poeziei ne trimite cu gândul la un joc pe care îl fac unii copii și în care mai mulți participanți se ascund, iar unul îi caută. Jocul constă în alegerea participanților, a unui spațiu determinat și a unui timp de joc. Se distribuie rolurile, iar un copil „mijă” (de la verbul „a mijă”, a sta de veghe) în timp ce ceilalți se ascund.

În poezia *De-a v-ați ascuns* acest joc este o metaforă a morții. De-a lungul vieții oamenii se ascund de moarte, dar aceasta îi găsește într-un final. Jocul „de-a moartea” este un joc de neevitat, de care nimeni nu poate scăpa.

Mărcile eului liric din această poezie sunt verbele la persoana I și a II-a „o să mă joc”, „ne vom iubi”, „să nu vă mâhniți”, pronumele la persoana I și a II-a „voi”, „eu”, cuvintele în cazul

vocativ „dragii mei”, „puii mei, bobocii mei, copii mei” și blestemul final „arde-l-ar focul”.

Din punct de vedere compozițional, poezia este alcătuită din treisprezece strofe, a câte 5 versuri cu măsură variabilă de șapte – opt silabe și rimă împerecheată. Numărul treisprezece este considerat încă din antichitate un număr de rău augur. Se presupune că această conotație negativă se datorează faptului că treisprezece este un număr marginal și că semnifică moartea și dezordinea.

În poezia *De-a v-ați ascuns* incipitul „Dragii mei” are manieră epistolară și stabilește legătura dintre eul liric și lector. Ideea de joc misterios apare chiar din prima strofă: „Dragii mei, o să mă joc odată/ Cu voi, de-a ceva ciudat./ Nu știu când o să fie asta, tată,/ Dar, hotărât, o sa ne jucăm odată,/ Odată poate după scăpătat”. Eul liric folosește viitorul popular pentru a face o promisiune amăgitoare în ipostaza de tată, iar epitetul „ciudat” stârnește curiozitatea cititorului.

Fiecare cuvânt care se repetă aici obsedant, „odată”, „o să mă joc”, „o să ne jucăm”, fixează o proiecție în cealaltă margine a timpului uman, „după scăpătat”, tot atât de misterioasă ca și miticul „in illo tempore”, timp al începutului, al nașterii tuturor lucrurilor. Prin repetiția adverbului „odată”, se accentuează ideea că moartea e un eveniment necircumscris temporal. Data, momentul morții e incert și e semnalat prin adverbul modal „poate”.

În strofa a doua, debutează un alt avertisment: moartea fiind un fenomen viclean, siret. Printr-o suită de enumeratii și repetitii este subliniată ideea că jocul morții vizează toate

fiintele indiferent de regn ca un rol dintr-o piesa al carei regizor este Dumnezeu.

Moartea reprezintă pedeapsa celui care a vrut să depășească limitele cunoașterii, iar iubirea este soluția pe care omul o opune morții „ne vom iubi”. Adverbul „poate” din prima strofă îi corespunde adverbului din cea de-a treia strofă „negresit”. Unei incertitudini îi se opune astfel o certitudine, creând un echilibru.

Arhetipul mitic - religios al mesei este Cina cea de taină. Masa este simbolul cerului atât de bine evocat în prisma bisericilor creștine. Acesta este totuși ambivalent semnificând atât locul revifecării organismului în sens biologic și spiritual, dar și obiectul pe care se axează mortul.

Fenomenul morții este derulat poetic în cele mai mici detalii, transpus însă în plan alegoric, figurile de stil urmând îndeaproape procesul treptat al deriziunii fizice. „Într-o zi piciorul va rămâne mai greu”, simbolizând apăsarea vieții, greutatea fără margini care-l cuprinde pe omul aflat în pragul morții. Mâna devine „stângace”, ochiul este „sleit”, iar limba „scămoasă”, toate acestea reprezentând simptome ale omului bolnav.

Mecanica jocului extincției are o simbolistică perfectă, „începe încet, ca un vânt./ Eu o să râd și o să tac,/ O să mă culc la pământ./ O să stau fără cuvânt,/ De pildă, lângă copac”. Vântul reprezintă suflul cosmic și faptul că suflul uman este o parte din suflul divin. În culturile arhaice somnul este asociat morții temporale sau unei călătorii în lumea de dincolo. El este reprezentat de Hypnos la greci și este frate gemă cu Thanatos – zeul morții.

Tăcerea și seninătatea răsunului semnifică o moarte anticipată, așteptată de mult timp, oricând posibilă, căci mereu adie „ca un vânt” în preajma ființei umane. Copacul simbolizează axis mundi și face legătura dintre cer și pământ, dintre teluric și cosmic.

Jocul de-a moartea este vechi de milenii, fiind cuprins chiar în actul creației divine: „E jocul Sfințelor Scripturi./ Așa s-a jucat și Domnul nostru Iisus Hristos/ Și alții, plini de friguri și de călduri./ Care din câteva sfinte tremurături/ Au isprăvit jocul, frumos”. Asocierea dintre Iisus Hristos și joc începe să dezvăluie că este vorba despre un joc sacru. Faptul că jocul se termină frumos este un eufemism, pentru că ideea de moarte, ca proces ireversibil, este respinsă de poet.

Eul liric își exprimă grija pentru urmași și tristețea pe care o va provoca celor dragi.

Lutul omului, din care a fost realizat în majoritatea mitologiilor lumii se întoarce în lutul funerar care-i adăpostește pe toți cei ce-au murit de la începuturile lumii. În mormântarea reprezintă o formă de ritualizare a morții în care trupul revine în forma primordială. Ea se înscrie în viziunea populară a rânduielilor care trebuie respectate cu strictețe pentru ca sufletul să nu se transforme în strigoi.

Această poezie se înscrie în paradigma mitică a învierii lui Lazăr, unde Dumnezeu învinge moartea din dragoste pentru oameni. Jocul morții este transformat într-un joc al învierii și al speranțelor.

După moarte, în mod banal, nu mai rămân în urmă decât bunurile materiale dobândite în timpul vieții. Eul liric le asigură urmașilor cele necesare supraviețuirii: „vite”, „hambare”, „oi”, etc. În cea de-a IX-a strofă este înfățișată imaginea femeii torcând ce simbolizează trecerea timpului. Copiii trebuie să își continue dezvoltarea firească, să urmeze cursul temporal instituit, pregătind o nouă etapă a vieții: „Voi creșteți, dragii mei, sănătoși,/ Voinici, zglobii, cu voie bună.”

Trecerea timpului în acest spațiu în care se moare este imposibil de oprit: copiii repetă ciclurile existenței, vor ajunge mari, se vor căpătui, transformându-se chiar în cărturari: „Și voi ați crescut mari,/ V-ați căpătuit,/ V-ați făcut carturari,/ Mama împletește ciorapi și pieptari/ Și tata nu a mai venit...”

Ziua mării treceri, a Marii Eliberări de moarte este așteptată, din această cauză, cu multă nerăbdare, într-o Apocalipsă demult prevestită de cărțile sfinte. Întârzierea tatălui în promisișă întoarcere la viață este determinată de nesfârșita amânare a învierii. În ultima strofă eul liric își exprimă resemnarea în fața morții, dar în același timp furia neputinței prin imprecizia „Arde-l-ar focul”.

Limbajul este popular, rustic, complet lipsit de neologisme, creând impresia de accesibilitate. Cu toate acestea poemul nu este transparent datorită cumulului de expresii.

În concluzie, opera *De-a v-ați ascuns* este un poem cu caracter inițiativ în problematica fundamentală a vieții care tratează relația omului cu limita tragică.

PETRUȘCĂ MONICA

SFÂRȘIT

